

PINSERI

JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA 2017-2021

Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa 28.2.2016
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt 7.6.2016

SISÄLTÖ

1. YHTEENVETO	4
2. RODUN TAUSTA	5
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	7
4. RODUN NYKYTILANNE	7
4.1. POPULAATION RAKENNE JA JALOSTUSPOHJA	7
4.1.1 POPULAATION RAKENNE JA SUKUSIITOS	8
4.1.2 JALOSTUSPOHJA	12
4.1.3 RODUN POPULAATIOT MUISSA MAISSA	16
4.1.4 YHTEENVETO POPULAATION RAKENTEESTA JA JALOSTUSPOHJASTA	17
4.2 LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN SEKÄ KÄYTTÖMINAISUUDET	18
4.2.1 ROTUMÄÄRITELMÄN MAININNAT LUONTEESTA JA KÄYTTÄYTYMISESTÄ SEKÄ RODUN KÄYTTÖTARKOITUKSESTA	18
4.2.2 JAKAUTUMINEN NÄYTTELY- / KÄYTTÖ- / TMS. -LINJOIHIN	18
4.2.3 PEVISA-OHJELMAAN SISÄLLYTETTY LUONTEEN JA KÄYTTÄYTYMISEN JA/TAI KÄYTTÖMINAISUUKSIEN TESTAUS JA/TAI KUVAUS	18
4.2.4 LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN PÄIVITTÄISTILANTEISSA	18
4.2.5 KÄYTTÖ- JA KOEOMINAISSUUDET	27
4.2.6 KÄYTTÄYTYMINEN KOTONA SEKÄ LISÄÄNTYMISKÄYTTÄYTYMINEN	28
4.2.7 YHTEENVETO RODUN KÄYTTÄYTYMISEN JA LUONTEEN KESKEISIMMISTÄ ONGELMAKOHDISTA SEKÄ NIIDEN KORJAAMISESTA	29
4.3. TERVEYS JA LISÄÄNTYMINEN	30
4.3.1 PEVISA-OHJELMAAN SISÄLLYTETYT SAIRAUDET	30
4.3.2 MUUT RODULLA TODETUT MERKITTÄVÄT SAIRAUDET	35
4.3.3 YLEISIMMÄT KUOLINSYYT	37
4.3.4 LISÄÄNTYMINEN	38
4.3.5 SAIRAUKSILLE JA LISÄÄNTYMISONGELMILLE ALTISTAVAT ANATOMISET PIIRTEET	38
4.3.6 YHTEENVETO RODUN KESKEISIMMISTÄ ONGELMISTA TERVEYDESSÄ JA LISÄÄNTYMISSÄ	38
4.4. ULKOMUOTO	40
4.4.1 ROTUMÄÄRITELMÄ	40
4.4.2 NÄYTTELYT JA JALOSTUSTARKASTUKSET	42
4.4.3 ULKOMUOTO JA RODUN KÄYTTÖTARKOITUS	43
4.4.4 YHTEENVETO RODUN KESKEISIMMISTÄ ULKOMUOTO- JA RAKENNEONGELMISTA	43
5. YHTEENVETO Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutumisesta	44
5.1 KÄYTETYIMPIEN JALOSTUSKOIRIEN TASO	44
5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen	46
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	47
6.1 JALOSTUKSEN TAVOITTEET	47
6.2 SUOSITUKSET JALOSTUSKOIRILLE JA YHDISTELMILLE	47
6.3 ROTUJÄRJESTÖN TOIMENPITEET	48
6.4 UHAT JA MAHDOLLISUUDET SEKÄ VARAUTUMINEN ONGELMIIN	48
6.5 TOIMINTASUUNNITELMA JA TAVOITEOHJELMAN SEURANTA	49
7. LÄHTEET	50

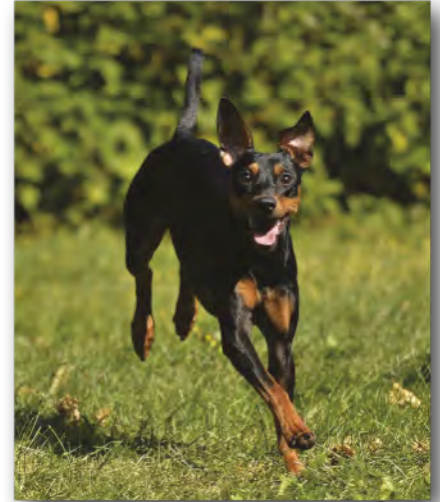
1. YHTEENVETO

KUVAUS RODUSTA JA SEN KÄYTTÖTARKOITUKSESTA

Pinseri on aktiivisen omistajan tai perheen seura- ja harrastuskoira. Rotumääritelmän mukaan pinserin käyttötarkoitus on vahti- ja seurakoira.

Pinserin alkuperäinen käyttötarkoitus rotta- ja vahtikoirana näkyy luonteessa vielä tänäkin päivänä. Sillä ei ole kovin suurta tarvetta miellyttää, koska alunperin se on tarkoitettu työskentelemään itsenäisesti rotantorjuntatehtävissä siinä, missä esim. perinteiset palveluskoirarodut on jalostettu työskentelemään ihmisen kanssa.

Pinseri on suhteellisen terve ja pitkäikäinen rotu, etenkin kun ottaa huomioon kannan pienen koon. Ulkomuodoltaan pinseri on vahva, elegantti ja neliömäinen. Pinserin hyväksytyt värit ovat yksivärinen ruskea eri sävyissään ja musta ruskein merkein (black & tan).

©N.P.

RODUN TILANNE JA JALOSTUSTAVOITTEET

POPULAATION RAKENNE JA JALOSTUSPOHJA

Populaatio on maailmanlaajuisesti pieni ja koirat toisilleen sukua. Viime vuosina runsastunut koirien tuonti ja vienti eri maiden välillä on purkanut sukusiitoskertoimia eri maissa, mutta täysin erisukuisia koiria on enää hankala löytää. Jalostuksessa tulisi välttää liiallista yksittäisten koirien käyttöä. Kasvattajat tekevät yhteistyötä yli maiden rajojen ja jalostusmateriaalia vaihdetaan paljon.

Monimuotoisuuden lisäksi rodun terveydestä ja luonteista tulee pitää huolta, jotta se pysyy kilpailukykyisenä vaihtoehtona seura- tai harrastekoira harkitseville.

LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN SEKÄ KÄYTTÖMINAISUUDET

Pinseri on seurakoira ja se on alkuperältään vahti- ja rottakoira. Pinseri vaatii liikuntaa, toimintaa ja koulutusta. Älykkäänä koirana pinseri on mukava ja haastava rotu monipuoliseen toimintaan. Esimerkiksi agility ja rally-toko soveltuvat energiselle ja ketterälle pinserille mainiosti. Pinseri on nokkela ja nopea oppimaan, mutta koska se ei ole erityisen miellyttämishaluinen, se vaatii motivoimista ja ohjaajalta kärsivällisyyttä sekä pitkäjänteisyyttä.

Pinsereiden luonteita kartoitetaan Pohjoismaissa määrällisesti hyvin. Heikkoutena ovat herkkyydet äänille ja alustoille, joissakin määrin myös arkuus. Luonteiden eteen on tehtävä töitä edelleen, vaikka takavuosien huonoluonteisia purevia pinsereitä ei enää ole kuin yksittäistapauksia.

TERVEYS JA LISÄÄNTYMINEN

Pinseri on keskimäärin terve rotu, jolla on muutamia rotutyyppillisiä vikoja. PEVISA-ohjelmalla valvotaan silmä- ja lonkkatilannetta. Nuoria pinsereitä vaivaavat usein rokotereaktiot ensimmäisestä penikkatautirokotteesta ja korvanlehtien pinnallinen vaskuliitti.

Rodun pieni populaatio altistaa rotua helposti terveysongelmien esiintuloon. Pinseri harrastajat sekä yhdistys ovat valveutuneita – rotuun on toteutettu sekä roturisteytyksiä että viime vuosina on kiinnostuttu monimuotoisuuskartoituksista.

Pinsereitä lisäntyvät pääosin luonnollisesti ja ongelmat ovat yksittäistapauksia. Urosten astumishalukkuus on normaali. Pinserin peruskoiran rakenne mahdollistaa vaivattoman lisääntymisen.

ULKOMUOTO

Suomalainen pinserijalostus tuottaa jatkuvasti ulkomuodoltaan kansainvälisellä tasolla pärjääviä koiria. Koirat ovat tyyppiltään vahvoja mutta samalla tyylikkäitä.

Ulkomuodolle ei ole asetettu jalostuskriteereitä muuten kuin sen osalta, että ulkomuodon kehitystä voidaan seurata (vaatimuksena näyttelytulos EH tai jalostustarkastuslausunto).

Suurimpina ongelmina niin Suomessa kuin maailmallakin on puutteelliset etuosat; suorat lyhyet olkavarret ja niistä aiheutuneet puutteet liikkeessä, sekä puutteelliset eturinnat.

TÄRKEIMMÄT SUOSITUKSET JALOSTUSKOIRILLE

Pinsereillä vuosina 2007-2016 voimassa oleva PEVISA-ohjelma vaatii kuvauttamaan siitoskoirilta lonkat sekä tarkistuttamaan silmät ennen jalostuskäyttöä. Silmätarkastus on voimassa 8 kk. Lonkilla ja silmillä ei ole raja-arvoja. Vuoden 2017 alusta silmätarkistus on voimassa 12kk.

Pinsarit ry:llä on lisäksi omat jalostuskriteerinsä sekä pentuelistavaatimuksensa. Näissä painotetaan rodun monimuotoisuuden ja elinvoimaisuuden ylläpitoa seuraavin kriteerein, joista ei voi missään olosuhteissa poiketa, mikäli haluaa pentueensa yhdistyksen pentuvälitykseen:

- Yhdistelmän sukusiitosprosentti ei saa ylittää 6,25 % (=serkusparitus) kuudella polvella laskettuna niin, että koirien esivanhemmista tunnetaan vähintään 90 %. Jalostustoimikunta auttaa tarvittaessa sukusiitosprosentin laskennassa.
- Samaa yhdistelmää ei saa toistaa.
- Nartulla saa olla elinaikanaan Suomessa kolme ja uroksella neljä pentuetta.
- Jalostukseen käytettävien koirien tulee olla fyysisesti terveitä. Arkoja ja/tai aggressiivisia koiria ei saa käyttää jalostukseen.

Näiden lisäksi on joukko muita kriteereitä, joista voi kuitenkin poiketa kertaluontoisesti, sekä joitakin suosituksia. Ajantasaiset kriteerit ovat nähtävillä yhdistyksen kotisivuilla.

2. RODUN TAUSTA

ALKUPERÄ JA KÄYTTÖTARKOITUS

Pinseri on oletettavasti suokoirasta polveutuva, alkuperältään saksalainen rotu. Kotipaikkana pidetään Württembergiä Etelä-Saksassa, joskin rotua kasvatettiin myös maan keski- ja länsiosissa. Pinseri tunnettiin rotta- ja tallikoirana. Jo vuonna 1881 ”Saksan Koirarotujen Yhdistys” julkaisi seikkaperäisen rotumääritelmän pinseristä. Aluperin pinseri ja snautseri olivat saman rodun eri turkkimuunnoksia; snautseria kutsuttiin karkeakarvaiseksi pinseriksi.

RODUN KEHITYS NYKYISEEN MUOTOONSA

Toisen maailmansodan aikana ja sen jälkeen rotu oli vähällä kuolla sukupuuttoon. Vuosina 1950-1957 Saksassa ei rekisteröity yhtään pinserin pentua. Pinscher-Schnauzer-Klubin (PSK) silloinen pääjalostusneuvoja Werner Jung onnistui kuitenkin pelastamaan rodun. Hän sai hankittua kaksi pinserinarttua ja kolme kääpiöpinsereistä polveutuvaa uroskoiraa. Linja- ja karsintasiitoksella hän onnistui luomaan 60 koiran kannan, josta muiden kasvattajien oli hyvä jatkaa.

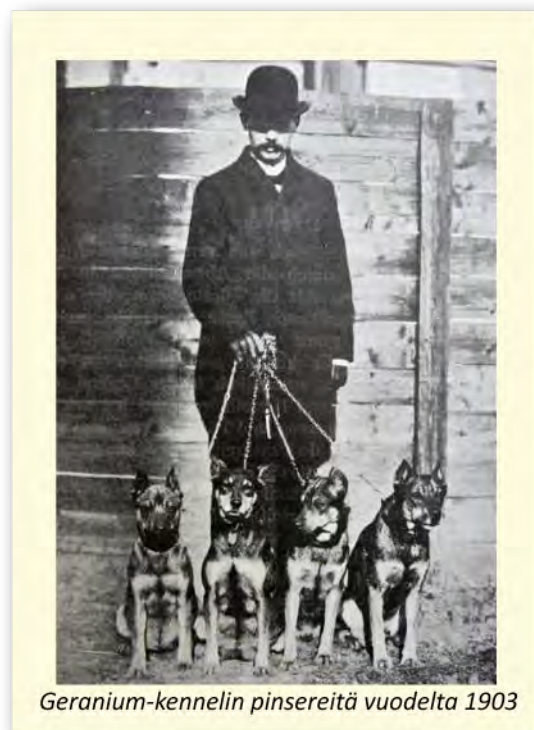
Lisäksi Sveitsissä säilyi jonkin verran pippuri-suolan värisiä pinsereitä, joita samoin kuin Sveitsissä tehdyistä pinseri-snautseri-risteityksistä syntyneitä koiria, käytettiin jalostukseen lähinnä Ranskassa yhdessä Jungin koirista polveutuvien koirien kanssa. Ensimmäinen FCI:n (Federation Cynologique Internationale) vahvistama rotumääritelmä on vuodelta 1955.

SUKULAISRODUT, JOIDEN KANSSA YHTEINEN KEHITYSHISTORIA

Yhteys snautseriin on selvä. Ensimmäiseen rotukirjaan on merkitty sekä karkea- että sileäkarvaisia pinsereitä, joista suurin osa on karkeakarvaisen jälkeläisiä. Myös sileäkarvaiset snautserin pennut rekisteröitiin pinsereiksi, mikä vuoden 1923 jälkeen sallittiin vain poikkeustapauksissa.

ERI LINJAT

Pinsereillä ei ole selkeää jakautumista eri linjoihin. Pinserirotuun on toteutettu toistaiseksi kolme roturisteytystä. Vuonna 1990 Saksassa dobermann-narttu Evi vd Edeltanne astutettiin pinseriuros Fips v Nordkristallilla ja vuonna 1995 Suomessa pinserinarttu Yarracitta Ipanapapanetta astutettiin p&s snautseriuros Balthasar v Achterplätzchenillä. Lisäksi vuonna 2010 Suomessa p&s snautserinarttu Ankor Kurazh Eparhia astutettiin pinseriuros Ceriinan Gilbertillä, mutta ainakaan toistaiseksi tästä kolmannelta risteytyspentueesta ei ole jatkettu

eteenpäin. Kaksi ensin mainittua risteytystä ovat edenneet usean sukupolven linjoiksi, mitkä ovat sekoittuneet pinsarikantaan varsin tehokkaasti.

ENSIMMÄISET KOIRAT SUOMESSA, KOIRAMÄÄRÄN KEHITYS

Suomen Kennelklubin (SKK) kantakirjaan on rekisteröity kaksi Rehpinscheriä vuonna 1908. SKK:n rotukirjassa IX mainitaan 1913 ensimmäisen kerran rotu Pinscher. Silloin syntyi Bretty (numero 211), jonka omisti helsinkiläinen Ragnhild Grenman. Koiran vanhempia ei tunneta. Samana vuonna oli syntynyt myös helsinkiläisen rouva Helin Arvidsonin omistama Tango von Hohenshaufen (numero 212). Tämän koiran kaksi edellistä sukupolvea pystytään jo selvittämään. SKL:n rotukirjassa XIII esiintyy rotumerkintä Saksalainen Pinscheri, Tysk Pinscher, vuosina 1922–1924, koiria oli neljä.

Toisen maailmansodan jälkeen Saksasta oli vaikea löytää pinsereitä. Tohtori Kurkiala löysi pinserin suurella vaivalla saatuaan lopulta yhteyden Werner Jungiin, pinserirodun elvyttäjään. Näin saatiin Suomeen uros Falk vom Stein. Sitä käytettiin luonnollisesti runsaasti jalostukseen, jälkeläisiä kertyi 50.

Koska kasvatustyö oli aluillaan, tarvittiin lisää tuontikoiria. Falk vom Steinin jälkeen Suomen ensimmäiset tuontipinscherit Virra v.d. Birkenheide (1964) sekä Figaro, Fara ja Fay v.d. Birkenheide tulivat rodun kotimaasta Saksasta. Fayn jälkeläiset vaikuttavat suomalaiseseen pinsarikantaan tyttärensä Julian kautta, josta tuli Of Leijliden-kennelin jalostustyön perusta.

Vuonna 1969 tuotiin mm. punainen Illo v. Haingraben Saksasta. Koska jalostusmateriaalia oli vähän, Illon merkitys siitoskoirana muodostui erittäin suureksi. Se toimi 16 pentueen isänä. Vuonna 1970 syntyneistä 13 pentueesta yhdeksän oli sen siittämiä. Illo löytyykin lähes jokaisen Suomessa syntyneen pinserin taustalta ja se oli ehtinyt vaikuttaa jalostukseen myös Saksassa ennen Suomeen tuloaan.

Figaro von der Birkenheide

Suomeen saapui 1975 punainen Ceda v. Haingraben, josta tuli Ceriinan-kennelin kantanarttu. Ceda synnytti viisi pentuetta, joista kaksi Of Leijliden Normanin kanssa (edellämämainitun Julian poika). Näistä toinen oli Ceriinan I-pentue, jolla on ollut merkittävä vaikutus suomalaisessa pinserikasvatuksessa. Myös Cedan J-pentueen ainoa pentu Ceriinan Jidi on ollut jalostuksessa merkittävä koira, sen kolme tytärtä ovat vieneet linjaa osaltaan eteenpäin.

90-luvun ranskantuonti Inox de la Capelliere

Saksasta tuotiin 1979 punainen uros Lord v. Haingraben, jolle kertyi kuusi pentuetta. 1980 niinikään Saksasta tuotiin musta-ruskeat Assi, Ancora ja Asko v. Warturm. Näistä Asko näkyy vieläkin suomalaisten pinsereiden sukutaulussa Ceriinan Imogenen kanssa saamansa tyttären Astan kautta. Uutta verta saatiin myös tekemällä astutusmatkoja muihin Pohjoismaihin.

Suomeen tuotiin 1990-luvulla useita koiria ja osaa niistä on käytetty jalostukseen. Koirien tuontia hidastivat muun muassa muiden maiden puutteelliset terveystutkimukset, esimerkiksi koirien silmiä ei aiemmin tutkittu järjestelmällisesti monessakaan maassa.

2000-luvulla ja siitä eteenpäin on koirien tuonti ja vienti vilkastunut edelleen ja harvassa maassa on enää "puhtaita kotimaisia linjoja". Sukutaulut ovat sekoittuneet maiden rajojen yli.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

NYKYINEN ROTUA HARRASTAVA YHDISTYS/JÄRJESTÖ JA AIEMMAT ROTUJÄRJESTÖT
Pinsarit ry on merkitty yhdistysrekisteriin 16.6.1981.

Rotua harrastavan yhdistyksen aseman se sai 17.2.2005.

Suomen Snautseri-pinsarikeskusjärjestö SSPK:n lakkauttamisen jälkeen Pinsarit ry sai rotujärjestöoikeudet vuoden 2012 alusta. Yhdistys on Suomen Kennelliiton, Suomen koirakasvattajat ry:n sekä Suomen Agilityliitto SAGI:n jäsen.

Suomen Kennelliiton jäseneksi yhdistys on liittynyt 13.4.1999.

ROTUA HARRASTAVAN YHDISTYKSEN TAI JÄRJESTÖN JÄSENMÄÄRÄ JA SEN KEHITYS

Vuosi 2015 oli pinsereille 34. toimintavuosi ja neljäs toimintavuosi omana rotujärjestönä Suomen Snautseri-Pinsarikeskusjärjestö ry:n lopetettua toiminnan. Vuoden 2014 lopussa yhdistyksessä oli varsinaisia jäseniä 222, joista ulkomaisia 4 sekä 1 ainajäsen, perhejäseniä 15, vip -jäseniä 7 ja kannatusjäseniä 1; yhteensä jäseniä 245 (257 v. 2013).

Jäsenmäärä on vaihdellut vuosien 2006–2014 aikana, mutta pysynyt kuitenkin 250 henkilöjäsenen tietämissä.

JALOSTUSORGANISAATION RAKENNE JA JALOSTUSTOIMIKUNNAN TEHTÄVÄT

”Jalostustoimikunta noudattaa neuvoissaan, ohjeissaan ja toimissaan voimassa olevaa eläinsuojelulakia ja eläinsuojeluasetusta, Euroopan Neuvoston lemmikkieläinten jalostusta koskevaa päätöslauselmaa soveltuvien osin sekä Kennelliiton yleistä jalostuksen tavoiteohjelmaa ja jalostusstrategiaa. Jalostustoimikunta toimii rotukohtaisen jalostuksen tavoiteohjelman (JTO) ja PEVISA-ohjelman mukaisesti.”

(Kennelliiton ohjeet rotujärjestöjen, rotua harrastavien yhdistyksien ja rotuyhdistysten jalostustoimikunnille)

Lisäksi jalostustoimikunta noudattaa omaa, rotujärjestön hallituksen hyväksymää toimintaohjettaan sekä yhdistyksen kulloinkin voimassaolevia jalostuskriteereitä, sääntöjä ja ohjeita.

Toimikunta koostuu 4-7 äänivaltaisesta jäsenestä. Lisäksi kuunteluoppilaita voi olla kerrallaan enintään kolme. Vähintään yhdellä varsinaisella jäsenellä tulee olla valmiudet toimia jalostusneuvojana (hyväksytty SKL:n Jalostusneuvojan peruskurssi). Jalostustoimikunta voi valita projektiluontoisiin tehtäviin myös ulkopuolisia työryhmiä.

Jalostustoimikunnan toimenkuvaan kuuluu jalostuksellisen tiedon seuraaminen ja kerääminen, jalostuskriteerien määrittäminen kulloisenkin tarpeen mukaan, pentueiden hyväksyntä yhdistyksen pentuelistalle sekä tarvittaessa kasvattajapäivien, jalostustarkastusten, tuomarikoulutusten ja luonnetestien järjestäminen. Toimenkuvaan kuuluu myös Jalostuksen tavoiteohjelman tekeminen ja sen toteutumisen seuranta.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. POPULAATION RAKENNE JA JALOSTUSPOHJA

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geenimuotojen (alleelien) runsautta.

Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistymisenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2-3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimäärästä. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20-50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä.

MMT Katariina Mäki 5.8.2013, <http://www.kennelliitto.fi/perinnollinen-monimuotoisuus-ja-jalostuspohja>

4.1.1 POPULAATION RAKENNE JA SUKUSIIITOS

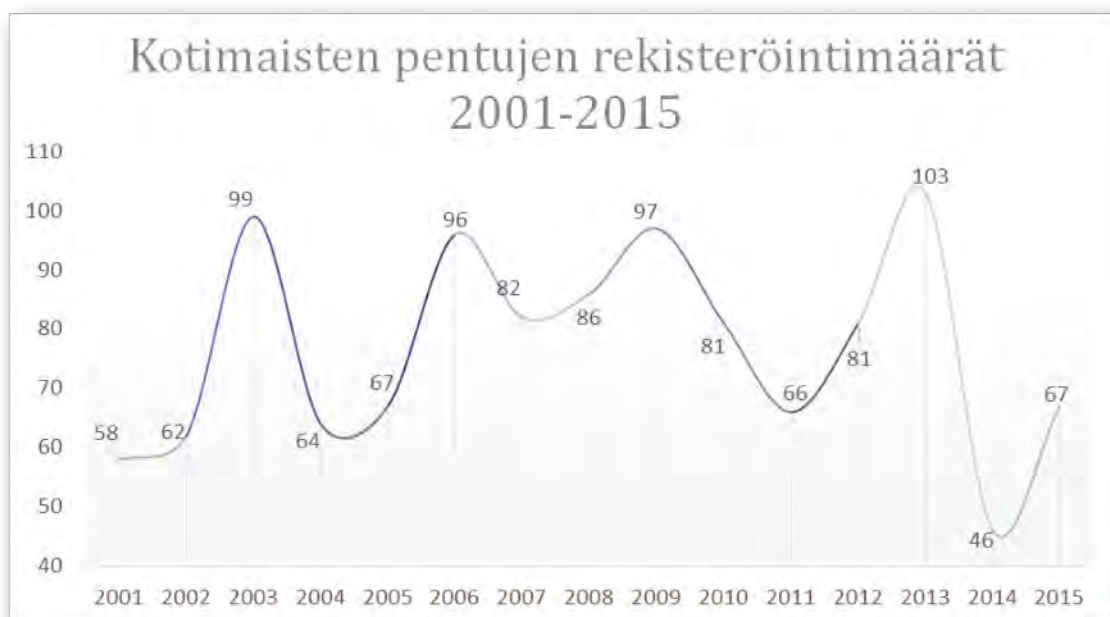
VUOSITILASTO - REKISTERÖINNIT						
	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Pennut (kotimaiset)	67	46	103	81	66	81
Tuonnit	6	6	3	6	9	10
Rekisteröinnit yht.	73	52	106	87	75	91
Pentueet	10	8	17	13	10	16
Pentuekoko	6,7	5,8	6,1	6,2	6,6	5,1
Kasvattajat	9	7	13	10	8	12
jalostukseen käytetyt eri urokset						
- kaikki	8	8	15	12	7	15
- kotimaiset	5	3	9	5	3	12
- tuonnit	1	4	2	3	2	3
- ulkomaiset	2	1	4	4	2	0
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 4 kk	4 v 7 kk	3 v 11 kk	3 v 10 kk	5 v 4 kk	4 v 6 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut						
- kaikki	10	8	17	13	9	16
- kotimaiset	7	5	12	6	7	11
- tuonnit	3	3	5	7	2	5
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4 v	3 v 5 kk	4 v 1 kk	3 v 7 kk	3 v 8 kk	3 v 2 kk
Isoisät	17	15	26	22	16	26
Isoäidit	17	15	29	24	17	26
Sukusiitosprosentti *	1,90%	0,91%	2,02%	2,78%	1,58%	2,00%
Sukukatokerroin *	0,86	0,87	0,82	0,83	0,81	0,82

KoiraNet- järjestelmä 12.1.2016; sukukatokerroin & sukusiitosprosentti DogsFiles-data

REKISTERÖINTIMÄÄRÄT SUOMESSA

JTO:n 2007-2016 yhdeksi tavoitteeksi kirjattiin rekisteröintimäärien vakiinnuttaminen noin 80 vuosittaisen pennun tienoille. 15 viimeisen vuoden (2001-2015) keskiarvo vuosittaisissa pentuerekisteröinneissä on 77 pentua ja vuoden 2007 jälkeen keskiarvoisesti lähes 79 pentua/vuosi, joten tavoite täyttyy melko hyvin.

Pinsereillä on jo vuosikymmeniä ollut tuttu ilmiö, että aktiivisempia kasvatusvuosia seuraa hiljaisempi vuosi, eli aaltoilua vuosittaisissa rekisteröintimäärissä on ollut aina.

KoiraNet - rekisteröintitilastot 13.1.2016

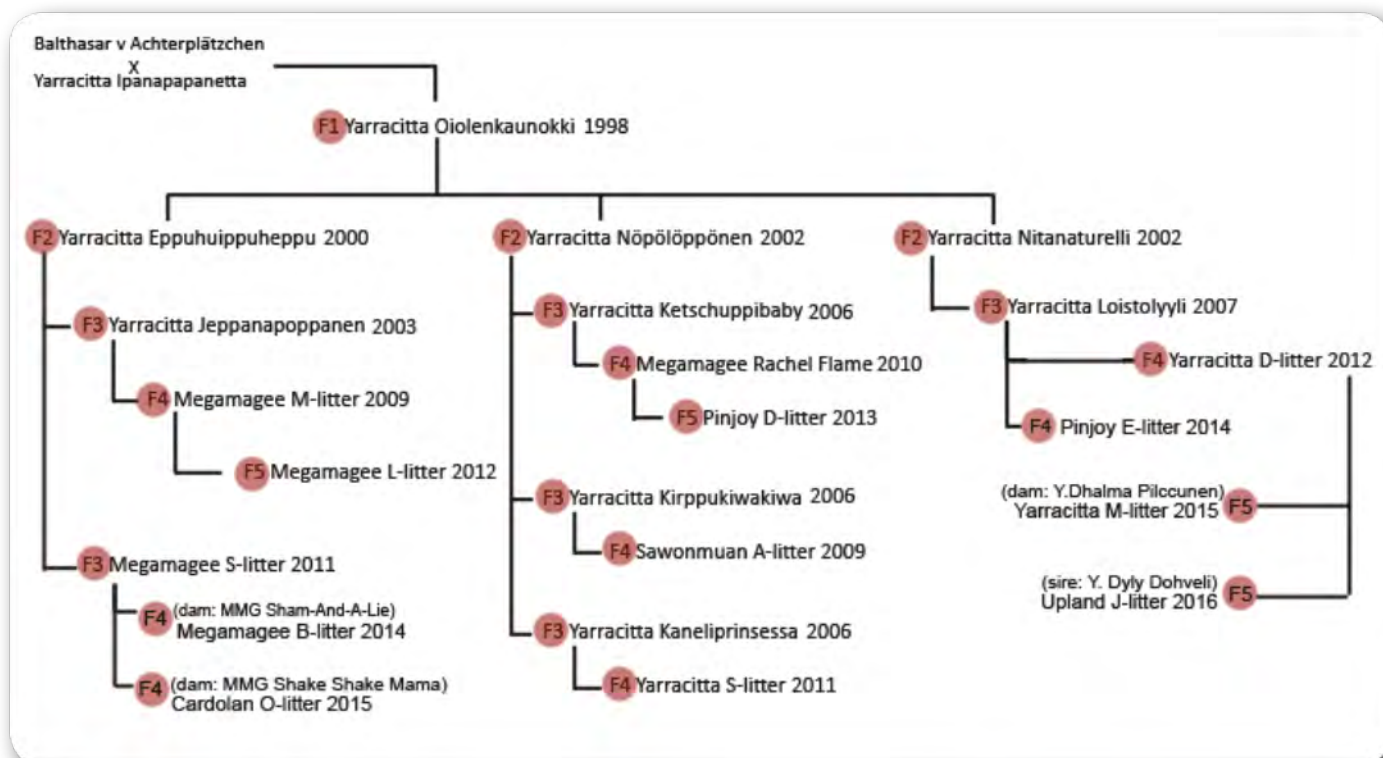
JAKAUTUMINEN LINJOIHIN

Rotu ei ole jakautunut esim. käyttö- ja näyttelylinjaisiin koiriin. Suppean geenipohjan vuoksi tyypillisempää on, että vuosikautia suvut ovat pääosin jatkuvasti sekoittuneet ja erityynejä sukulinjoja ei ole. Tämän vuoksi lähimpien sukupolvien sukusiitosasteen lisäksi olisi tärkeää tarkastella yhdistelmien sukusiitoskertoimia suuremmalla sukupolvimäärällä, sekä erityisesti sukukatokertoimia. Linjautuminen eri maiden populaatioiksi on tarkasteltavissa eri taustakoirien esiintymisen kautta; rodun suppeuden vuoksi tietyt koirat eri maissa ovat runsaasti edustettuna sukutauluissa. Näennäisesti lähimpien sukupolvien sukusiitosaste saattaa olla matala, mutta 8-10 polvella tarkasteltuna tietyt koirat yleensä kertautuvat vahvasti.

SNAUTSERIRISTEYTYYS

Vuosien 1998-2015 välillä snautseriristeytysprojekti on edennyt yhden linjan osalta mittavasti. Linjan kantaisa on p&s snautseri Balthasar v Achterplätzchen ja kantaemä pinseri Yarracitta Ipanapapanetta.

Kaavio snautseriristeytyslinjan kehittymisestä Suomessa

kennel Megamagee www-sivut

Lisäksi risteytyslinjan koiria on viety ulkomaille seuraavasti:

- 2 narttua Yarracitta E-pentueesta 2000 USA:n, ei jalostuskäyttöä
- Megamagee M-pentueesta 2009 uros Saksaan, 4 pentuetta
- Sawonmuan A-pentueesta 2009 uros Ruotsiin, 1 pentue
- Yarracitta S-pentueesta 2011 narttu Ruotsiin, ei jalostuskäyttöä
- Megamagee L-pentueesta 2012 uros Norjaan, ei toistaiseksi pentuja
- Megamagee L-pentueesta narttu Viroon, ei jalostuskäyttöä
- Megamagee B-pentueesta 2014 uros Saksaan, ei toistaiseksi pentuja
- Cardolan O-pentueesta pentu Viroon, ei toistaiseksi pentuja
- Megamagee S-pentueesta 2011 urosta käytetty siitokseen Hollannissa vuonna 2015, 2 pentua

Vuonna 2010 Yarracitta-kenneliin syntyi ensimmäisen polven risteytyspentue pinseriuroksesta Ceriinan Gilbert ja p&s snautseriemästä Ankor Kurazh Eparhia, 5 urosta. Näitä ei ole toistaiseksi käytetty jalostukseen.

Alkuperäisiä SKL:n myöntämiä risteytyslupia on käytettävissä vielä yksi.

©N.P.

Pinsereiden sukutauluissa kertaautuu vahvasti joitakin koiria taaemmissa sukupolvissa ja niiden runsasta kertaantumista on toisinaan mahdoton välttää.

Alla on lista koirista, joiden osuus on erityisen korostunut kautta maailman pinseripopulaation. Koirat valikoituivat listalle poimimalla satunnaisesti 15 koiraa eri maista, jotka ovat syntyneet 2000-luvulla. Merkityksellisiksi taustakoiriksi kelpasivat ne, jotka esiintyvät jokaisen 15 koiran sukutaulussa ja joiden esiintymistiheyden keskiarvo oli vähintään 28 kertaa per sukutaulu.

Jona von der Birkenheide PSZ928, s. 1959 (Onzo – Jutta Jung, kummatkin rodun kantakoiria)

Punainen narttu Jona toimi ensin kennel vd Birkenheiden siitosnarttuna jättäen 4 pentuetta perättäisinä vuosina 1961-1964, jonka jälkeen se jätti vielä kennel v Haingrabenille kaksi pentuetta vuosina 1965-1966. Jonan suku jatkui pääosin 8 jälkeläisen kautta, vahvimmin yllämainitun Wigo vd Birkenheiden kautta.

Löytyi: vähimmillään 1 kerran / enimmillään 89 kertaa 10 polven aikana.

Wigo von der Birkenheide PSZ1070, s. 1963 (Nicki vd Birkenheide - Jona vd Birkenheide)

Wigo oli väriltään black&tan. Wigo jätti 15 pentuetta Saksaan vuosien 1965-1967 välillä. Pääasiallisesti Wigo vaikutti rotuun 9 jälkeläisensä kautta, joista kaksi, Illo v Haingraben ja Marlo v Haingraben ovat alla listattuna.

Löytyi: vähimmillään 1 kerran / enimmillään 96 kertaa 10 polven aikana.

Quitta von der Birkenheide PSZ1119, s. 1964 (Bigo v Engelsbach – Sara vd Birkenheide)

Black&tan narttu Quitta v Sidonienhöhe synnytti kolme pentuetta kennel Sidonienhöheen, jossa viimeisessä oli isänä Marlo vd Birkenheide (ks. alla). Quittan jälkeläisistä 6 vaikutti rotuun vahvasti.

Löytyi: vähimmillään 1 kerran / enimmillään 62 kertaa 10 polven aikana.

Illo vom Haingraben PSZ1268 / SF17500/68, s. 1966 (Wigo vd Birkenheide – Bambi v Haingraben)

Punainen uros Illo jätti Saksaan 6 pentuetta vuosina 1967-1969, jonka jälkeen se myytiin Suomeen. Suomessa Illoa käytettiin jalostukseen runsaasti; sillä oli 16 pentuetta ja sitä voidaan syystäkin pitää Suomen pinserikannan kantauroksena. Illon tyttärestä Juliasta tuli myöhemmin kennel Of Leijlidenin kantanarttu. Illon jälkeläisistä 11 vaikuttivat pääasiallisesti rotuun.

Löytyi: vähimmillään 3 kertaa / enimmillään 53 kertaa 10 polven aikana.

Marlo von der Birkenheide PSZ1289, s. 1967 (Wigo vd Birkenheide – Silva vd Birkenheide)

Black&tan uros Marloa käytettiin Saksassa siitokseen 14 kertaa vuosina 1967-1976. Marlo oli syntynyt vuonna 1967 ja sen vanhemmat olivat Wigo vd Birkenheide (kts. yllä) & Silva vd Birkenheide. Marlon jälkeläisistä pääosin 12 vei isänsä perimää eteenpäin.

Löytyi: vähimmillään 1 kerran / enimmillään 70 kertaa 10 polven aikana.

Bello von Wäldchen PSZ1465, s. 1969 (Zirbo vd Birkenheide – Mora v Stein)

Black&tan uros Belloa käytettiin siitokseen kohtalaisen vähän ottaen huomioon, kuinka vahvasti se nykypäivänä esiintyy vielä sukutauluissa. Bello jätti 8 pentuetta Saksaan vuosina 1970 ja 1971. Bellon emän Mora v Steinin veljen Moritz v Steinin kolme jälkeläistä tuotettiin Suomeen v. 1965 suomalaisen kannan perustaksi. Bellon perimää vei eteenpäin sen 8 jälkeläistä.

Löytyi: vähimmillään 4 kertaa / enimmillään 62 kertaa 10 polven aikana.

Utz vom Haingraben PSZ1556, s. 1970 (Raudi v Haingraben – Uta vd Birkenheide)

Utz jätti Saksaan 14 pentuetta vuosina 1972-1977. Kahdeksan Utzin jälkeläistä veivät sen geeniperimää rodussa eteenpäin.

Löytyi: vähimmillään 11 kertaa / enimmillään 52 kertaa 10 polven aikana.

Bello vom Wäldchen

Lisäksi eri maissa on omat koiransa, jotka vaikuttavat kantaan runsaasti. Suomen osalta mainittakoon erityisesti Illo v Haingrabenin tyttärenpoika Norman of Leijliden joka löytyy kaikkien suomalaissukuisten koirien sukutauluista, sekä Saksasta tuotu punainen narttu Ceda v Haingraben, Utz v Haingrabenin pojantytär ja linjattu sekä Wigo että Jona vd Birkenheideen. Lähemmiltä vuosikymmeniltä mm. urokset Ceriinan Carolus (s.1991) ja Yarracitta Reticcarudolf (s.1990) ovat merkityksellisiä ja yleisiä sukutauluissa joka puolella maailmaa.

TUONTIKOIRIEN VUOSITTAINEN LUKUMÄÄRÄ

Pinsereiden tuonti ja vienti on ollut viimeisten 15 vuoden aikana erittäin vilkasta eri maiden välillä.

Vuosien 2001-2015 välillä Suomeen on rekisteröity 70 tuontikoiraa eri maista, lähinnä Ruotsista mutta myös USA:sta, Virosta, Venäjältä, Itävallasta, Saksasta, Norjasta, Tshekeistä, Latviasta ja Puolasta. Vertailun vuoksi mainittakoon, että vuosien 1964 - 2000 välillä Suomeen oli rekisteröity tuontikoiria vain 46 yksilöä.

Vuonna 2009 tuotiin 9 ja 2010 10 pinseriä, mutta keskimäärin vuosittain tuodaan noin 3-5 pinseriä. Pinsereitä tuodaan nykyään myös lemmikiksi, ei enää pelkkiä siitoskandidaatteja.

Vientikoirien määrää on hankalampi arvioida, kun niitä ei merkata KoiranNetin tietokantaan. Suomesta kuitenkin kysytään koiria paljon ulkomaille ja joka vuosi pentuja lähteekin muihin maihin niin siitokseen kuin lemmikiksikin.

RODUN JALOSTUSUROSTEN JA -NARTTUJEN IKÄ

VUOSI	UROKSET	NARTUT
2015	3 v 4 kk	4 v
2014	4 v 7 kk	3 v 5 kk
2013	3 v 11 kk	4 v 1 kk
2012	3 v 10 kk	3 v 7 kk
2011	5 v 4 kk	3 v 8 kk
2010	4 v 6 kk	3 v 2 kk
2009	3 v 9 kk	3 v 9 kk
2008	2 v 8 kk	3 v 11 kk
2007	3 v 9kk	2 v 9 kk
2006	3 v 6 kk	3 v
2005	3 v 10 kk	3v 10 kk
2004	3 v 11 kk	3 v 5 kk
2003	3 v 8 kk	4 v 5 kk
2002	4v 7 kk	3 v 10 kk
2001	3v 9 kk	3 v 2 kk

KoiraNet, jalostustilastot, tammikuu 2016

Jalostuskoirien keski-ikä pysyy kummallakin sukupuolella lähellä neljää vuotta, joten neljän vuoden sukupolviväli sopii rodulle hyvin.

On otettava huomioon, että uroksella on jalostusikää lähes puolet enemmän kuin nartulla joten uroksia voisi käyttää keskimääräisesti vanhempinakin. Tällöin niiden terveydestä ja käyttäytymisestä olisi kertynyt jo kokonaisvaltaisemmin tietoa.

TIETOA SUKUSIITOKSESTA

Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, usein resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä.

Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasalautuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitetykin eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleeliyhdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleleleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole.

Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä.

Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu täsmälleen samalla sukupolvimäärällä. Jalostuksessa suositellaan neljän-viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.

Lähde: MMT Katariina Mäki, <http://www.kennelliitto.fi/sukusiitos>

SUKUKATOKERROIN

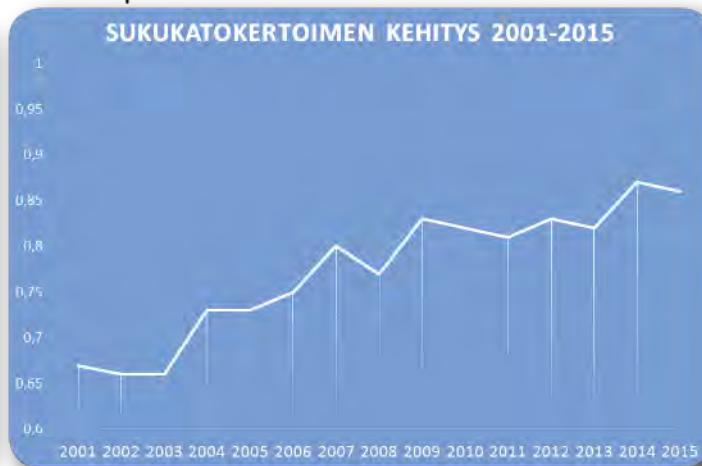
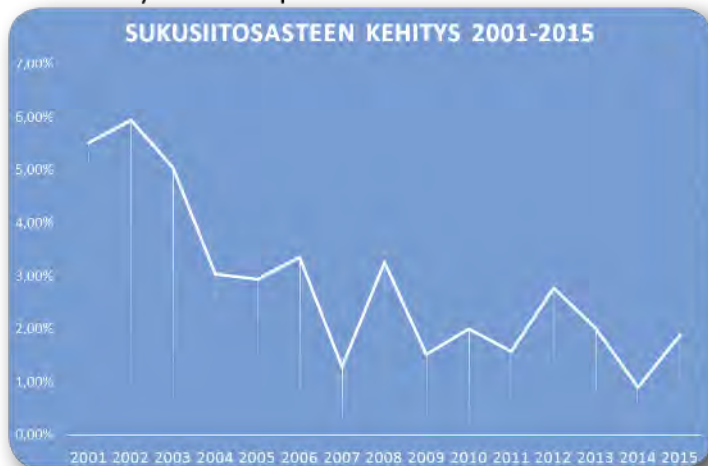
Sukukatokerroin ilmoittaa kuinka suuri osuus sukutaulun koirista on eri yksilöitä. Kerroin voi saada arvoja väliltä 0-1. Jos koiralla on vaikka viiden polven sukutaulustaan tiedossa 60 esivanhempaa, joista 30 on eri koiria, on sukukatokerroin 0,50. Mitä suurempi kerroin on, sitä parempi mahdollisuus monimuotoiseen sukutauluun. Vaikka koiran sukusiitosaste olisi nolla, sillä voi silti olla sukukatoa. Silloin sen vanhemmat eivät ole keskenään sukua, mutta jompikumpi tai kumpikin vanhemmista on sukusiitetty.

(Lähde: <http://www.siperianhusky.fi/koiraNet/>)

Pinsereillä sukukatokerroin (SKK, kansainvälisesti ALK/ALC) on oleellinen luku sukusiitoskertoimen lisäksi rodun kapean geenipoolin vuoksi.

RODUN VUOSITTAINEN SUKUSIITOSASTE

Alla olevissa taulukoissa sukusiitosasteen ja sukusiitoskerroimen luvut on laskettu 6 sukupolvella. Datan tiedot antavat täydelliset 6-polviset sukutaulut kaikille koirille yksittäisiä poikkeuksia lukuunottamatta.

DogsFiles-tietokanta, tammikuu 2016

Populaation sukusiitoskerroin on ollut laskujohteinen. Vuodesta 2009 saakka syntyneiden pentueiden sukusiitoskerroin on ollut vuosittain alle 3%. Vastaavasti sukukatokerroin on ollut nousujohteinen.

4.1.2 JALOSTUSPOHJA

VUOSITILASTO - JALOSTUSPOHJA											
Per sukupolvi (4v)	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
- pentueet	36						52			57	
- jalostukseen käytetyt eri urokset	28						36			43	
- jalostukseen käytetyt eri nartut	32						44			44	
- isät/emät	0,88						0,82			0,98	
- tehollinen populaatio	41 (57%)						55 (53%)			58 (51%)	
- uroksista käytetty jalostukseen	4%						8%			14%	
- nartuista käytetty jalostukseen	1%						19%			25%	

KoiraNet, jalostustilastot, vuositilastot, helmikuu 2016

Huom. Yllä olevassa taulukossa sukupolvesta 2013-2016 puuttuu vuoden 2016 luvut.

Jostakin syystä sukupolven 2009-2012 aikana uroksia on käytetty narttuihin verrattuna vähän, joka näkyy reilusti yli kymmenyksen pudotuksena isät/emät-luvussa. Uroksia tulisi jatkossa käyttää laajemmalla pohjalla ja välttää yksittäisten urosten ylikäyttöä.

JALOSTUKSEEN KÄYTETTYJEN UROSTEN JA NARTTUJEN OSUUS SYNTYNEISTÄ

Urosten käyttömäärä syntyneistä on laskussa. Aikavälillä 1996-2005 osuus on ollut noin 20% molemmin puolin, aikavälillä 2006-2015 selvästi alle sen. Jälkimmäisen ajanjakson koirat tosin ovat vielä siitosiässä.

Käytettyjen narttujenkin määrä on laskussa, 1990-luvun lopun yli 30% on 2006-2015 laskenut reiluun 20%:iin. Tätä selittää myös koiramäärän kasvu.

	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
- uroksista käytetty jalostukseen	4%	6%	8%	8%	9%	12%	12%	14%	18%	19%
- nartuista käytetty jalostukseen	4%	9%	14%	19%	21%	21%	23%	25%	24%	24%

	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996
- uroksista käytetty jalostukseen	22%	22%	20%	17%	17%	18%	19%	22%	22%	20%
- nartuista käytetty jalostukseen	24%	24%	22%	22%	23%	20%	25%	28%	31%	36%

KoiraNet, jalostustilastot, vuositilastot, tammikuu 2016

Tehollinen koko ei koskaan voi olla suurempi kuin jalostukseen käytettyjen urosten lukumäärä kerrottuna neljällä. Vaikka uroksia olisi 20 ja narttuja 1000, olisi tehollinen koko vain $4 * 20 * 1000 / (20 + 1000) = 78$.

Isien ja emien lukumäärän suhde, eli isien lukumäärä jaettuna emien lukumäärällä, on Koiranetin antamien tietojen avulla helposti laskettava luku, joka kuvaa kuinka lähellä urosten lukumäärä on narttujen lukumäärää. Kun suhde on yksi, uroksia käytetään yhtä paljon kuin narttuja, ja perinnöllistä vaihtelua säilyy tehokkaimmin.

http://katariinamaki.com/artikkelit/Koiranet_jalostuspohja.htm

SUKUPOLVI	I/E-SUHDE	SUKUPOLVI	I/E-SUHDE
1965-68	0,33	1989-92	0,86
1969-72	0,57	1993-96	0,83
1973-76	0,82	1997-2000	1
1977-80	0,88	2001-04	0,91
1981-84	0,79	2005-08	0,97
1985-88	1	2009-12	0,81

Viimeisimmässä sukupolvessa i/e-suhde on pudonnut huomattavasti. Uroksia voisi käyttää edelleen laajemmin jalostukseen.

RODUN TEHOLLINEN POPULAATIOKOKO

Koiranetissä tehollista kannan kokoa arvioidaan suunta-antavalla laskukaavalla:

$$Ne = 4 * Nu * Nn / (2 * Nu + Nn)$$

missä U = jalostukseen käytettyjen urosten ja N = jalostukseen käytettyjen narttujen lukumäärä sukupolvea kohden. Tämä, kuten muutkin jalostuskoirien lukumäärään perustuvat kaavat, antaa tehollisesta koosta moninkertaisia yliarvioita, koska siinä oletetaan, etteivät jalostuskoirat ole toisilleen sukua, ja että niillä on tasaiset jälkeläismäärät.

Katariina Mäki, <http://www.kennelliitto.fi/tehollinen-populaatiokoko>

© Hanna Talvio

Mitä suurempi rodun tehollinen populaatiokoko on, sitä paremmin perinnöllinen vaihtelu säilyy rodussa. Pieni tehollinen koko tarkoittaa nopeaa sukusiitoksen lisääntymistä.

Tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta. Yksinkertaistaen voidaan sanoa, että tehollinen populaatiokoko kertoo kuinka monen yksilön geenimuotoja tietyssä rodussa tai kannassa on. Esimerkiksi lukema 50 tarkoittaa, että rodun sukusiitosaste kasvaa yhtä nopeasti kuin jos rodussa olisi 50 tasaisesti jalostukseen käytettyä koiraa. Mitä pienempi tehollinen koko on, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja perinnöllinen vaihtelu vähenee. Samalla sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu.

Jalostuskoirien lukumäärän perusteella laskettu tehollinen koko on aina yliarvio, koska kaava olettaa, etteivät jalostuskoirat ole toisilleen sukua ja että niillä on tasaiset jälkeläismäärät.

Jos rodun tehollinen koko on alle 50 - 100, rodusta häviää geenimuotoja niin nopeasti, ettei luonto pysty tasapainotamaan tilannetta. Silloin on keskityttävä säilyttämään mahdollisimman monen yksilön geneejiä käyttämällä mahdollisimman useaa eri koiraa jalostukseen ja huolehtimalla, että niiden jälkeläismäärät pysyvät tasaisina. Toisaalta suurimmalla osalla roduistamme on kantoja myös ulkomailla, jolloin voi olla mahdollista tuoda maahamme "uutta verta". Monella rodulla ulkomailta ei kuitenkaan ole saatavissa sen erilaisempaa geenimateriaalia kuin kotimaastakaan.

Katariina Mäki, <http://www.kennelliitto.fi/tehollinen-populaatiokoko>

TEHOLLINEN POPULAATIOKOKO 1965-2012

Sukupolvi	Urokset	Nartut	Tehollinen koko
1965-68	4	12	9
1969-72	19	33	35
1973-76	14	17	21
1977-80	14	16	20
1981-84	19	24	29
1985-88	17	16	20
1989-92	25	29	36
1993-96	25	30	37
1997-2000	32	31	43
2001-04	34	37	47
2005-08	43	44	58
2009-12	36	44	54

Laskettu sukupolvien jalostuskoiramääristä kaavalla $4 * Nu * Nn / (2 * Nu + Nn)$

Populaation tehollinen koko on ollut jatkuvassa kasvussa aina viimeisimpään sukupolveen saakka. Tulos on viimeisimmän sukupolven osalta yllättävä, koska ulkomaisten urosten käyttö on jatkuvasti helpompaa ja jalostusmateriaalia löytyy eri maista.

VIIMEISEN 10 VUODEN AIKANA JALOSTUKSEEN RUNSAIMMIN KÄYTETYT 20 UROSTA

#	Uros	Synt.	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
			Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	SINI-MININ DON HUAN	2005	5	39	4,84 %	5 %	10	75	5	39
2	LILLA ENEBYS HARRY	imp SWE 2007	7	29	3,60 %	8 %	4	15	7	29
3	SINI-MININ BIG BOY	2003	4	26	3,23 %	12 %	0	0	4	26
4	PACCO VOM AWARENRING	imp AUT 2006	4	25	3,11 %	15 %	2	8	4	25
5	SINI-MININ MAFIOSO	2009	4	25	3,11 %	18 %	1	7	4	25
6	CAMARO CAMUS DW HARMONY STAR	imp CZ 2006	4	25	3,11 %	21 %	1	5	4	25
7	XITAMIZ VOLCANO	imp SWE 2008	3	19	2,36 %	23 %			3	19
8	CERIINAN IVAR	2005	3	19	2,36 %	26 %	3	12	3	19
9	CERIINAN GILBERT	2004	4	19	2,36 %	28 %	3	14	4	19
10	CLEFELL'S OSIRIS	2007	3	18	2,24 %	30 %	5	15	3	18
11	LEGACY'S MIDAS TOUCH FOR CLEFELL'S	imp US 2008	2	17	2,11 %	32 %	1	7	2	17
12	CLEFELL'S GENTLEMAN	2001	2	16	1,99 %	34 %	6	44	3	23
13	CERIINAN ARNOLD	2001	2	16	1,99 %	36 %	7	33	3	23
14	CHERPIN MASSIMO	2003	2	15	1,86 %	38 %	0	0	2	15
15	RIVENDELLS MIDNIGHT EAGLE	imp SWE 2010	2	15	1,86 %	40 %			2	15
16	KARL DRYM'S DREAM KING BLACK	imp CZ 2012	2	15	1,86 %	42 %			2	15
17	CERIINAN PRIMAS	2009	2	15	1,86 %	44 %			2	15
18	ARON ARMING HARMONY STAR	imp CZ 2003	2	14	1,74 %	46 %	9	52	5	22
19	XITAMIZ OTIZ	*SWE 2004	2	12	1,49 %	47 %	2	5	2	12
20	ALBION BEMUS	imp POL 2005	2	12	1,49 %	49 %	1	6	2	12

KoiraNet: Jalostukseen käytetyt urokset, rekisteröintivuosi 06-15

21 urosta ovat tuottaneet 50 % ajanjakson pennuista. Kahdella uroksella ylittyy jalostuskriteerien mukainen pentuemäärä. Puolet käytetyimmistä uroksista ovat joko tuonteja (*imp*) tai ulkomaisia (*) uroksia. Taulukosta selviää, että pääosin pinserit tekevät isoja pentueita, joten olisi hyvä miettiä onko tarvetta käyttää jo muutamaan kertaan käytettyä urosta vai voisiko käyttää esimerkiksi sen veljeä tai muuta lähisukulaista.

VIIMEISEN 10 VUODEN AIKANA JALOSTUKSEEN RUNSAIMMIN KÄYTETYT 20 NARTTUA

#	Narttu	Synt.	Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
			Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	SINI-MININ MOCCA	2009	3	30	3,73 %	4	20	3	30
2	LILLA ENEBYS DREAM FOR SINI-MININ	imp SWE 2006	3	24	2,98 %			3	24
3	RATTENJÄGER MINNE FÜR MEGAMAGEE	imp NOR 2007	2	21	2,61 %	2	14	2	21
4	DOGIWOGIN KISMET	2007	4	19	2,36 %			4	19
5	DOGIWOGIN CARKKI	2003	2	19	2,36 %	1	5	2	19
6	RIVENDELLS IMSA	imp SWE 2008	2	18	2,24 %			2	18
7	NORRSTRÖM NIKKA	imp SWE 2009	2	17	2,11 %			2	17
8	DOGIWOGIN DEAR DIVA	2004	2	17	2,11 %	0	0	2	17
9	OF LEIJLIDEN PIA PARANT	2004	2	16	1,99 %	2	13	2	16
10	IDACO'S IVETTE	2003	2	16	1,99 %	4	15	2	16
11	YARRACITTA LOISTOLYYLI	2007	2	15	1,86 %	1	8	2	15
12	RIVENDELLS CINIMINI	imp SWE 2005	2	15	1,86 %	1	4	2	15
13	XITAMIZ VEZPERA VIOLETTE	imp SWE 2008	2	15	1,86 %	1	7	2	15
14	CHERPIN RENEE	2006	2	14	1,74 %	2	11	2	14
15	SINI-MININ BISSE	2003	3	13	1,61 %	8	56	4	19
16	DOGIWOGIN CELLERI	2003	2	13	1,61 %	2	7	2	13
17	XCLUSIVE VOM CAMP ACHENSEE	imp AUT 2007	2	13	1,61 %	9	71	2	13
18	HICKSON JERTA OF JAFFA	imp SWE 2010	2	13	1,61 %			2	13
19	RIA'S SOMMERWIND'S LADY NELLY	imp GER 2011	2	12	1,49 %			2	12
20	ROWAN-ALLEY'S LADY OF THE LAKE	2002	2	12	1,49 %	0	0	2	12

KoiraNet: Jalostukseen käytetyt nartut, rekisteröintivuosi 06-15

Yhdellä nartulla ylittyy jalostuskriteereissä määritelty sallittu pentuemäärä. Pääpiirteissään narttuja käytetään maltillisemmin kuin uroksia, mikä on erinomainen asia. Yhdeltä nartulta ei pienessä populaatiossa tulisikaan ottaa montaa pentuetta jatkoon, ettei ko. siitosnartun osuus populaatiosta kasva turhan paljon sen toisen polven jälkeläisten (lastenlasten) tullessa siitokseen.

Kuten edellä esitetystä taulukoista ilmenee, ongelmallisen pinsereiden siitosrajoitusten ja -suositusten määrittämisestä tekee populaation pieni koko. Korkealle ”käytetyimmissä koirissa” pääsee jo muutamalla pentueella.

Tilastoja seuraamalla sallitut jalostusmäärät voisivat olla nartuilla 2 pentuetta ja uroksilla 3. Nämä määrät ovat kuitenkin käytännössä jo niin pienet, että se koettaisiin liikana puuttumisena kasvattajan vapauteen suunnitella oma jalostustyönsä. Lisäksi se asettaa erikokoisia pentueita jättävät koirat eriarvoiseen asemaan; toinen koira saattaa saada kahdella pentueella jälkeläismääränsä yli kahdenkymmenen yksilön, toinen vain muutamaa pentuun.

Yhdistys on määrittänyt siitoskoirille pentuerajoitukset perustuen aiempien tilastointien ja seurantojen tuloksiin. Pentuerajoitukset ovat osa yhdistyksen jalostuskriteereitä ja pentulistakäytäntöä. Tavoitteena on jalostuspohjan pitäminen mahdollisimman laajana joustuen yksittäisistä terveys- ja ulkomuototavoitteista, mutta poikkeamatta missään olosuhteissa populaation rakenteeseen vaikuttavista kriteereistä.

Uroksille sallitaan Suomessa neljä (4) pentuetta elinaikanaan ja nartuille kolme (3). Pentueita, joiden vanhemman pentuemäärä ylittyy, ei hyväksytä yhdistyksen pentulistalle. Kriteeri ei ole PEVISA-kriteeri, joten se ei vaikuta pentujen rekisteröintiin. Suurin osa kasvattajista on sisäistänyt jalostuskriteerien hengen ja siihen johtaneet syyt (populaation koko ja rakenne) ja noudattavat näitä määriä. Joitakin yksittäisiä poikkeuksia on.

Kriteerit on haluttu määrittää kiinteiksi, jotta yhdistyksen jalostustoimikunnan käytännöissä voitiin luopua poikkeusluvista. Ne aiheuttivat jatkuvasti kasvattajissa eriarvoisuuden tunnetta, koska poikkeusluvut perustuivat pienen työryhmän päätöksiin.

Keskiarvoisesti viimeisen 15 vuoden pentueista lasketuna kutakin urosta kohti on 1,6 pentuetta ja 9,95 jälkeläistä. Nartulla samalla ajanjaksolla on keskimäärin 1,4 pentuetta ja 8,5 jälkeläistä. Pääpiirteissään asetetut jalostusrajoitteet yhdistyksen piirissä ovat toimivat ja selkeät, eikä niitä ole syytä muuttaa. Kasvattajien kuitenkin tulisi edelleen kiinnittää huomiota jalostuspohjan laajempaan käyttöön ja välttää yksittäisten koirien runsasta käyttöä.

© Sara Nurminen

JALOSTUSKOIRIEN KESKINÄINEN SUKULAISUUS

Urosten lähimpiä sukulaisuussuhteita:

- Sini-Minin Don Huan on 3. Sini-Minin Big Boy'n sisarenpoika ja 5. Sini-Minin Mafioson isä.
- 6. Camaro Camus Harmony Starilla ja 18. Aron Arming Harmony Starilla on sama emä.
- 12. Clefell's Gentleman on 10. Clefell's Osiriksen isä.
- 17. Ceriinan Primas on 8. Ceriinan Ivarin sisarenpoika.
- 9. Ceriinan Gilbert on 13. Ceriinan Arnoldin sisarenpoika.

Narttujen lähimpiä sukulaisuussuhteita:

- Sini-Minin Mocca on 17. Xclusive v Camp Achenseen tytär sekä eniten käytetyn uroksen (1. Sini-Minin Don Huan) tytär. Lisäksi se on uroksen 5. Sini-Minin Mafioso sisar.
- 5. Dogiwogin Carkki ja 16. Dogiwogin Celleri ovat sisarukset.
- 10. Idaco's Ivette on pentuesisar sekä 14. Cherpín Reneen isälle että 18. Hickson Jerta Of Jaffan emälle.

Taulukoista ilmenevät sukulaisuussuhteet kuvaavat hyvin pinsereiden kantaa ja sen ahtautta, varsinkin kun ottaa huomioon sen että kummankin sukupuolen taulukoissa useat koirista ovat tuonteja. Taulukoiden koirien taampana olevia sukulaisuussuhteita ei ole mielekästä alkaa listaamaan laajemmin, koska listasta tulisi hyvin sekava päällekkäisten ja ristikkäisten sukulaisuussuhteiden vuoksi.

4.1.3 RODUN POPULAATIOT MUISSA MAISSA

Rotu on yleistynyt useissa maissa vuosituhaten vaihteen jälkeen. Suuria pinserimaita Suomen lisäksi ovat rodun kotimaa Saksa, Ruotsi ja USA. Vertailuun otettiin mukaan myös Norja, jossa koiramäärä on pieni mutta koirakanta on hyvin saman pohjaista kuin Suomessa.

2010-luvulla kasvatus ja koirien tuonti ja vienti eri maiden välillä on vilkastunut runsaasti. Useissa maissa on vakiintunut pinsarikanta ja useampia kasvattajia. Näihin maihin voidaan lukea yllämainittujen lisäksi Venäjä, Tšhekki, Iso-Britannia ja Australia. Lisäksi Euroopassa useammassa maassa on muutamia kasvattajia.

SAKSA

Saksa on rodun kotimaa. Rekisteröintimäärät ovat enemmän kuin tuplaantuneet vuodesta 2001 vuoteen 2014. Vuonna 2014 vähintään yhden pentueen kasvattaneita kasvattajia oli 39.

Kuten muihinkin maihin, Saksaan on viime vuosina viety paljon koiria muualta. Saksassa pentueet kaantuvat selvimmin tietyille uroksille. Syyinä ainakin osaltaan se, että jokaisen siitoskoiran on täytettävä tietyt kriteerit ennen jalostuskäyttöä; niiden on oltava lonkkakuvattuja ja silmätarkastettuja, mutta myös lisäksi käytävä ulkomuodon- ja luonteen tarkastuksessa (Zuchtzulassung). Ne on myös geenitestattava diluutiövärin ja von Willebrandin taudin osalta.

Yhdellä uroksella on Saksassa helposti yli 10 pentuetta. Samoin Saksassa mieluummin käytetään kennelin omia siitosnarttuja useasti, joskus kuusikin kertaa, eikä sijoitusnarttukäytäntöä juurikaan ole.

RUOTSI

Ruotsi on ollut pitkään aktiivinen pinserimaa. Rekisteröintimäärät ovat olleet siellä kasvussa tasaisesti koko 2000-luvun ja 2010-luvulle siirryttäessä on nähtävissä samanlaista aaltoliikettä kuin Suomenkin rekisteröinneissä; aktiivista vuotta seuraa hiljaisempi vuosi.

Ruotsin koirakanta on alkuperältään hyvin saman pohjaista kuin Suomenkin kanta. 80-luvulla Suomesta vietiin useita siitoskoiria Ruotsiin. Viime vuosina Ruotsinkin tuonti- ja vientikoirien määrät ovat kasvaneet runsaasti, ja koko maailmanlaajuisesta kannasta on hankittu uutta siitosmateriaalia.

USA

USA:n vanha pinsarikanta perustui 90- ja 2000-luvulla lähinnä Ranskasta hankittuihin de la Capelliere-kennelin koiriin sekä muutamiin Saksasta vietyihin koiriin. 2000-luvulla maahan on viety runsaasti koiria joka puolelta Eurooppaa.

NORJA

Norjassa pinsereiden määrä on pienempi kuin muissa Pohjoismaissa, mutta populaatio on samaa pohjaa kuin Suomessa ja Ruotsissa. Vuosien 2002-2012 välillä 31,9% rekisteröinneistä oli tuontikoiria.

MUITA MAINITTAVIA MAITA

ISO-BRITANNIA

Briteissä "uusi aalto" pinsereissä alkoi 2010-luvun alussa, kun Suomesta vietiin kaksi koiraa uuden kasvattajan jalostustyön pohjaksi. Nopealla tahdilla sen jälkeen Iso-Britanniassa on perustettu useampikin kenneli ja pentueita syntyy taas vuosittain. Näitä 2010-luvun alun vientejä ennen Iso-Britannian pinserikasvatus oli varsinaisessa allonpohjassa, eikä kasvatusta hetkeen ollut.

Varsinaisia tilastoja Iso-Britanniasta ei ole saatavilla.

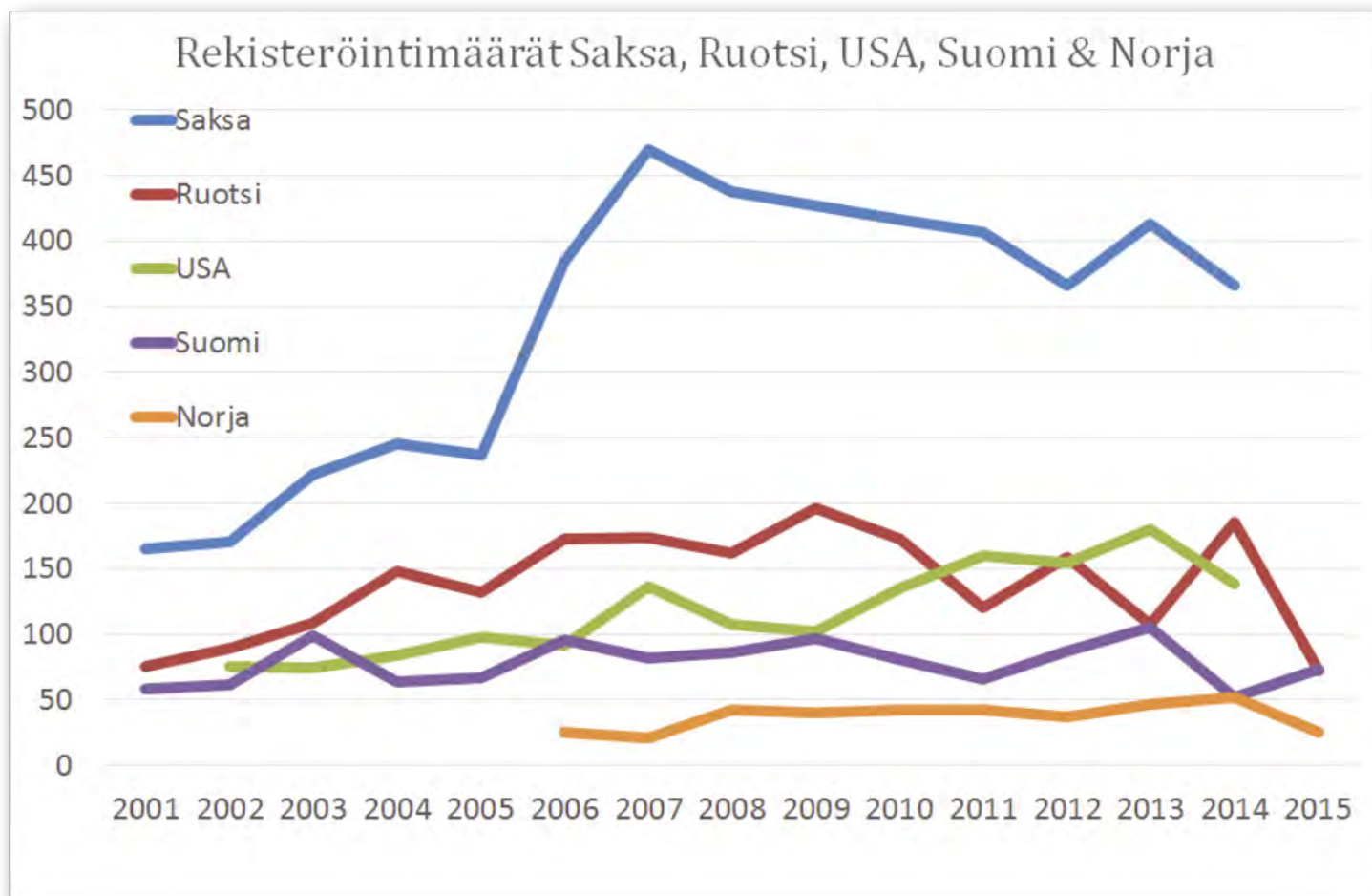
VENÄJÄ

Venäjällä pinserikasvatus on saanut toden teolla vauhtia 2010-luvulla. Koiria on viety Venäjälle runsaasti eri Euroopan maista, lähinnä Saksasta, mutta myös Pohjoismaista. Venäläiset koirat kiinnostavat euroopassa ja sieltä on hankittu koiria myös Suomeen. Rekisteröinti- tai muita lukuja ei Venäjältä ole saatavilla.

© N.P.

Saksassa rekisteröintimäärät ovat huomattavasti suurempia kuin muissa maissa. Huippuvuonna 2007 siellä rekisteröitiin jopa 470 pinseriä. Suomessa, Ruotsissa ja USA:ssa rekisteröinnit ovat keskenään samalla tasolla, noin hieman alle 100 pentua vuosittain. Ruotsissa rekisteröitiin lähes 200 pentua vuonna 2009, USAn ennätysmäärä 180 kirjattiin vuonna 2013 ja samana vuonna Suomessa rekisteröitiin huippulukua 106 pinseriä. Norjan rekisteröintimäärät ovat paljon pienempiä kuin muissa vertailumaissa.

Lähteet: SKK Avelsdata Ruotsi, NKK Norway, SKL KoiraNet Suomi, GPCA USA, Wallenfels-pinscher Saksa

4.1.4 YHTEENVETO POPULAATION RAKENTEESTA JA JALOSTUSPOHJASTA

RODUN JALOSTUSPOHJAN LAAJUUS

Samoja nimiä löytyy sukutauluista ympäri maailmaa. Koirien vilkastunut tuonti ja vienti eri maiden välillä on hetkellisesti madaltanut sukusiitosasteita, mutta siitä johtuen eri maiden koirakannan suvuissa alkavat esiintyä samat koirat. Vieraampia sukuja on vielä mahdollista löytää mutta niiden tuotosta ja terveysasioista on hankalampi saada tietoa.

TÄRKEIMMÄT JALOSTUSPOHJAA KAVENTAVAT TEKIJÄT

- Yksittäisten urosten massiivinen siitoskäyttö (ulkomailla, Suomessa maltillisempaa) sekä siitosyksilöiden valikoituminen tietyistä pentueista toisten pentueiden jäädessä ulos jalostuksesta.
- Ns. "huippukoirien" suosiminen sukutauluissa, jolloin geenipooli yksipuolistuu muiden koirien jäädessä jalostuskäytön ulkopuolelle.

KEINOJA JALOSTUSPOHJAN LAAJANA PITÄMISEKSI

- Yksittäisten siitoskoirien pentuemäärän maltillisena pitäminen
- "Suositun" siitosuroksen veljen käyttäminen suositun uroksen sijasta
- Kaksoisastutukset, jolloin yhteen pentueeseen mahdollista saada kahden uroksen pentuja
- Harkitut roturisteytykset

4.2 LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN SEKÄ KÄYTTÖMINAISUUDET

4.2.1 ROTUMÄÄRITELMÄN MAININNAT LUONTEESTA JA KÄYTTÄYTYMISESTÄ SEKÄ RODUN KÄYTTÖTARKOITUKSESTA

Rotumääritelmä kuvailee pinserin luonnetta varsin lyhyesti: "Eloisuus, temperamenttikkuus, itsevarmuus ja luonteen tasaisuus yhdistyneenä älykkyyteen ja kestävyYTEEN tekevät pinseristä miellyttävän koti-, vahti- ja seurakoiran."

Lisäksi hylkäävinä virheinä mainitaan: "arkuus, aggressiivisuus, vihaisuus, liika epäluuloisuus tai hermostuneisuus".

Alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan itsenäisenä pihavahtina ja rottakoirana pinseri on tarvinnut yllämainittuja luonteen ominaisuuksia. Vaikka hyvin harva pinseri nykypäivänä toimii enää piha- tai rottakoirana, ei nykypäivän seurakoirana toimiminen ole millään tavalla ristiriidassa rotumääritelmässä kuvattujen, toivottujen luonteenpiirteiden kanssa.

4.2.2 JAKAUTUMINEN NÄYTTELY- / KÄYTTÖ- / TMS. -LINJOIHIN

Rodussa ei ole käyttöön perustuvia linjajakoja. Ainoa "erillinen linja" on snautseriristeytyslinja ja sitäkin on tarkoituksellisesti jatkuvasti sekoitettu valtalinjaan eikä pidetty erillään. Luonteiden osalta risteytyksillä on samat ominaisuudet, eikä esim. luonnetestituloksissa ole tilastollisia eroja.

4.2.3 PEVISA-OHJELMAAN SISÄLLYTETTY LUONTEEN JA KÄYTTÄYTYMISEN JA/TAI KÄYTTÖMINAISUUKSIEN TESTAUS JA/TAI KUVAUS

Rodulla ei ole PEVISA-ohjelmaan sisällytettyjä luonteen tai käyttöminaisuuksien testaus- tai kuvausvaatimuksia.

4.2.4 LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN PÄIVITTÄISTILANTEISSA

Koirien käytöstä päivittäistilanteissa seurataan jäsenistölle ja pinserinomistajille suunnatuin kyselyin. Luonnetestit ja -kuvaukset ovat tärkeä informaatiokanava arvioitaessa luonteita jalostuskäyttöä varten.

Terveys- ja luonnekyselyt on toteutettu vuosina 2004 ja 2010. *Kyselyn 2004 otanta : 1989-2004 syntyneet pinserit, kysely lähetetty postitse 323 koiran omistajalle. Vastauksia 168 eli 51 %. Kokonaisotannasta n. 21 % - 15 vuoden aikana syntynyt n. 800 koiraa*). Kyselyn 2010 vastaussaldo oli huonompi (*vain 36 koiraa*).

Lähes kaikkien kyselyihin vastanneiden koirat olivat ensisijaisesti perheenjäseniä, jotka oli hankittu lemmikiksi ja ulkoilukaveriksi, usein myös harrastuskoiraksi ja joissakin harvoissa tapauksissa vahdiksi. Noin puolet kyselyihin vastanneista kertoi varsinaisesti harrastavansa jotain seuraavista: agility, tottelevaisuus, haku, jälki tai näyttelyissä käynti. Virallisiiin kokeisiin oli osallistunut alle 10 % vastanneista.

©N.P.

Useimmiten koiraa kuvattiin adjektiiveilla vilkas, iloinen, energinen, avoin, ihmisrakas, itsepäinen, mukavuudenhaluinen, hellyydenkipeä sekä omistajiinsa hyvin kiintynyt. Erityisesti alle 3-vuotiaita kuvailtiin hyvinkin vilkkaiksi, nopeasti oppiviksi mutta myös omapäisiksi ja kärsimättömiksi. Yli 3-vuotiaista mainittiin useasti, kuinka koira oli tullut iän myötä rauhallisemmaksi ja usein myös itsevarmemmaksi.

LUONNEKYSELYT

Yhdistyksen jäsenistölleen vuosina 2004 ja 2010 suuntaamissa kyselyissä noin 80 % pinsereistä elää kaupunkikoirina ja suurella osalla on myös lapsikontakteja, joten rodun pitäisi pärjätä tällaisissa oloissa. Korkean vastausprosentin (51%) perusteella tulokset ovat yleistettävissä populaatioon. Jalostustoimikunnan järjestämässä keskustelutilaisuudessa 3.4.2005 kasvattajat ja harrastajat korostivat sitä, että pinseri ei ole joka perheen koira, ja että luonteeseen tulee kiinnittää enemmän huomiota niin jalostuksessa kuin pennunostajien kanssa keskusteltaessakin.

LUONNETESTI

Luonnetestin tarkoitus on arvioida ja kirjata koiran käyttäytyminen tilanteessa, joissa sen hermosto joutuu rasitetuksi. Se ei ole koe eikä kilpailu. Vaikka lopputulos on pisteytetty, on tärkeämpää katsoa lomakkeesta se, mitä koirasta kerrotaan. Testin loppupistemäärä on merkitsevä vain, jos testi on rodulle valionarvon edellytys tai jos se on vähemmän kuin +75 pistettä, jolloin testin saa uusia.

Seurakoiralle on tärkeää, että koira on tasapainoinen ominaisuuksiltaan. Tasapainoinen, pienellä määrällä kaikkia ominaisuuksia varustettu seurakoira on iloinen ystävä, joka turvaa mielellään laumaansa ja viihtyy sen parissa. Harrastuskoiralta voidaan kuitenkin odottaa enemmän luonteen vahvuutta ja silloin tärkeimpiä ominaisuuksia ovat hyvät hermot, toimintakyky ja tasapainossa oleva vilkkausaste eli temperamentti.

Testitulosta voidaan hyödyntää koiran luonnekuvan määrittämiseen ja koulutuskelpoisuuden arviointiin. Testitulos antaa myös viitteitä koiran jalostuskelpoisuudesta rotujärjestöille ja kasvattajille.

Kennelliitto.fi - Luonnetesti

LUONNETESTIN IHANNEPROFIILI PINSEREILLÄ

Ihanneprofiiliin on merkitty vihreällä taustavärillä ihanteellisin ja oranssilla epätoivotuin tulos/tulokset. Valkoisella pohjalla oleviin tuloksiin suhtautuminen on neutraali ja riippuu muista osa-alue tuloksista.

Toimintakyky	3 suuri	-
	2 hyvä	-
	1 kohtuullinen	44%
	-1 pieni	46%
	-2 riittämätön	10%
	-3 toimintakyvytön	-
Terävyys	3 kohtuull. ilman jälj. jääv. Hyökkäyshalua	29%
	2 suuri ilman jälj. jääv. Hyökkäyshalua	2%
	1 pieni ilman jälj. jääv. Hyökkäyshalua	69%
	-1 pieni jäljellejäävin hyökk. Haluin	1%
	-2 kohtuullinen jäljellejäävin hyökk. Haluin	-
	-3 suuri jäljellejäävin hyökk. Haluin	-
Puolustushalu	3 kohtuullinen hillitty	27%
	2 suuri hillitty	3%
	1 pieni	42%
	-1 haluton	29%
	-2 erittäin suuri	-
	-3 hillitsemätön	-
Taisteluhalu	3 suuri	-
	2 kohtuullinen	26%
	1 erittäin suuri	-
	-1 pieni	48%
	-2 riittämätön	25%
	-3 haluton	1%
Hermorakenne	3 tasapainoinen ja varma	-
	2 tasapainoinen	-
	1a hieman rauhaton	92%
	1b hermostunein pyrkimyksin	-
	-1 vähän hermostunut	8%
	-2 hermostunut	-
-3 erittäin hermostunut	-	

Temperamentti	3 vilkas	25%
	2 kohtuullisen vilkas	30%
	1 erittäin vilkas	38%
	-1a häiritsevän vilkas	5%
	-1b hieman välinpitämätön	1%
	-1c impulsiivinen	3%
Kovuus	-2 välinpitämätön	-
	-3 apaattinen	-
	3 kohtuullisen kova	9%
	2 kova	-
	1 hieman pehmeä	70%
	-1 erittäin kova	-
Luoksepäästävyys	-2 pehmeä	21%
	-3 erittäin pehmeä	-
	3 hyväntaht., luoksepäästävä, avoin	52%
	2a luoksepäästävä, aavist. pidättyväinen	46%
	2b luoksepäästävä, hieman pidättyväinen	-
	1 mielitelevä	-
Laukaukset	-1 selvästi pidättyväinen	1%
	-2 hyökkäävä	-
	-3 salakavala	-
	+++ laukausvarma	76%
	++ laukauskokematon	-
	+ paukkuärtyisä	-
- laukausaltis	24%	
--- laukausarka	-	

Taulukkoon on lisäksi merkitty 2008-2015 luonnetestitulosten %-osuudet eri osa-aluepisteille.

Pinsereillä 46 %:lla **toimintakyky** on -1, pieni ja 44%:lla se on +1 kohtuullinen.

Tavoite tulisi olla +1 kohtuullinen. Toimintakyky kuvaa koiran rohkeutta, moottoria, joka saa koiran jatkamaan suoritusta, vaikka se kohtaisikin epämiellyttäviä asioita.

Terävyystä +1, pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua sai 69% koirista ja +3 kohtuullinen ilman jäljellejäävää hyökkäyshalua 29%. +1 lienee nyky-yhteiskunnassa ihanteellisin. Terävyystä negatiivisen arvon saaneita koiria ei mitattavalla aikavälillä ole juuri ollut.

Puolustushalu on useimmiten +1, pieni (42%) tai +3, kohtuullinen hillitty (27%), jotka ovat myös nyky-yhteiskunnassa sopivia arvosanoja, myös -1 haluton (29%) on seurakoiralle sopiva.

Pinserin **taisteluhalu** on useimmiten -1 pieni (48%) tai +2 kohtuullinen (26%).

Taisteluhalu +2, kohtuullinen on rotumääritelmän mukaan ihanteellisin, eikä se ole myöskään ristiriidassa nyky-yhteiskuntaan sopivuuden kanssa.

Hermorakenne on useimmiten +1 hieman rauhaton (92%).

Sen tulisikin olla +1, hieman rauhaton tai mieluummin +2, suhteellisen rauhallinen, mutta pinseri harvoin saa hermoista tulosta +2.

Hermorakenteesta tuloksen -1, vähän hermostunut, saaneiden (8%) jalostuskäyttöä tulisi harkita tarkoin, koska se on ominaisuus, joka voi kuormittaa koiraa itseään päivittäisissä tilanteissa.

Temperamentissa ihanne on +3, vilkas. Nyt 38 % koirista on +1, erittäin vilkkaita ja -1a, häiritsevän vilkkaita 5%. +2 kohtuullisen vilkkaiden osuus on 30%.

Kahta häiritsevän vilkasta koiraa ei kannattaisi yhdistää ja kannattaa miettiä, onko erittäin vilkaskaan sopiva partneri häiritsevän vilkkaalle.

Kovuudesta ihanteellisen +1, hieman pehmeä sai 70% koirista. -2, pehmeä sai tulokseksi 21% ja +3 kohtuullisen kova 9%. Pehmeiden koirien (-2) jalostuskäytössä tulisi harkita varmasti luonteeltaan sopiva kumppani koiralle, sillä pehmeiden osuus tuloksista on ollut kasvussa. Pehmeys tekee koirasta alttiimman muistamaan ympäristön epämiellyttäviä kokemuksia.

Luoksepäästävydessä paras tulos on +3, hyväntahtoinen, luoksepäästävä ja avoin (52%). Pinserialle myös +2, luoksepäästävä, aavistuksen (+2a) tai hieman (+2b) pidättyväinen (46 % koirista) on rotumääritelmän mukainen.

Laukauspelottomuudessa 24 % testatuista koirista saa miinusmerkkisen tuloksen (laukausaltis tai -arka). Luku on korkea; se tarkoittaa, että noin joka neljäs pinseri reagoi negatiivisesti ääniin. Ääniherkkyys voi pahimmillaan vaikuttaa koiran jokapäiväiseen elämään erittäin negatiivisesti. Laukausarkaa koiraa siitokseen käyttäessä tulisi tarkkaan harkita sen muut ominaisuudet ja päätyä jalostuskäyttöön vain, jos koiralla on muuta erityistä annettavaa rodulle (esim. vieraampi suku).

Kaikkia laukauksiin reagoivia ei voi eikä pidä sulkea pois jalostuksesta, mutta rotumme korkean ääniherkkyysprosentin vuoksi koiria tulisi luonnetestata tai MH-kuvata, jotta voidaan varmuudella yhdistää reagoivaan koiraan reagoimaton partneri. Muuten ei tilannetta pystytä korjaamaan.

©N.P.

Seuraavassa vertailuissa luonnetestitulokset vuosilta 2001-2015 on jaettu kahteen osaan, vuodet 2001-2007 (7v, 76 testitulosta) ja 2008-2015 (8v, 159 testitulosta).

OSA-ALUE	ARVOSANA	2001-2007	2008-2015
TOIMINTAKYKY	2, Hyvä	2,7%	-
	1, a) Kohtuullinen / b) Kohtuullisen pieni	60%	43,5%
	-1, Pieni	36%	46,1%
	-2, Riittämätön	1,3%	10,39%
TERÄVYYS	3, Kohtuullinen ilman jäljellejäävää hyökkäyshalua	14,7%	28,6%
	2, Suuri ilman jäljellejäävää hyökkäyshalua	1,3%	2%
	1, a) Pieni ilman.. / b) Ei osoita lainkaan terävyyttä	84%	68,8%
	-1, Pieni jäljellejäävin hyökkäyshaluin	-	0,7%
PUOLUSTUSHALU	3, Kohtuullinen hillitty	24%	27,3%
	2, Suuri hillitty	-	2,6%
	1, Pieni	61,3%	41,6%
	-1, Haluton	14,7%	28,6%
TAISTELUHALU	3, Suuri	2,7%	-
	2, a) Kohtuullinen / b) Kohtuullisen pieni	30,7%	26%
	-1, Pieni	52%	48,1%
	-2, Riittämätön	14,7%	25,3%
	-3, Haluton	-	0,7%
HERMORAKENNE	2, Tasapainoinen	2,7%	-
	1,a) Hieman rauhaton / b) hermostunein pyrkimyksin	88%	92,2%
	-1, Vähän hermostunut	9,3%	7,8%
TEMPERAMENTTI	3, Vilkas	48%	25,3%
	2, Kohtuullisen vilkas	24%	29,9%
	1, Erittäin vilkas	24%	37,7%
	-1, a) Häiritsevän vilkas / b) hiem. välinpitämätön, c) Impulsiivinen	4%	8,4%
	-2, Välinpitämätön	-	0,7%
KOVUUS	3, Kohtuullisen kova	12%	9,1%
	1, Hieman pehmeä	76%	70,1%
	-2, Pehmeä	12%	20,8%
LUOKSEPÄÄSTÄVYYS	3, Hyväntaht., luoksepäästävä, avoin	73,3%	51,6%
	2, a) Luoksep., aavistuksen pidättyväinen / b) Luoksep., hieman pidättyväinen	25,3%	46,1%
	1, Mielistelevä	1,3%	-
	-1, a) selvästi pidätt., ei yritä purra / b) selvästi pidätt., yrittää purra	-	1,3%

Jalostustoimikunnan luonnetestidata

Taulukosta voi havaita selvää muutosta. Toimintakyky on huonontunut selvästi, +1 kohtuullista toimintakykyä on lähes 15% vähemmän kuin aiemmalla kaudella. Vastaavasti -2 Riittämättömän osuus on moninkertaistunut. Kohtuullisen terävien osuus on tuplaantunut. Puolustushalussa haluttomien osuus on tuplaantunut. Taisteluhaluissa kohtuullisten osuus on pienentynyt hieman, mutta -2 riittämättömien osuus on kasvanut noin 10%. Hermorakenteen osalta tilanne on jopa hieman parantunut, -1 vähän hermostuneita on 2% vähemmän (toisaalta keskeytettyjä testejä on uudemmalla kaudella enemmän; lisää jäljempänä). Temperamentin osalta ihanteellisen +3 Vilkkaan osuus on pudonnut lähes puolella ja ei-toivottavien häiritsevän vilkkaiden osuus on tuplaantunut. Myös kovuudessa -2 pehmeiden osuus on lähes tuplaantunut. Luoksepäästävyiden osalta tulokset ovat edelleen hyvin pinserille ominaisten +3 tai +2 tulosten sisällä.

Myös laukausten osalta tilanne on mennyt huonompaan suuntaan viimeisellä tarkastelujaksolla. Laukausalttiita ja -arvoja on 8% enemmän kuin ensimmäisellä jaksolla. Testatuista koirista joka neljäs reagoi laukauksiin.

LAUKAUKSET		2001-2007		2008-2015	
+++	Laukausvarma	60%	yht. 84%	45,5%	yht. 76%
++	Laukauskokematon	24%		30,5%	
-	Laukausaltis	13,3%	yht. 16%	20,8%	yht. 24%
---	Laukausarka	2,7%		3,3%	

Jalostustoimikunnan luonnetestidata

Jaksolla 2001-2007 keskeytettyjä luonnetestejä oli vain yksi (1,3%). Jälkimmäisellä jaksolla niitä oli viisi (3%).

Pinsereillä luonnetestaus tai -kuvaus olisi näiden tulosten ja kehityksen valossa tärkeää. Varsinkin jalostuskoirista tulisi kerätä luonnetietoa ja pyrkiä kartoittamaan myös jälkeläisten luonteita, jotta nähdään mitä ne ovat periyttäneet.

Kaikkea ei voi pienen populaation takia karsia siitöskäytöstä pois, mutta tulisi kiinnittää huomiota millaisia koiria yhdistetään. Pitkän aikavälin jalostussuunnittelu myös luonteiden osalta olisi erityisen tärkeää.

Seuraavassa taulukossa on esitetty kaikkien vuosina 2008-2015 jalostukseen käytettyjen luonnetestattujen koirien arvosanjakauma. Testitulosten määrä oli 59 kpl, koiramäärä 57 kpl. Ajanjaksolla siitöksen käytetyistä koirista kahdella oli keskeytetty luonnetesti (3,3%) ja 2 kpl tuloksista on uusintoja.

TOIMINTAKYKY	2, Hyvä	1,8%
	1, a) Kohtuullinen / b) kohtuullisen pieni	52,6%
	-1, Pieni	38,6%
	-2, Riittämätön	7 %
TERÄVYYS	3, Kohtuullinen ilman jäljellejäävää..	21 %
	1, a) Pieni ilman.. / b) Ei osoita lainkaan..	79 %
PUOLUSTUSHALU	3, Kohtuullinen hillitty	42,1%
	1, Pieni	38,6%
	-1, Haluton	19,3%
TAISTELUHALU	2, a) Kohtuullinen / b) Kohtuullisen pieni	39,6%
	-1, Pieni	49,1%
	-2, Riittämätön	19,3%
HERMORAKENNE	1, a) Hieman rauhaton / b) Herm. pyrkk.	91,2%
	-1, Vähän hermostunut	8,8%
TEMPERAMENTTI	3, Vilkas	28,1%
	2, Kohtuullisen vilkas	35,1%
	1, Erittäin vilkas	31,6%
	-1a, Häiritsevän vilkas	1,8%
	-1, b) Hieman välinpit. / c) Impulsiivinen	3,5%
KOVUUS	3, Kohtuullisen kova	14%
	1, Hieman pehmeä	66,7%
	-2, Pehmeä	19,3%
LUOKSEPÄÄSTÄVYYS	3, Hyväntaht, luoksepäästävä, avoin	57,9%
	2, Luoksep., aavistuksen (a) / hieman (b) pid.	40,4%
	-1, Selvästi pidättyväinen	1,8%

Jalostustoimikunnan luonnetestidata

LAUKAUKSET		
Varma	49,1%	79%
Kokematon	29,8%	
Altis	17,5%	21%
Arka	3,5%	

Vertailu kaikkiin luonnetestituloksiin kaudella 2008-2015:

Jalostukseen on käytetty keskimääräistä toimintakykyisempiä ja pienemmällä terävyydellä varustettuja koiria.

Puolustushalun ja taisteluhalu suhteen jalostukseen on valikoitunut puolustushalusempia ja taisteluhalusempia koiria.

Hermorakenteen ja kovuuden osalta jalostukseen käytetyt vastaavat kaikkia testattuja.

Jalostukseen on käytetty keskimääräistä avoimempia ja luoksepäästävämpiä koiria, jotka sietävät laukauksia keskimääräistä hieman paremmin.

LUONNETESTAUSMÄÄRÄT

Pinsereitä luonnetestataan vuosittain hyvä määrä verrattuna syntyneiden määrään, viimeisinä viitenä vuonna aina yli 20% saman vuoden rekisteröinteihin verrattuna.

Viitenä viimeisenä vuonna pinsereitä on luonnetestattu aina yli viidennes, parina vuonna jopa kolmannes vuoden rekisteröintimäärästä.

Tämä testattavien osuus on erittäin hyvä. Kuitenkin jalostuskoiria tulisi luonteiden osalta kartoittaa enemmän; viimeisen viiden vuoden aikana vain 42% jalostuskoirista on MH- tai luonnetestitullos.

Jalostustoimikunnan luonnetestidata & KoiraNet vuositilastot

JALOSTUSKOIRIEN LUONNETESTAUS / MH-KUVAUSMÄÄRÄT

Vuosina 2011-2015 (viimeiset 5 vuotta) on jalostukseen käytetty 39 urosta. Näistä 16:lla (41%) on luonnetesti- tai MH-kuvaustulos. Määrässä on huomioitu Ruotsin MH- ja MT-tulokset.

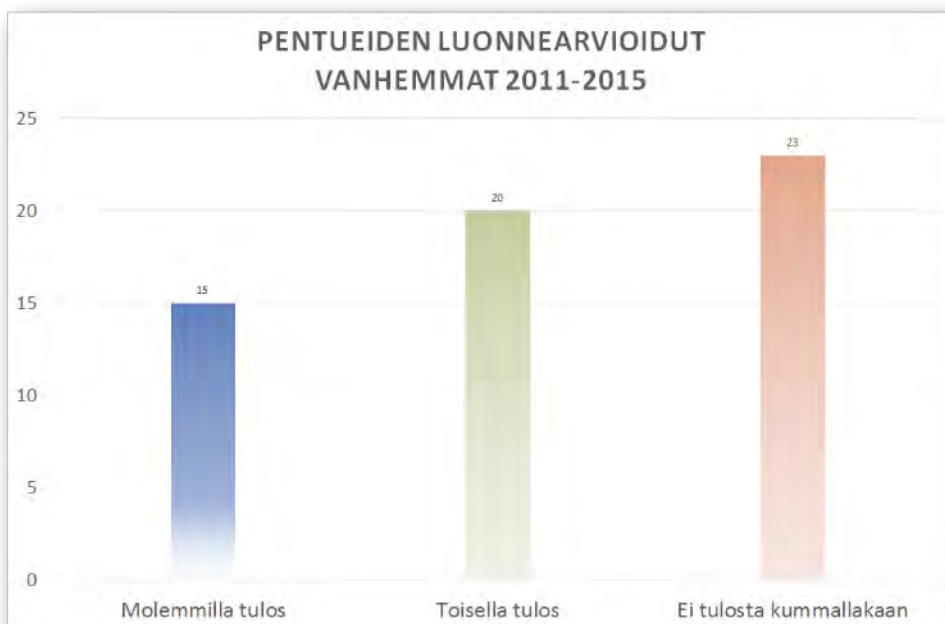
Narttuja käytettiin samalla ajanjaksolla 46 kpl, ja näistä 20:lla (43%) on joko LT tai MH suoritettu.

Jalostuskoirien osalta testaus- tai kuvausmäärien tulisi olla suuremmat, nyt 58%:sta siitoskoiria ei ole luonteen osalta objektiivista tietoa. KoiraNet-datan Kasvattajat-listauksesta on pennunostajien helppo tarkistaa, ketkä kasvattajat kartoittavat jalostuskoiriensa luonneominaisuuksia.

Vuosina 2011-2015 syntyi 58 pentuetta. Vain 15 pentueen (26%) molemmilla vanhemmilla on MH- tai LT-tulos. Pentueita, joiden toisella vanhemmalla on LT/MH-tulos oli 20 kpl (34% pentueista).

Pentueita, joiden kummastakaan vanhemmasta ei ole kirjattua luonnetietoa, oli 23 kpl, eli 40% pentueista.

Huom. taulukossa ei huomioida sitä, onko vanhemmat luonnearvioitu ennen vai jälkeen pentueen syntymistä. Tiedot kerätty KoiraNetistä helmikuussa 2016.

Jalostustoimikunnan luonnetestidata & KoiraNet vuositilastot

MH:n tarkoitus on kerätä aineistoa koiran käyttäytymisestä ohjeen määrittelemissä tilanteissa. Kuvaustuloksia roduttain yhdistelemällä saadaan tietoa rodulle tyypillisestä luonteesta.

Yksittäisen koiran MH kuvaa näin koiran luonteenomaisuuksia sekä yksilönä että rodulle tyypilliseen ja ihanneluonnekuvaan verrattuina.

Kennelliitto.fi, MH-luonnekuvaus

Vuosien 2009-2015 välillä on MH-kuvattu yhteensä 17 pinseriä. Näissä laukauksiin on reagoitu seuraavasti:

- 1 Ei häiriinny, havaitsee nopeasti ja sen jälkeen täysin välinpitämätön - **5 kpl**
- 2 Häiritsevyys lisääntyy leikin/passiivisuuden aikana, sen jälkeen välinpitämätön - **1 kpl**
- 3 Kiinnostuu laukauksista, yleisöstä tms, mutta palaa leikkiin/passiivisuuteen - **2 kpl**
- 4 Keskeyttää leikin/passiiv., lukkiutuu yleisöä, laukauksia tms kohden, ei palaa leikkiin/passiivisuuteen - **4 kpl**
- 5a Häiriintynyt, pelokas / Yrittää paeta - **4 kpl**
- 5b Ohjaaja kieltäytyy/luopuu ampumisesta - **1 kpl**

MH-kuvauksen "pisteytys" on lineaarinen, ts. arvostelu on 1-5 per osio ja pääpiirteissään 1 kuvaa passiivisinta reaktiota, 5 aktiivisinta reaktiota.

MH-kuvauksista tehdään laajempi yhteenveto kun kuvattuja koiria on vähintään 30 yksilöä. MH-kuvaukselle pyritään laatimaan rodun ihanneprofiili vuoden 2016 aikana, viimeistään vuonna 2017.

JALOSTUSTARKASTUS

Pinsereiden jalostustarkastus on ulkomuodon tarkastus eikä se velvoita ulkomuototuomareita ottamaan kantaa luonteisiin hyvin pintapuolista arviota enempää. Jalostustarkastuslomake antaa luonnearviointissa vaihtoehtoisiksi: hyvä, ystävällinen, pidättyväinen, varautunut, vihainen, ei anna koskea, levoton, arka. Lisäksi tässä, kuten muissakin kohdissa tuomari voi halutessaan selventää käytöstä vapaamuotoisesti.

Vuosien 2007-2015 aikana on jalostustarkastettu 80 pinseriä. Seitsemällä (8,8%) on maininta "varautunut" ja näistä seitsemästä kahdella lisämaininta "ei anna koskea". Lisäksi yhdellä on maininta "ei anna koskea, yrittää purra käsiteltäessä". Kahdella on arvion "hyvä" lisäksi maininta "levoton" ja yhdellä maininnan "hyvä" lisäksi "kuriton".

Lopuilla 69 koiralla on luonteesta maininta hyvä / erinomainen / ystävällinen. Tämä on 86% kaikista jalostustarkastetuista.

NÄYTTELYT

Näyttelykäyttäytymisestä ei ole tehty tilastointia pääasiallisesti siksi, ettei siihen ole koettu tarvetta luonnetestauksen ja käyttäytymiskyselyjen vuoksi.

Pääosin pinserit käyttäytyvät näyttelyissä hyvin. Yksittäisiä hylkäämiseen johtaneita murina- tai puremistapauksia on sattunut, yleensä kyseessä on uros. Joitakin arasti käyttäytyviä tai alustoja aristavia pinsereitä näkee silloin tällöin. Tuomareiden tulisi puuttua vääränlaiseen käytökseen nykyistä useammin sulkemalla koira ulos laatuarvostelusta tai alentamalla palkintosijaa.

EROT ERI MAIDEN POPULAATIOIDEN VÄLILLÄ

SAKSA

Rodun kotimaassa ei ole luonnetilastoja saatavilla. Rotujärjestö PSK on asettanut tietyt vaatimukset jalostuskoirille. Zuchtzulassung ("breeding test") sisältää mm. lyhyen luonteen arvioinnin, joka jokaisen jalostukseen käytettävän koiran on suoritettava. Arvioinnissa keskitytään lähinnä sosiaaliseen käyttäytymiseen. PSK ei ole julkaissut luonteiden osalta yhteenvetoja.

©N.P.

RUOTSI

Ruotsissa MH-kuvataan paljon pinsereitä, alla yhteenveto sekä MH-luonneprofiili.

Ruotsin RAS-ohjelman (vuodelta 2006) pääkohtia:

”Pienellä määrällä koirista (< 10%) on arkuutta tai aggressiota toisia koiria sekä ihmisiä kohtaan. Noin 65% koirista on osoittanut vahtimistaipumusta, 32% on riistaviettiä ja 20% on taipumusta karkailuun. Useampi kuin yksi neljästä koirasta pelkää ääniä, kuten ampumista, ukkosta tai iletulituksia. 16%:lla koirista on yksinjäämisongelmia.

*Toivottavaa on, että omistajat ja kasvattajat jatkavat koiriensa MH-kuvaamista, mielellään vieläkin suuremmis-
sa määrin, jotta koko koirakannasta saadaan parempi kokonaiskuva.*

Tavoite: vähentää arkuuksien määrää rodussa.

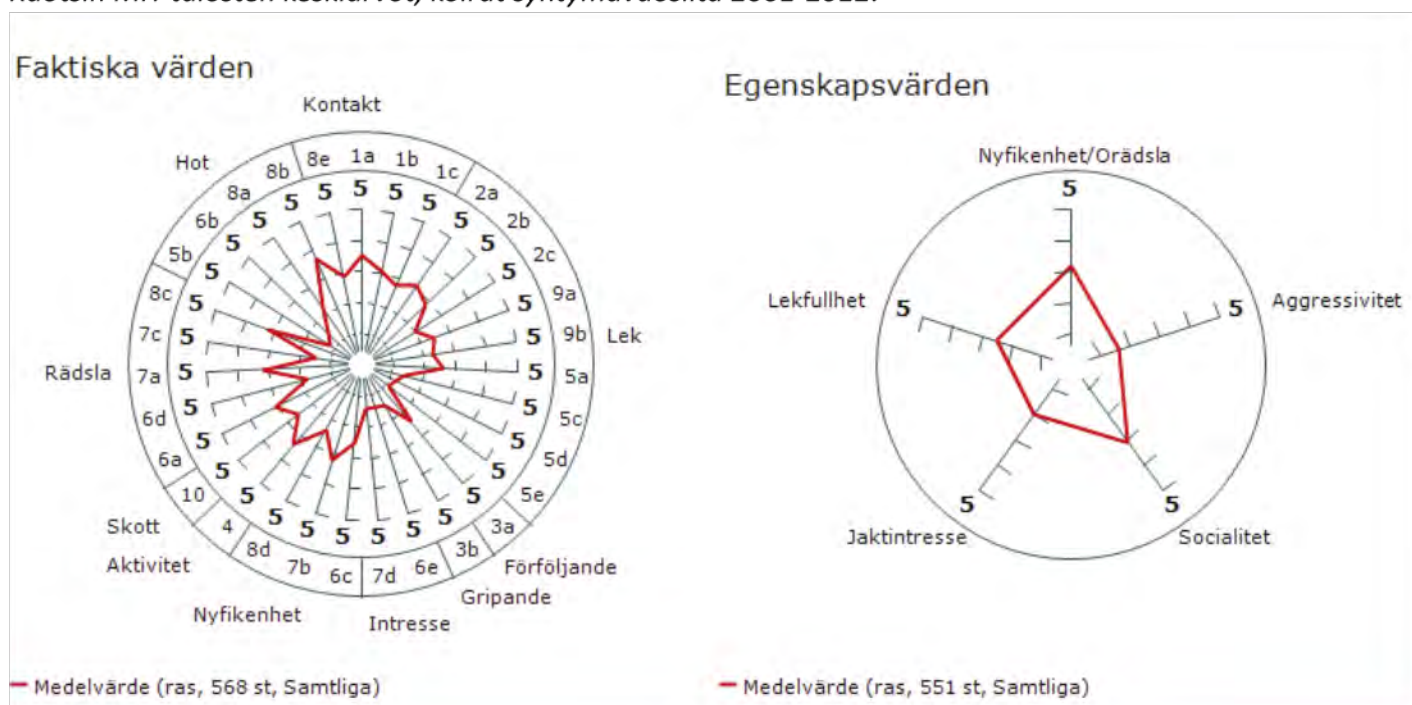
*Strategia: Useampien koirien luonteiden kartoittaminen. Jalostukseen käytettävien koirien tulee olla henkises-
ti täysin kehittyneitä; urosten jalostukseenkäyttöikä 2 vuodesta ylöspäin ja narttujen kolmannesta juoksusta
eteenpäin.”*

Ruotsin pinseriäidistyksen jalostuskriteereissä ainoa jalostuskoirien luonteelle asetettu vaatimus on, että näytte-
lystä vain 2.palkinnon (H) saaneen koiran pentue hyväksytään yhdistyksen välitykseen, jos koiralla on suoritettu
MH, jossa laukausosion tulos on korkeintaan 4.

Ruotsin MH-tilasto 2007-2015, koirien syntymävuoden mukaan:

VUOSIYHTEENVETO	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Syntyneitä yhteensä	163	165	176	177	106	180	75	178	65
MH-kuvattuja	26	49	29	38	31	26	16	13	-
joista - uroksia	17	24	12	20	16	9	9	5	-
- narttuja	9	25	17	18	15	17	7	8	-
Kuvaaja keskeyttänyt	-	1	2	1	1	-	1	-	-
Omistaja keskeyttänyt	1	1	2	2	1	-	1	-	-
Sopimaton käytös	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Omistaja luopuu laukauksista	1	1	1	1	1	1	-	-	-

Ruotsin MH-tulosten keskiarvot, koirat syntymävuosilta 2001-2012:

SKK Avesldata 13.1.2016

NORJA

Norjalaiset koirat käyvät Ruotsin puolella MH-kuvauksissa, koska MH-kuvauksia järjestetään Norjassa harvoin. Norjan pinseryhdistys ei aseta vaatimuksia jalostuskoirille luonteen osalta. Luonnekuvausten yhteenvetoja ei ole saatavilla.

Norjan Pinseryhdistyksen ”RAS”- ohjelmaan on kirjattu luonteiden osalta seuraavaa:

”Lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteet:

- *Tilastoidaan luonnetestien tulokset, kannustetaan kasvattajia jalostuskoirien ja kasvattien luonnetestaukseen, jotta rodun nykypäivän luonteista saadaan parempi käsitys*
- *Pidetään pinserin luonneominaisuudet soveltuvina nykypäivän vaatimuksiin*

Prioriteetit ja strategia:

- *Pinseryhdistyksen tulee säilyttää pinsereiden alkukantaiset luonteenpiirteet, samoin kuin ylläpitää harmonista luonnetta, joka sopii nykypäivän perhekoiralle”*

Lähde: NKK RAS

USA

USA:ssa on käytössä Working dog- ryhmälle (johon pinseri kuuluu) ”Temperament Test”, jonka läpäistyään koira saa nimensä perään tittelin TT.

Testi keskittyy mittaamaan luonteen erilaisia osioita kuten tasapainoisuutta, arkuutta, ystävällisyyttä kuin myös koiran itse- ja omistajansuojeluviettiä uhkan kohdatessaan.

Testiä ei läpäise, mikäli koira osoittaa missään testin vaiheessa seuraavia ominaisuuksia: aggressiota ilman provosointia, paniikkia josta koira ei palaudu tai voimakasta välttelykäytöstä.

Vuoden 2013 helmikuuhun mennessä 28 pinseriä oli osallistunut Temperament testiin:

Rotu	Testattu	Läpäissyt	Hylätty	Läp.%
GERMAN PINSCHER	28	25	3	89.3%

ATTS Breed Statistics as of February 14, 2013

Amerikan pinseryhdistys GPCA ei ole julkaissut luonteista tarkempia yhteenvetoja. Yhdistyksen ”Code of Ethics” ei sisällä luonnekriteerejä jalostuskoirille.

SUKUPUOLTEN VÄLISET EROT

Luonnetestien mukaan:

- nartuilla on parempi toimintakyky
- terävyydessä, puolustushalussa ja hermorakenteessa ei eroa
- uroksilla parempi taisteluhalu
- urokset vilkkaampia
- uroksissa enemmän pidättyvyyttä
- uroksissa enemmän laukaussalttiita/-arvoja

Urosten kanssa koetaan enemmän ongelmia kotielämässä, ne kokeilevat rajojaan useammin fyysisesti ja joskus niiden seksuaalinen aktiivisuus koetaan rasittavaksi. Toisaalta taas urokset ovat epävarmempia/pidättyväisempiä ihmisten suhteen.

©N.P.

4.2.5 KÄYTTÖ- JA KOEOMINAISUUDET

RODUN ALKUPERÄINEN KÄYTTÖ

Pinseri on alun perin toiminut rotta- ja vahtikoirana.

KÄYTTÖOMINAISUUKSIEN SÄILYTTÄMINEN

Monet pinserit kykenevät edelleenkin tappamaan pienjyrsijät, toisaalta osalla ei ole enää minkäänlaista viettä liikkuvan piensaaliin perään. Nykyään harva pinseri kuitenkaan enää pääsee toimittamaan rottakoiran virkaa, joten jalostuksessa tällä ominaisuudella tuskin on enää nykypäivänä merkitystä.

©N.P.

Vahtikoirana suurin osa pinsereistä toimii edelleenkin. Ne eivät kuitenkaan ole herkkähaukkuisia, eikä haukkuminen myöskään "jää päälle". Vahtimisen jotkut pinserin omistajat kuitenkin kokevat ongelmana. Kasvattajien tulisikin kiinnittää huomiota pennunostajien informoimiseen rodun alkuperäisestä käyttötarkoituksesta ja rodulle ominaisesta käyttäytymisestä.

VERTAILU RODUN KOTIMAAHAN JA MUIHIN TÄRKEISIIN MAIHIN

Muut maat kuin Ruotsi eivät ole julkaisseet yhteenvetoja luonteista, joten muiden maiden osalta vertailua on hankala tehdä. Ruotsin RAS-ohjelmaan sisällytetyt tavoitteet ovat yhteneväisiä Suomen tavoitteiden kanssa; edelleen luonnetiedon kartoittaminen luonnekuvausten ja -testien avulla sekä tavoite vähentää rodussa esiintyviä arkuuksia.

Luonteiden osalta pinseri on muutostilassa; harva enää tarvitsee pihavahtia tai rottakoiraa, ja tavoitteena on nyky-yhteiskuntaan soveltuvampi pinseri. Hankalaa siitä tekee vahti- ja saalistusominaisuuksien karsiminen silti poistamatta tarvittavia ominaisuuksia, kuten toimintakykyä, taistelutahtoa (joka on koiran moottori) tai tekevämmä koirista liian pehmeitä tai arkoja.

KOKEET

Pinsereillä on vuosina 2012-2015 kilpailtu seuraavasti:

	2012	2013	2014	2015
Agility	361 starttia	390 starttia	296 starttia	258 starttia
Rally-toko			15 starttia	53 starttia
TOKO	16 starttia	18 starttia	18 starttia	20 starttia
MEJÄ		2 starttia		
PAKK			1 startti	

KoiraNet 15.1.2016

Agilitytulokset päivittyvät KoiraNet-dataan hyvin hitaasti, joten joitakin viime vuosien startteja puuttuu määristä.

Agilityssa vuosittain kilpailevat koirat:

	2012	2013	2014	2015
Maxi	13	10	11	8
Medi	8	8	7	6
Yhteensä	21 koiraa	18 koiraa	18 koiraa	14 koiraa

Tokossa vuosittain kilpailevat koirat:

	2012	2013	2014	2015
Yhteensä	7 koiraa	8 koiraa	3 koiraa	5 koiraa

KoiraNet - koetulokset

Rally-tokosta tuli Suomessa SKL:n virallinen kilpailumuoto vuonna 2014. Ko. vuonna siinä kilpaili 6 pinseriä, ja vuonna 2015 jo 16 pinseriä.

ALKUPERÄISET, RODUNOMAISET KÄYTTÄYTYMISTARPEET JA NIIDEN TÄYTTÄMINEN

Alkuperäinen käyttö rottakoirana ja itsenäisenä pihavahtina on edellyttänyt pinseriltä tarkkaavaisuutta, reaktionopeutta ja toimintakykyä sekä kykyä "seistä omilla jaloillaan", tehdä itsenäisiä ratkaisuja. Lisäksi sen on tarvinnut olla aktiivinen ja liikkuva koira.

Pinseri tarvitsee edelleenkin liikuntaa ja virikkeitä. Se kiintyy perheeseensä ja haluaa olla mukana kaikenlaisessa puuhailussa, perheen kanssa pihan haravointikin tarjoaa pinserille mielekästä tekemistä. Pinseri innostuu kaikesta puuhailusta aina agilitystä sienestykseen ja jäljestyksestä temppujen opetteluun, joten aktiiviteettia on helppo järjestää.

4.2.6 KÄYTTÄYTYMINEN KOTONA SEKÄ LISÄÄNTYMISKÄYTTÄYTYMINEN

YKSINOLOON LIITTYVÄT ONGELMAT

Yhdistyksen kyselyissä pyydettiin kommentteja luonteenpiirteistä, jotka aiheuttavat ongelmia päivittäisessä arkielämässä koiran kanssa. Tähän kysymykseen vastasi 33 % omistajista. Merkittävimmiksi ongelmiksi nousivat eroahdistus (n. 10 % koirista). Vain osa vastaajista kertoi tarkemmin koiransa eroahdistuksesta oireista; ulvomisesta, itkemisestä, yleisestä levottomuudesta ja läähätyksestä.

LISÄÄNTYMISKÄYTTÄYTYMINEN

Nuorilla uroksilla on monella mainittu yli-innokkuus ja "seksihulluus", useampia uroksia on myös juuri tästä syystä kastrotu. Kasvattajat eivät ole raportoineet ongelmia astumishalukkuudessa.

SOSIAALINEN KÄYTTÄYTYMINEN

Suhtautuminen lapsiin

Vastanneiden koirat yleisimmin suhtautuvat varautuneesti tai arastellen vieraisiin pieniin lapsiin, erityisesti jos lapset lähestyvät koiraa. Mikäli koira ei kiinnosta lasta, on myös useimpien vastanneiden koira välinpitämätön. Oman perheen lapsia koirat yleensä rakastavat. Muutamit lapsiperheet mainitsivat ongelmaksi sen, että koira murisee lapsille jos lapset lähestyvät koiran petiä, sohvaa tms., tai että koira yrittää muuten pomottaa lapsia.

Ne koiranomistajat, joilla ei ollut lapsikontakteja kertoivat, että koira joko tulee hyvin lasten kanssa toimeen tai että se voi käyttäytyä arvaamattomasti, mutta omistaja osaa olla varovainen. Jotkut mainitsivat koiran pelkäävän tai suhtautuvan vihaisesti lapsiin johtuen huonoista kokemuksista pentuna.

Suhtautuminen vieraisiin koiriin

Pinserin suhtautuminen vieraisiin koiriin vaihtelee riippuen iästä ja sukupuolesta. Alle 2-vuotiaat pinserit suhtautuvat yleensä kaikkiin kohtaamiinsa koiriin iloisesti, osa enemmän tai vähemmän arastellen. Aikuisuttuaan koirat muuttuvat vastaajien mukaan selvästi valikoivammiksi. Useimmilla pinsereillä vaikuttaa olevan selkeä jako ystäviin ja vihamiehiin, joista ystävät on hankittu nuoruusiällä ja uudempiin tuttavuuksiin suhtaudutaan varauksellisemmin. Muutamit vastaajat kokivat toisten koirien kohtaamisen ongelmalliseksi rähisemisen ja aggressiivisuuden takia. Enemmistölle vieraat koirat eivät kuitenkaan aiheuta suurempia hankaluuksia.

Pelot ja ääniherkkyys

Kyselyissä ääniaroiksi koiransa luokitteli noin 20 % vastaajista. Useimmissa vastauksissa ei kerrottu miten ja millaisiin ääniin koira reagoi, joten on epäselvää olivatko kaikki vastaajat selvillä siitä, mitä paukkuarkuudella varsinaisesti tarkoitetaan. Toiset 20 % kertoi koiransa säikähtävän herkästi erilaisia ääniä mutta palautuvan suhteellisen nopeasti. Joka tapauksessa yhteensä noin 40 % vastanneista kertoi koiransa säikkyvän kovia ääniä. Osa vastaajista kertoi koiransa olleen hyvin ääniherkkä jo pennusta lähtien ja osa kertoi ongelman alkaneen vaihtelevasti eri-ikäisenä, mutta selvästi voimistuvan iän myötä. Vuonna 1996 ja sitä ennen syntyneistä lähes puolet ilmoitettiin paukkuaroiksi.

Lisäksi omistajat kertovat koirillaan esiintyvän alusta-arkuuksia.

RAKENTEELLISET TAI TERVEYDELLISET SEIKAT, JOTKA VOIVAT VAIKUTTA A KOIRIEN KÄYTTÄYTYMISEEN

Sairaudet ja kiputilat voivat lisätä pinserin näykkimisherkkyyttä. Pinserin rakenne on kaikin puolin liioittelematon, joten se ei itsessään altista koiraa sairauksille tai vioille.

Pinsेरillä on liioittelematon, terve perusrakenne.

©N.P.

4.2.7 YHTEENVETO RODUN KÄYTTÄYTYMISEN JA LUONTEEN KESKEISIMMISTÄ ONGELMAKOHDISTA SEKÄ NIIDEN KORJAAMISESTA

KESKEISIMMÄT ONGELMAKOHDAT

Kyselyissä pyydettiin omistajilta kommentteja luonteenpiirteistä, jotka aiheuttavat ongelmia päivittäisessä arkielämässä koiran kanssa. Tähän kysymykseen vastasi 33 % omistajista. Merkittävimmiksi ongelmiksi nousivat eroahdistus (n. 10 % koirista), sekä vahtiminen, varautuneisuus vieraita kohtaan, ovikellon ja vieraiden haukkuminen, (n. 10 %) ja yleinen arkuus eri asioita kohtaan (n. 10 %).

Lisäksi useampia mainintoja saivat arvaamattomuus ihmisiä kohtaan, aggressiivisuus toisia koiria kohtaan, tavaroiden ja esineiden tuhoaminen pentuajan jälkeen, vinkuminen, haluttomuus mennä sateella ulos, ylivilkkaus, omapäisyys, omien perheenjäsenten näykkiminen (nuorehkoja koiria), oman perheen lapsille muriseminen tai pureminen ja liukkaitten alustojen aristaminen.

Lisäksi äänialttius tai -arkuus on pinsereiden luonteen keskeisin ongelma, johon tulee kiinnittää erityishuomiota.

ONGELMIEN SYYT JA VÄHENTÄMINEN

MAHDOLLISIA SYITÄ

Pehmeys, taisteluhaluttomuus ja toimintakyvyttömyys lisääntyy; poistetaanko koirista epätoivottujen ominaisuuksien lisäksi myös joitakin oleellisia ominaisuuksia vahingossa?

Ulkomuotopainotteinen jalostus; Näyttelykäyttö suosii passiivista, ei kovin uteliasta tai eloisaa koiraa? (Svartberg 2006)

Peloilla on todettu olevan suhteellisen korkeat periytyvyysasteet. Pinsereissä äänipelot ovat yleinen vaiva, joten niiden karsiminen ei todennäköisesti ole helppo tehtävä, koska pienen geenipoolin takia ei ole varaa karsia kaikkia äänipeloista kärsiviä koiria pois jalostuksesta. Lisäksi yksilö itse saattaa olla äänen suhteen ongelmaton mutta periyttää taipumusta jälkeläisilleen. Lisäksi ääniherkkyydet ilmenevät usein vasta koiran ollessa vanhempi, jolloin sitä on voitu jo käyttää jalostukseen.

KEINOJA ONGELMIEN VÄHENTÄMISEEN

Jalostuskoirien objektiivinen arviointi; jalostuskoirista terveys- ja ulkomuoto-ominaisuuksien lisäksi myös jokin luonteen arviointi

Välitettävä ainakin yhdistämästä samoja heikkouksia omaavia koiria luonteiden osalta.

Luonneominaisuuksiltaan mahdollisimman tasapainoisten koirien suosiminen jalostuksessa.

Arkojen (ihmisiä, alustoja, ääniä kohtaan) koirien käytämisen kriittinen tarkastelu; mihin yhdistää, jos käytettävä.

Pennunostajien parempi informointi rodun käyttötarpeesta ja siihen liittyvistä luonteenpiirteistä, kuten vahtitaijumuksista sekä liikunnan- ja aktiviteettitarpeesta.

Pennunostajien ja kasvattajien parempi informointi luonteiden kartoituksen tärkeydestä.

©N.P.

4.3. TERVEYS JA LISÄÄNTYMINEN

4.3.1 PEVISA-OHJELMAAN SISÄLLYTETYT SAIRAUDET

Ensimmäinen PEVISA-ohjelma pinsereille hyväksyttiin 1.1.2007 ja se jatkui 31.12.2011 saakka: ”Pentujen vanhemmista pitää astutushetkellä olla lonkkakuvauslausunto ja voimassa oleva silmätarkastuslausunto. Silmätarkastuslausunto ei astutushetkellä saa olla 8 kk vanhempi.”

Toinen PEVISA-kausi käsitti ajanjakson 1.1.2012 - 31.12.2016 ja sen sisältö on sama kuin kaudella 2007-2011.

Vuoden 2017 alusta alkavalla ja vuoden 2021 loppuun kestäväällä PEVISA-jaksolla silmälausunto on voimassa 12kk. Lonkkien osalta PEVISA vaatii edelleen lonkkakuvaus ilman raja-arvoja.

LONKKANIVELDYSPLASIA

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli ”lonkkavika”, (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston ja nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä silmämääräisesti normaali, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa usein nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu useimmilla roduilla lonkkien röntgenkuvaukseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on kohtuullinen. Myös ympäristöllä on vaikutusta lonkkavian ilmenemiseen ja vaikeusasteeseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriön ja siitä johtuvan nivelrikon hoidossa on ruokinnalla keskeinen merkitys. Ylipaino pahentaa oireita ja pelkkä painon pudotus voi helpottaa koiran oloa. Tulehduskipulääkkeitä ja pistoksena tai suun kautta annettavia nivelnesteiden ja nivelruston koostumusta parantavia aineita käytetään yleisesti. Sopiva liikunta pitää lihaksiston kunnossa ja nivelet liikkuvina.

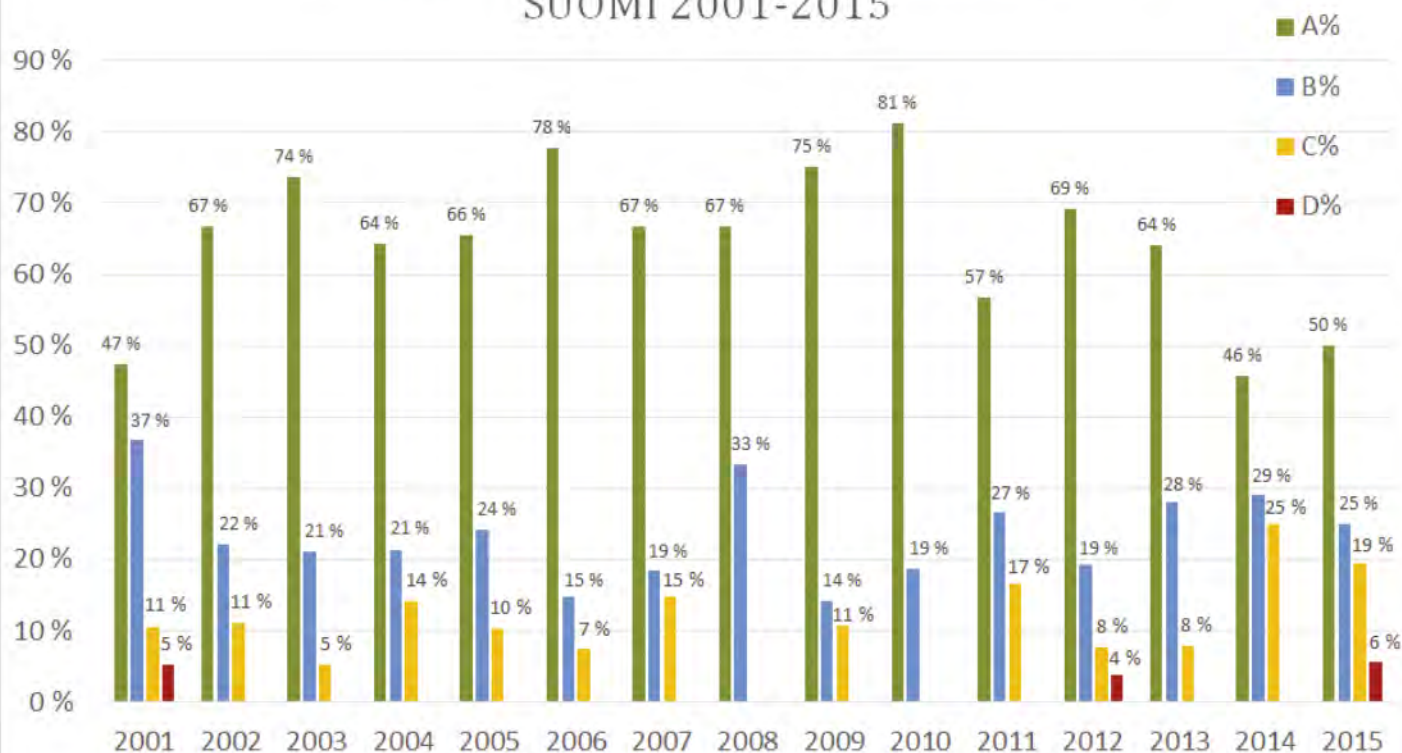
Suomessa käytetään FCI:n vahvistamaa kansainvälistä lonkkaniveldysplasian arvosteluasteikkoa, jossa:

<i>A ei muutoksia</i>	<i>Reisiluun pää ja lonkkamaljakko ovat yhdenmukaiset. Lonkkamaljakon kranio-lateraalinen reuna piirtyy terävänä ja on lievästi pyöristynyt. Nivelrako on tiivis ja tasainen. Norbergin asteikko vetoasennossa noin 105° (suosituksena).</i>
<i>B lähes normaali / rajatapaus</i>	<i>Reisiluun pää ja lonkkamaljakko ovat vähän epäyhdenmukaiset ja Norbergin asteikko vetoasennossa lähellä 105°, tai reisiluun pään keskus on mediaalisesti lonkkamaljakon dorsaalireunaan nähden ja reisiluun pää ja lonkkamaljakko ovat yhdenmukaiset.</i>
<i>C lievä</i>	<i>Reisiluun pää ja lonkkamalja eivät ole yhdenmukaiset, Norbergin asteikko on noin 100° ja/tai lonkkamaljakon kraniolateraalinen reuna on vähän mataloitunut. Epätasaisuutta tai korkeintaan lieviä nivelrikkomuutoksia lonkkamaljan kraniaali-, kaudaali- tai dorsaalireunassa tai reisiluun päässä tai kaulassa.</i>
<i>D kohtalainen (keskivaikea)</i>	<i>Selvää epätasaisuutta reisiluun päässä ja lonkkamaljakossa, subluksaatio. Norbergin asteikko on suurempi kuin 90° (vain suosituksena). Lonkkamaljakon kraniolateraalireuna tasaantunut ja/tai nivelrikon merkkejä.</i>
<i>E vaikea</i>	<i>Selvästi dysplastinen lonkkanivel. Esim. luksaatio tai selvä subluksaatio, Nordbergin asteikko alle 90°, selvä lonkkamaljakon kraniaalireunan tasaantuminen, reisiluun pään epämuotoisuus (sienimäinen, tasaantunut) tai muut nivelrikkomuutokset.</i>

Tätä asteikkoa noudatetaan koiran 6 vuoden ikään saakka. Tämän jälkeen arvostelussa on otettava huomioon koiran ikä ja erityisesti sekundäärinivelrikko.

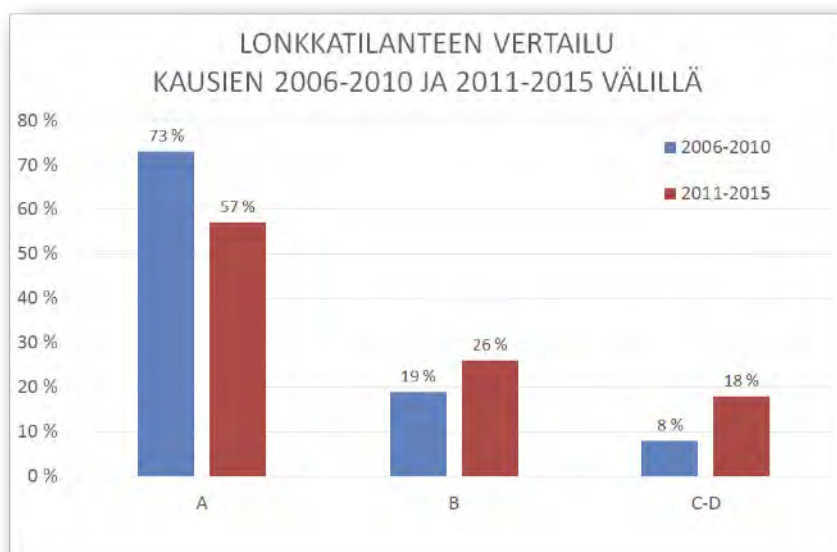
ELT Anu Lappalainen, <http://www.kennelliitto.fi/lonkkanivelen-kasvuhairio>

LONKKATULOKSET PROSENTTIOSUUKSINA SUOMI 2001-2015

KoiraNet 15.1.2016

Lonkkatulokset, viimeiset 5 vuotta eli 2011-2015:

KoiraNet 15.1.2016

**LONKKATILANTEEN KEHITTYMINEN
KAHDEN VIIMEISIMMÄN 5-VUOTIS-
KAUDEN AIKANA:**

2006-2010 (5v):	2011-2015 (5v):
A: 73% (87 KPL)	A: 57% (80 KPL)
B: 19% (23 KPL)	B: 26% (36 KPL)
C-D: 8% (9 KPL)	C-D: 18% (25 KPL)

Lonkkia tutkitaan pinsereiltä vuosittain noin kolmenkymmenen yksilön verran. Aiemmin sairaaksi katsottavien lonkkien (C ja D) osuus on ollut keskiarvillisesti alle 10%, mutta viimeisen 5 vuoden ajalta C- ja D-lonkan osuus on ollut n. 18%.

SUHTAUTUMINEN JALOSTUKSESSA

C- ja D-lonkkien osuuden kasvu on merkittävä ja lonkkatilannetta tulee seurata. Mikäli trendi pysyy samanlaisena, siihen on reagoitava jalostuskriteereiden tiukentamisella.

Tällä hetkellä kriteerit sallivat A-, B- ja C-lonkkaisten koirien jalostuskäytön (C-lonkkaisen saa kuitenkin yhdistää vain max. B-lonkkaiseen), D-lonkkaisen koiran pentuetta ei hyväksytä yhdistyksen pentulistalle ja SKL ei rekisteröi E-lonkkaisen koiran pentuja lainkaan. Rodun PEVISA kuitenkin sisältää vain lonkkatutkimusvaatimuksen ilman raja-arvoja.

Saksa

Lonkkakuvaus on Saksassa pakollinen jalostukseen käytettäville pinsereille ja vain A1-B2-tuloksen saaneita saa käyttää.

Saksan aineistossa on 251 lonkkatulosta, joista A:n osuus 81,7%, B:n 14,7% ja dysplastisiksi katsottavien osuus 3,2%.

Ruotsi

Ruotsin aineisto oli saatavissa vain koiran syntymävuoden mukaan. Taulukossa on koirat syntymävuosilta 2006-2013. Aineistossa on tulos 334 koirasta, A:n osuus 52,4%, B:n 36,5% ja (C & D) osuus 11,1%.

Norja

Norjan data käsittää 146 lonkkakuvattua koiraa ajanjaksolla 2006-2015. Näistä A-lonkkaisten osuus on 75,3%, B-lonkkaisten osuus 17,1% ja dysplastisten (C ja D) osuus 7,5%.

Huomion arvoista on, että Saksassa ja Norjassa joissa C-lonkkaisten jalostuskäyttöä ei hyväksytä, on C-lonkkaisten osuus huomattavasti pienempi kuin Suomessa ja Ruotsissa (ks. taulukko alla).

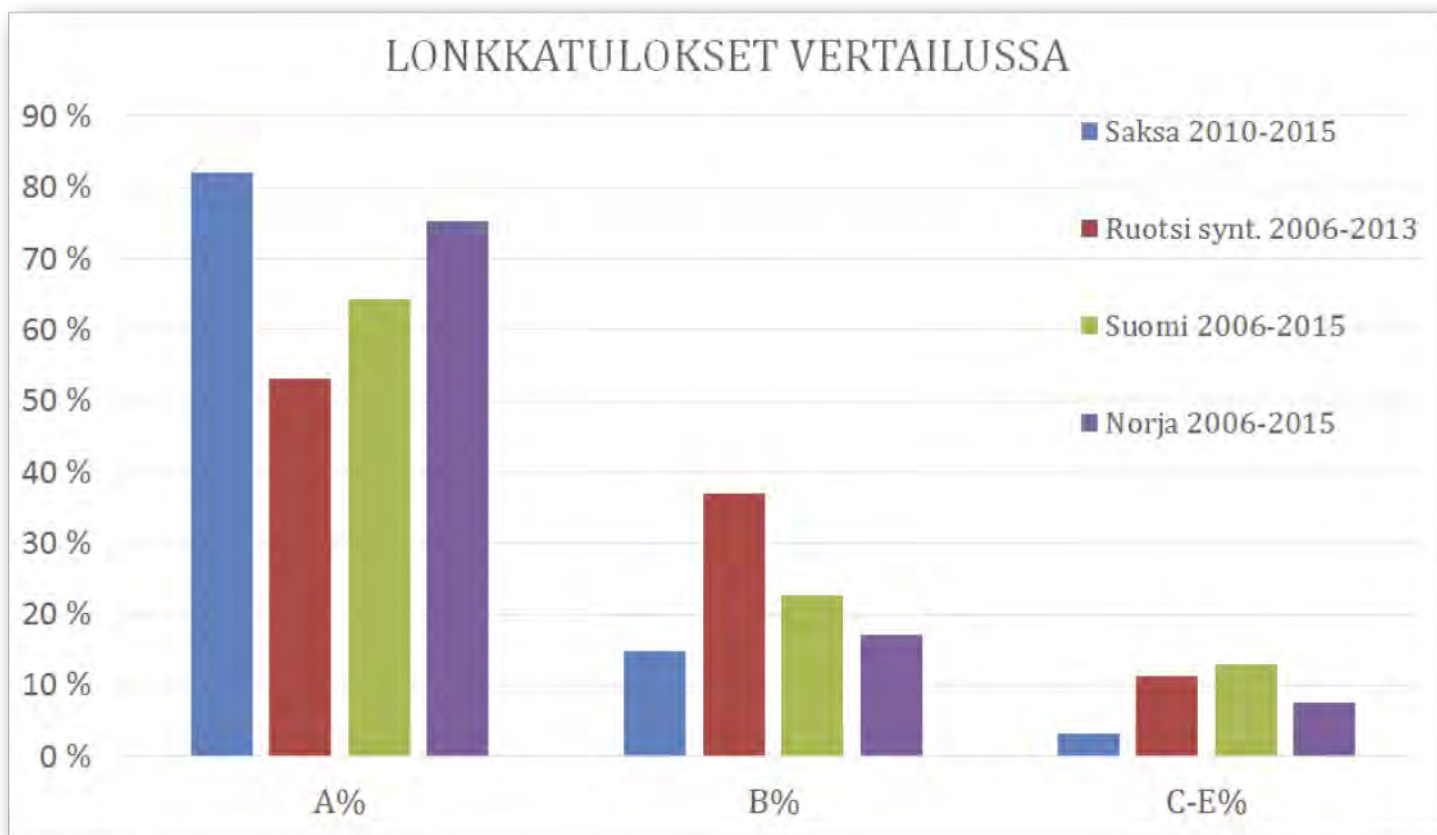
LONKKA-ASTEIKOT			
OFA	FCI	SV (Saksa)	BVA (UK/Australia)
Excellent	A-1	Normal	0-4 (no > 3/hip)
Good	A-2	Normal	5-10 (no > 6/hip)
Fair	B-1	Normal	11-18
Borderline	B-2	Fast Normal	19-25
Mild	C	Noch Zugelassen	26-35
Moderate	D	Mittlere	36-50
Severe	E	Schwere	51-106

USA

USA:ssa American kennel Club tai pinseryhdistys eivät tilastoi lonkkia, mutta karkea lonkkatilasto löytyy roduttain OFA:n datasta.

Breed	Born 2006-2010		
	Evaluations	Percent Excellent	Percent Dysplastic
GERMAN PINSCHER	134	16.4%	3.0%

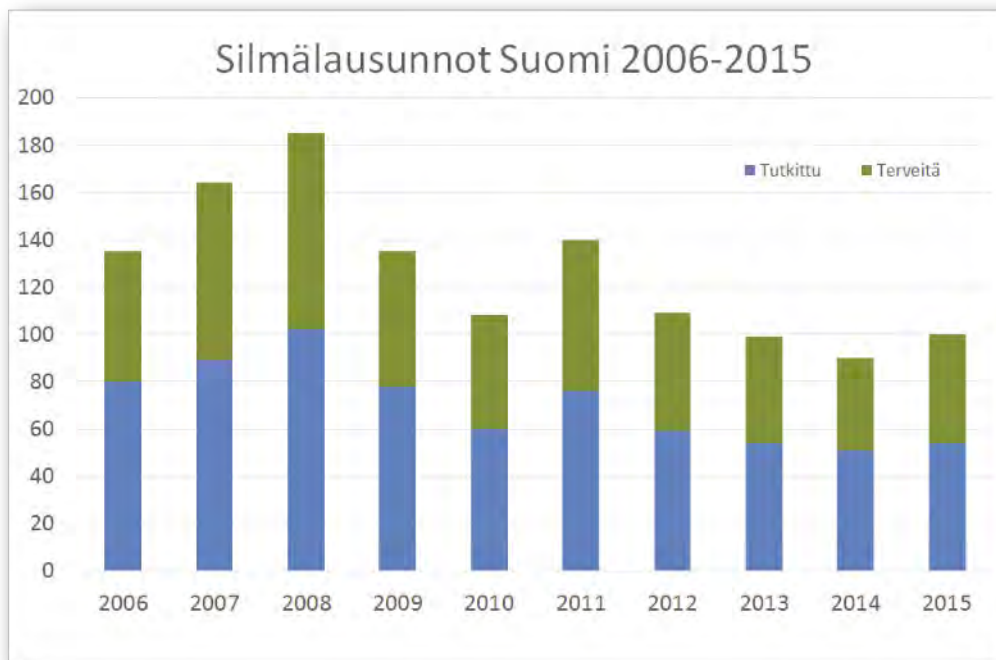
OFA tammikuu 2016

Lähteet: Koiranet, SKK Hunddata, NKK

Vain Saksassa rekisteröinnin ehtona on pentueen vanhempien lonkkatulokset A tai B. C-lonkkaista tai huonompaa ei siis saa käyttää jalostukseen. Rekisteröinnin ehtoja Saksan lisäksi asettaa vain Suomi, jossa ehtona on lonkkakuvaus ilman raja-arvoja (sekä SKL:n rajoitus, joka estää E-lonkkaisen jalostuskäytön kaikilla roduilla). Ruotsissa ja Norjassa pinseryhdistysten suositus on käyttää vain A- tai B-lonkkaisia ja Suomessa yhdistyksen suositus on, ettei D- ja E-lonkkaisia käytetä jalostukseen. USA:ssa ei ole lonkkia koskevia suosituksia.

Silmätutkimusvaatimuksella pinsereillä vastustetaan erityisesti perinnöllistä harmaakaihia (hereditary cataracta). Yhdistyksen jalostuskriteereiden mukaisesti silmien tulee olla terveet myös RD, PRA, ja PHTVL/PHPV osalta, poikkeuksena PHTVL, josta toisella yhdistelmän koirista voi olla 0-1 aste.

KoiraNet 15.1.2016

PERINNÖLLINEN HARMAAKAIHI

Perinnöllinen harmaakaihi eli hereditaarinen katarakta samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Useimpien muotojen periytymismallia ei tiedetä. Sairausten alkamisikä vaihtelee suuresti.

Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisamentuma jää hyvin pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Katarakta eli kaihi voi olla perinnöllinen tai ei perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu.

<http://www.kennelliitto.fi/yleisimmat-perinnolliset-silmasairaudet>

Suomessa pinsereiden kaihia on seurattu jo 90-luvulta alkaen aktiivisesti ja toimiin vakavan, kantaan vaikuttavan ongelman estämiseksi ryhdyttiin heti ensimmäisten löydösten ilmetyä.

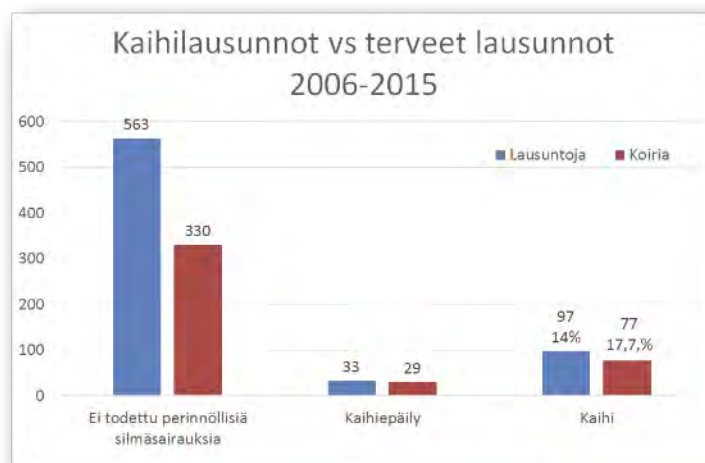
Vuonna 2009 yhdistys teki laajan silmätilastoinnin vuosilta 1998-2009. Tutkittuja koiria kertyi 371 kpl. Diagnoosit jaettiin kolmeen ikäryhmään: 1-5-vuotiaana tarkastetut, 5-9-vuotiaana tarkastetut sekä 9-vuotiaana ja sitä vanhempana tarkastetut. Tilasto osoittaa että kaihi ilmenee yleensä vasta noin kuuden ikävuoden paikkeilla (vrt: ikäluokassa 1-5v kaihiprosentti 12%, ikäluokassa 5-9v jo 22%).

Periytymismallia ei ole onnistuttu löytämään useamman laboratorion projekteista huolimatta, mutta pinsereille spesifisestä kaihista on kerätty paljon tietoa vuosien varrella. Sen periytymismekanismeja ei tunne-

ta, mutta pinsereiden kaihiyyppeä harvoin sokeuttaa koiraa. Useimmiten pinsereille kaihi aiheuttaa silmään samentuman, joka harvoin etenee sokeuttavaksi ja saattaa ajan myötä jopa kadota. Totaalista kataraktaa esiintyy vain yksittäistapauksina.

Kaihidiaagnoosin saaneita koiria ei ole Suomessa toistaiseksi käytetty jalostukseen (yhtä poikkeusta lukuunottamatta) vaikka vuoden 2013 alusta voimaan tulleet jalostuskriteerit sen mahdollistavat koiralle kertaluonteisesti.

Sen sijaan koiria, jotka ovat saaneet kaihidiaagnoosin jalostuskäytön jälkeen, on useampia. Ongelmana on, että varsinkaan narttujen kohdalla ensimmäistä astutusta ei voi jättää kovin myöhään ja kaihimuutoksia yleensä löydetään pinsereiltä vasta 4-6 vuoden iässä. On suositeltavaa tutkia siitosyksilöiden silmät vielä kertaalleen noin 6-8 vuoden iässä.

KoiraNet, Terveystilastot – silmätutkimustilastot 2006-2015

Diagnoosi	Esiintymiä	Koiria
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	563	330
Katarakta, jonka sijaintia ei ole määritetty, epäilyttävä	28	24
Kortikaalinen katarakta, epäilyttävä	5	5
Katarakta, jonka sijaintia ei ole määritetty, todettu	15	12
Kortikaalinen katarakta, todettu	40	30
Nukleaarinen katarakta, todettu	3	3
Posterior polaarinen katarakta, todettu	33	26
Totaali katarakta, todettu	2	2
Muu vähämerkityksellinen kaihi, todettu	4	4

KoiraNet, Terveystilastot – silmätutkimustilastot 2006-2015

PHTVL/PHPV (persistent hyperplastic tunica vasculosa lentis/ persistent hyperplastic primary vitreous)

PHTVL/PHPV on kirjainlyhenne sairauksista, joissa linssin ja silmänpohjan välinen sikiöaikainen verisuoniverkosto ei surkastu normaalisti syntymän jälkeen. Löydös jaetaan vakavuudeltaan kuuteen asteeseen, joista aste 6 tarkoittaa sitä, että silmä on sokea. Lievimässä asteessa (1) näkyy linssin takapinnalla ainoastaan pieniä pigmenttipisteitä, jotka eivät vaikuta näkökykyyn eivätkä muutokset pahene iän myötä. Vakavammassa asteissa muutokset voivat aiheuttaa linssin lisääntyvää samentumista.

<http://www.kennelliitto.fi/yleisimmat-perinnolliset-silmasairaudet>

PHTVL/PHPV-lausunnot (ja vertailuna terveet lausunnot) ajanjaksolla 2006-2015:

Diagnoosi	Esiintymiä	Koiria
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	563	330
PHTVL/PHPV, diagnoosi avoin	7	7
PHTVL/PHPV, sairauden aste 1	21	14
PHTVL/PHPV, sairauden aste 2 - 6	8	6

KoiraNet, Terveystilastot – silmätutkimustilastot 2006-2015

PHTVL-astetta 1 diagnosoidaan Suomessa parilla koiralla vuodessa. 2000-luvulla niitä diagnosoitiin selvästi useammin kuin 2010-luvulla. PHTVL-1:n omaavia koiria saa käyttää Suomessa jalostukseen kunhan siitospartneri on terveisilmäinen. PHTVL/PHPV astetta 2-6 ei tulisi käyttää jalostukseen.

Pinsereillä on todettu myös joitakin muita silmäsairauksia, eniten Distichiasista (ylimääräisiä ripsiä) 16 koiralla. Muita, mm. puutteellista kyynelkanavan aukkoa ja sarveiskalvon dystrofiaa on todettu yksittäistapauksia.

SILMÄSAIRAUKSIIN SUHTAUTUMINEN JALOSTUKSESSA

Uroksen ja nartun silmät on oltava tutkittu perinnöllisten silmäsairauksien osalta: HC, RD, PRA, PHTVL/PHPV, ja lausunto on enintään 12 kuukautta vanha astutushetkellä (PEVISA). Silmien on oltava terveet edellä mainittujen sairauksien osalta. Poikkeuksena PHTVL, josta toisella yhdistelmän koirista voi olla 0-1 aste. Jo kuolleiden urosten pakastespermaa käytettäessä tulee silmälausunnon olla ollut voimassa näyttöhetkellä.

Vuonna 2016 voimassaolevat jalostuskriteerit mahdollistavat silmäsairaudesta omaavan koiran jalostuskäytön kertaluonteisesti, kunhan siitospartneri on terveisilmäinen. Voimassaoleva PEVISA vaatii kuitenkin vain silmälausunnon olemassaolon, eikä se saa olla 8kk vanhempi. Vuoden 2017 alusta silmälausunto on voimassa 12kk.

SILMÄSAIRAUKSIEN ESIINTYMINEN MUISSA MAISSA

Saksa

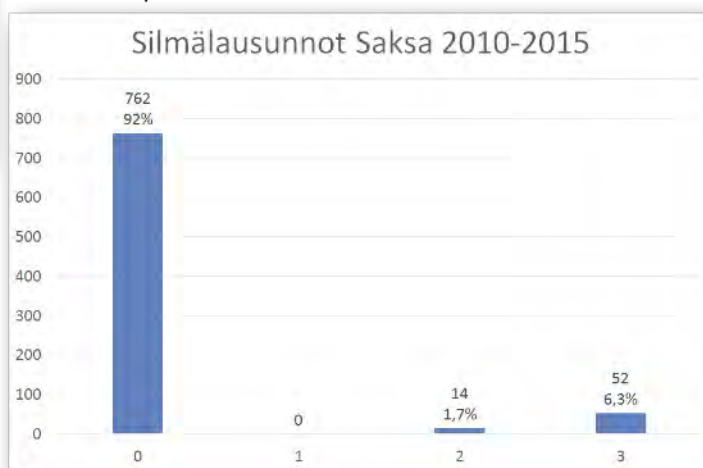
Saksan rotujärjestö PSK ilmoittaa silmälausuntotulokset koodeilla:

0 - ei perinnöllisiä silmäsairauksia, voimassa 12kk

1 - epäilyttävä, voimassa 12kk

2 - alustavasti ei terve, tutkitaan uudelleen 12kk kuluttua

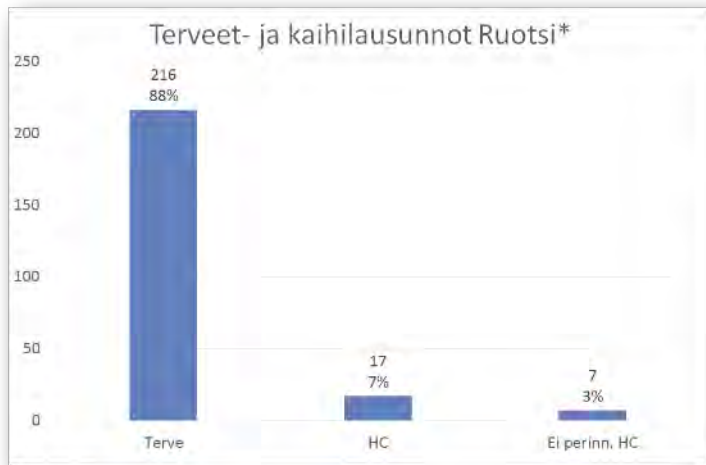
3 - ei terve perinnöllisten sairauksien suhteen

PSK.de tammikuu 2016

Ruotsi

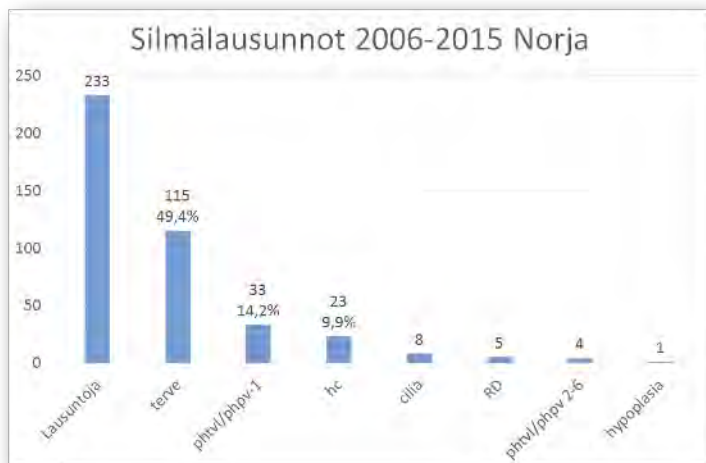
SKK:n Avelsdata antaa tilastot koirien syntymävuoden mukaan. Alla terve- sekä kaihilaisuntojen osuus kaikkien vuosina 2003-2010 syntyneiden koirien silmälausunnoista.

SKK Avelsdata tammikuu 2016

Norja

Norjan tilanne on PHPVL/PHPV-1:n osalta poikkeava verrattuna Suomeen ja Ruotsiin, löydöksiä on verraten runsaasti. Kaihin ja PHTVL/PHPV:n lisäksi muita löydöksiä on lähinnä yksittäistapauksia.

NKK tammikuu 2016

USA

USA:sta ei ole luotettavia silmätilastoja saatavilla. Sielläkin silmät tutkitaan jalostuskoirilta ja kaihi on tunnettu ongelma.

4.3.2 MUUT RODULLA TODETUT MERKITTÄVÄT SAIRAUDET

Muiksi merkittäviksi ongelmiksi rodussa voidaan mainita rokotusreaktiot ja korvanlehtien vaskuliitti. Noin joka neljäs pentu saa neurologisia oireita ensimmäisestä penikkatautirokotteesta ja lähes joka toinen nuori pinseri kärsii halkeilevista ja verta vuotavista korvanlehdistä, eli pinnallisesta korvalehtien vaskuliitista. Nämä ongelmat ovat niin yleisiä kannassa että niitä tuskin saadaan koskaan kitkettyä pois.

KORVANLEHTIEN VASKULIITTI

Nuorten pinsereiden yleisin vaiva on halkeilevat ja kärjistään verta vuotavat korvanlehdet, eli pinnallinen korvalehtien vaskuliitti. Vaiva on yleinen etenkin alle kaksivuotiailla koirilla. Terveyskyselyn 2010 perusteella 47 % nuorista koirista kärsii tästä vaivasta, ja 13 prosentilla vaiva on jatkunut myös aikuisiällä.

Pään ravistelu, jolloin korvankärjet osuvat päätä vasten, näyttää edistävän ongelmaa. Vaskuliitin perimmäisestä syystä ei ole tietoa mutta sen epäillään olevan autoimmuunioingelma. Vaivaa tiedetään esiintyvän myös muilla roduilla mutta jalostustoimikunnalla ei ole toistaiseksi systemaattista tietoa asiasta. Myöskään eläinlääkäreiden suosituksia vaskuliitin hoidosta ei ole kerätty.

Korvanlehtien halkeilua esiintyy erityisesti syksyisin ja talvisin. Hoitona on korvien suojaaminen, laastarointi ja rasvaus. Hyvin harvoissa yksittäistapauksissa vaiva on niin vakava että korvanlehtiä on täytynyt työstää.

Jalostuskriteereitä vaskuliitin osalta ei ole asetettu.

ROKOTUSOIREET

Rokotuksista aiheutuvia neurologisia oireita, ns. Rokotusoireita on esiintynyt pinserirodussa ainakin 80-luvulta alkaen. Oireet ovat rodullemme tyypillisiä ja samalla epätyypillisiä suurimmalle osalle muista roduista, joten näitä oireita voidaan sanoa rotuspesifisiksi ja ne ovat erittäin todennäköisesti perinnöllisiä.

Rokotusoireet ovat rodussa yleisiä eikä aiheuttajasta ole ollut tietoa. Kasvattajat ja pennun omistajat ovat aina joutuneet jännittämään alkaako pentu oireilla vaiko ei. Yleensä oireet ovat olleet suhteellisen lieviä aiheuttaen väsymystä, vapinaa ja pahoinvointia. Pahimmissa tapauksissa pentuja on jouduttu hoitamaan pitkäänkin eläinlääkärin toimesta ja oireet ovat uhanneet pennun henkeä. Yksittäisiä kuolemantapauksia on myös tullut yhdistyksen tietoon, lähivuosina yksi Suomessa ja joitakin mm. Ruotsissa. Ongelma on kan-

sainvälinen ja kattaa koko pinseri-populaation.

Jokin pinsereiden perimässä aiheuttaa vastareaktion ensimmäiseen penikkatauti-rokotteeseen. Periytymiskaava on kuitenkin epäselvä; kaksi rokotuksiin reagoimatonta koiraa voi tuottaa oireileviä pentuja ja vastaavasti oireillut koira saattaa saada kokonaisen pentueellisen oireilemattomia jälkeläisiä. Ainakaan julkisen tiedon mukaan kahta oireillutta koiraa ei kukaan Suomessa ole lähivuosisikymmeninä yhdistänyt.

Yhdistyksen kyselyissä rokotusoireita on esiintynyt seuraavasti:

- 1992 kysely: 33% vastanneista
- 2000 kysely: 18% vastanneista
- 2004 terveystarkastus: 25% vastanneista
- 2010 terveystarkastus: 17,9 % vastanneista
- 2013 rokotereaktiokysely: 31,9% vastanneista

Rokotusoireisiin hoitona on lievissä tapauksissa kortisonitabletti (kyytabletti), vaikeammissa tapauksissa eläinlääkärissä kortisoni ja B-vitamiini.

Jalostuskäytössä on huomioitava, että rokotuksiin edes lievästi oireillut koira tulee yhdistää vain oireilemattomaan partneriin. Rokotusoireiden esiintymistä seurataan sekä pentueseurantakaavakkeissa että erillisillä rokotereaktiokyselyillä.

AUTOIMMUUNISAIRAUDET

Pinsereillä ei vielä toistaiseksi ole autoimmuunisairauksia suurissa määrin, mutta kapea geeniperimä ei ainakaan suojaa uusien ongelmien esiintulolta.

Pinsereillä on esiintynyt mm. **SLO**:a (*Symmetric Lupoid Onychodystrophy*) useammalla yksilöllä. SLO vaurioittaa koiran kynsiä. Osa koirista on ollut keskenään läheistä sukua. Tapauksia on jalostustoimikunnan tiedossa noin kymmenisen kappaletta.

Lisäksi on ilmoitettu yksittäistapauksia muita autoimmuunisairauksia, kuten esim. Masticatory Myositis. Autoimmuunisairauksista olisi ehdottoman tärkeää informoida jalostustoimikuntaa jotta näiden sairauksien esiintymistä voitaisiin seurata ja puuttua ajoissa mikäli näyttää siltä, että rodussa alkaa ilmetä jotakin ongelmaa laajemmin kuin yksittäistapauksina.

Myös rokotusoireiden ja korvanlehtioireiden epäilynä olevan autoimmuunitaustaisia.

ROKOTUSREAKTIOKYSELY 2013

Kyselyyn vastattiin 135 koirasta. Reagoineita 43 koiraa (31,9% vastanneista), 92 reagoimatonta. Tuontikoiria osallistui kyselyyn 13 kpl eli 9,6%. Näiden osalta on merkittävää, ettei niistä yksikään ollut saanut rokotusoireita. Kuitenkin rokotusoireita saaneista koirista peräti 23:lla toinen vanhempi oli tuontikoira, sekä kolmella koiralla molemmat vanhemmat olivat tuontikoiria.

Oireilleista 43 koirasta vain kahden vanhemmalla tiedettiin olleen oireita. Oireettomista vanhemmista oli syntynyt 18 kpl oireilleista.

Oireettomista (92 kpl) viiden vanhemmalla kerrottiin olleen oireita. Oireettomat vanhemmat oli 53:lla koiralla.

Vastanneista kaikkien oireet aiheutuivat ensimmäistä penikkatauti-rokotteesta, koirien mainittiin oireilleen 12vko/3kk ikäisenä saaduista rokotteista. Yhdellä koiralla kerrottiin oireiden uusiutuneen vahvisterokotteesta. Suurimmalla osalla koirista oireilu on alkanut joko 7-10 vrk (20 kpl) tai 11-14 vrk (16kpl) rokotuksista.

Kyselyn tulokset vahvistavat vanhaa kaavaa, eli yleensä oireet alkavat 7-14 vrk rokotteesta. Yhden koiran ilmoitettiin alkaneen oireilla 4-5vrk aikana, ja yhden 5-7 vrk aikana.

Kolme ilmoitti koiran oireilleen ensimmäisenä vuorokautena rokotusten jälkeen.

Ne kolme koiraa, joiden ilmoitettiin oireilleen vuorokausi rokotteiden jälkeen, saivat pinserille tyypillisiä oireita (nieluskely, vapina ym.), eivätkä olleet toisilleen mainittavan läheistä sukua. Kuitenkin yksi 1vrk oireita saanut, koira joka oireili 4-5vrk sekä koira joka oireili 5-7vrk aikana, olivat samasta pentueesta.

Pääasiallisesti rokotusoireet on hoidettu kortisonilla, joko kotona kyytabletilla tai eläinlääkärillä pistoksena.

Suurimmassa osassa tapauksia kotihoidot kyytabletein oli riittävä hoito, muutama koira ei tarvinnut lääkitystä lainkaan.

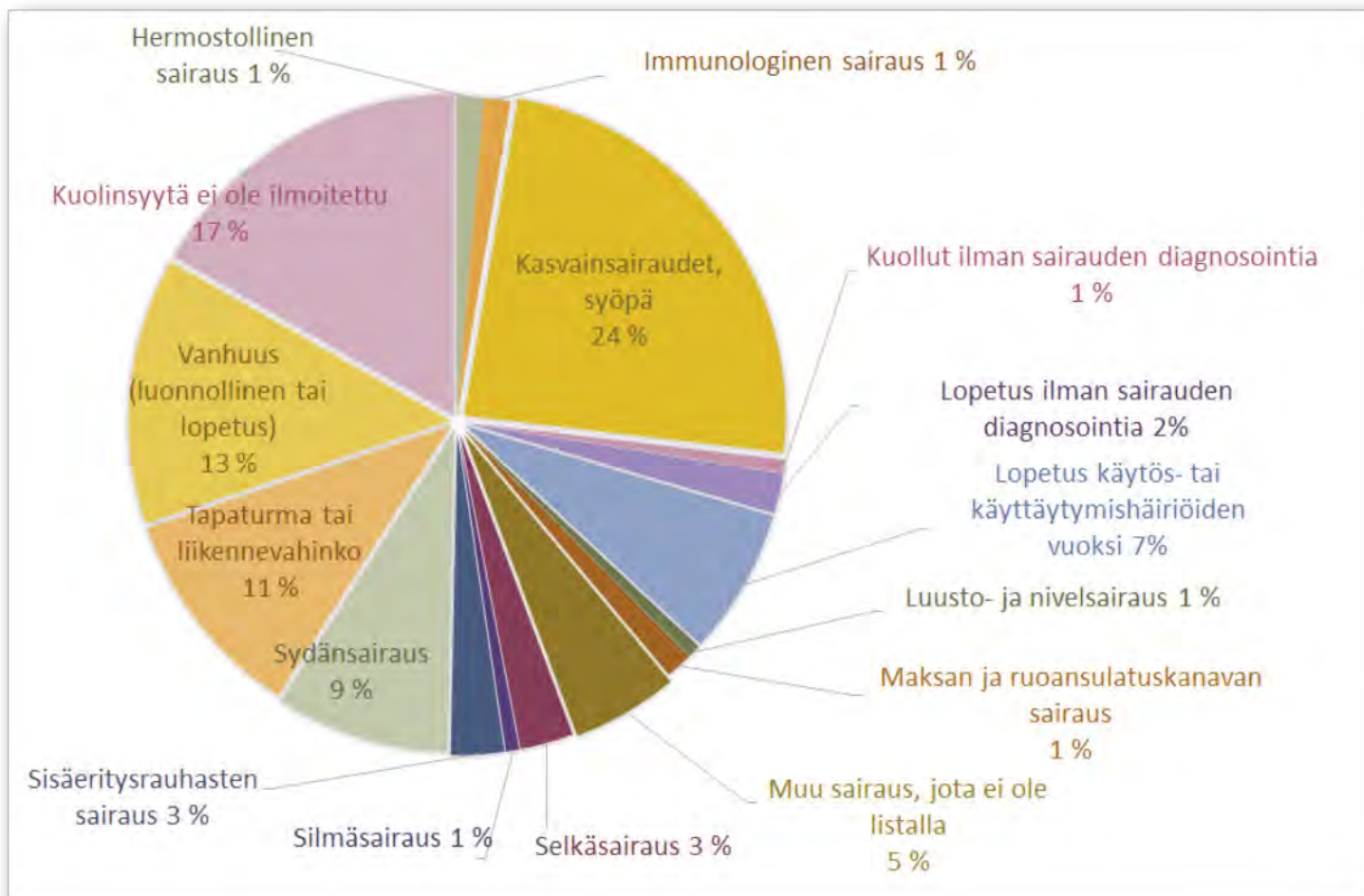
Yksi pentu kuoli saamastaan eläinlääkärivastusta huolimatta.

Lisäksi omistajat kertoivat koiran saaneen seuraavanlaista hoitoa: Useimmat saivat nesteytystä sekä kortisonia ja B-vitamiinia pistoksena. Muutama saanut myös rauhoittavia (diatsepaami) ja pahoivoinninestolääkettä. Muutama koira on jouduttu rauhoittamaan, jotta krampaaminen on saatu loppumaan. Jotkut ovat saaneet myös antibioottia. Pelkkä antibioottihoito (väärän diagnoosin yhteydessä) ei ole auttanut, vaan myöhemmin on jouduttu hakemaan kortisoni ja B-vitamiini.

Joitakin oireiluja on diagnosoitu väärin. Eläinlääkärit ovat olettaneet oireita epileksiaksi, suolistotulehdukseksi tai penikkataudiksi. Kasvattajilla on siis suuri vastuu tiedottaa uutta pennunomistajaa mahdollisista tulevista oireista ja mielellään varustaa omistajat yhdistyksen pennunhoito-oppaalla, jossa on rokotusoireinfo sekä oireiluun hoito-ohjeet.

Pinsarit ry:n Rokotusreaktiokyselyn koosteesta 2013

4.3.3 YLEISIMMÄT KUOLINSYYT

KoiraNet, kuolinsyytilasto 2001-2015, tammikuu 2016

Tilaston koiramäärä on 149 kpl. Tilaston mukaan pinserit kuolevat yleisimmin jonkinlaiseen syöpään (36 kpl), mutta syöpään kuolleiden keskimääräinen ikä on korkea, 11v 3kk. Nuorena kuolleet pinserit on yleisimmin lopetettu joko käytöshäiriöiden vuoksi (11kpl, keskim. ikä 3v 6kk) tai ne ovat kuolleet tapaturmaisesti (16kpl, 5v 7kk).

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Hermostollinen sairaus	2 vuotta 11 kuukautta	2
Immunologinen sairaus	5 vuotta 11 kuukautta	2
Kasvainsairaudet, syöpä	11 vuotta 3 kuukautta	36
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	10 vuotta 5 kuukautta	1
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	9 vuotta 2 kuukautta	3
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	3 vuotta 6 kuukautta	11
Luusto- ja nivelsairaus	11 vuotta 3 kuukautta	1
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	10 vuotta 11 kuukautta	2
Muu sairaus, jota ei ole listalla	10 vuotta 2 kuukautta	8
Selkäsairaus	8 vuotta 5 kuukautta	4
Silmäsairaus	2 vuotta 4 kuukautta	1
Sisäeritysrauhasten sairaus	11 vuotta 6 kuukautta	4
Sydänsairaus	8 vuotta 6 kuukautta	13
Tapaturma tai liikennevahinko	5 vuotta 7 kuukautta	16
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	13 vuotta 7 kuukautta	20
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	7 vuotta 11 kuukautta	25
Kaikki yhteensä	9 vuotta 2 kuukautta	149

KoiraNet, kuolinsyytilasto 2001-2015, tammikuu 2016

4.3.4 LISÄÄNTYMINEN

KESKIMÄÄRÄINEN PENTUEKOKO

Pentuekoko on pysytellyt keskimäärin noin 6,5 pennun paikkeilla:

KoiraNet, pentueet 2001-2015, tammikuu 2016

ASTUMISVAIKEUDET

Pinsereillä ei ole raportoitu astumisongelmia yksittäistapauksia enempää. Rotu lisääntyy luonnollisesti.

TIINEHTYMISVAIKEUDET

Pääosin rodun nartut tiinehtyvät hyvin. Yksittäisiä tyhjäksi jäänteitä on joka vuosi, muttei huolestuttavissa määrin.

SYNNYTYSONGELMAT

Pinsarit synnyttävät pääosin luonnollisesti. Hyvin harvassa yksitistötapauksessa joudutaan turvautumaan sektioon, silloinkin yleensä kun kyseessä on 1-2 pennun pentue.

PENTUJEN HOITAMISEEN LIITTYVÄT ONGELMAT NARTUILLA

Pentujen hoitoon liittyviä ongelmia ei ole raportoitu yhdistyksen tietoon.

PENTUKUOLLEISUUS

" Pentukuolleisuus vaihtelee eri lähteiden välillä 9 – 26 %. Koiran kaltaisella eläimellä, jolla pentuja syntyy kerralla useita, yhden tai kahden pennun menehtyminen on aika tavallista. Yleensä kuolema tapahtuu ensimmäisen viikon aikana syntymästä. Syitä pentukuolemiin on monia eikä yksittäisen pennun kohdalla ole aina mahdollista sanoa, mikä syy on ollut."

(ELT Nina Menna, "Koiran Lisääntyminen" <http://www.spj.fi/binary/file/-/id/124/fid/622/>)

Pinsereillä esiintyy jonkin verran pentukuolleisuutta, mutta määrä pysyy ELT Mennan esittämissä prosenttiosuiksissa, jotka katsotaan vielä normaaliksi.

SYNNYNNÄISET VIAT JA EPÄMUODOSTUMAT

Kasvattajat ovat raportoineet pentueseurantakaavakkeissa kuolleiden pentujen kuolinsyyksi mm. "heikko pentu" (syntymäpainoltaan joko selvästi pienempi yksilö tai elinvoimaltaan heikko pentu), joitakin sisäelimiin alkehittyneisyyttä sekä aukileita päässä (päälaki ja/ tai kitalaki) tai vatsassa.

4.3.5 SAIRAUKSILLE JA LISÄÄNTYMISONGELMILLE ALTISTAVAT ANATOMISET PIIRTEET

Pinseri on perusrakenteinen, liioittelematon rotu. Pinsereillä ei ole sairauksille tai lisääntymisongelmille altistavia anatomisia erityispiirteitä.

4.3.6 YHTEENVETO RODUN KESKEISIMMISTÄ ONGELMISTA TERVEYDESSÄ JA LISÄÄNTYMISSÄ

KESKEISIMMÄT ONGELMAKOHDAT

Tällä hetkellä keskeisimpinä koirien elämänlaatuun vaikuttavina terveysongelmina on korvanlehtien repeily ja pennuilla rokotereaktiot. Lisäksi lonkkatulokset eivät saisi huonontua.

Korvanlehtien repeilyn on epäilty olevan autoimmuuniperäistä ja erityisesti rokotusreaktiot rotuspesifisenä ongelmana puhuvat sen puolesta että sisäsiittoisuus ja kannan pieni koko ovat rodussa vakavasti otettava seikka.

ONGELMIEN MAHDOLLISIA SYITÄ

Pieni kanta altistaa rotua haitallisten geenien kahdentumiselle ja siten sairauksille. Koko nykyinen pinseri-kanta polveutuu viidestä kantakoirasta 1950-luvulta. Vaikka varsinaisia siitosmatadoreja ei enää nykypäivänä Pohjoismaissa ole ja astutusmäärät uroksilla ovat pääosin maltillisia, ovat kaikki koirat sukua toisilleen vähintään kauemmissa sukupolvissa eikä uutta geenimateriaalia ole saatavissa muuten, kuin roturisteytysten kautta.

ONGELMIIN VARAUTUMINEN JA NIIDEN ENNALTAEHKÄISEMINEN

Rodun parissa erilaisiin geenitestiprojekteihin on satsattu eri puolilla maailmaa, jotta rodun terveystilanteeseen saataisiin apua ja selvyyttä jo ennen kuin rotu on pahoissa ongelmissa.

Kaihikartoitus, Suomi

Animal Health Trust-laboratorion kanssa aloitettiin harmaakaihitutkimus 2000-luvun puolivälissä. Yhdis-

tys organisoi ja keräsi useita kymmeniä näytteitä pinsereistä jotka oli valittu projektiin niiden oman silmästatuksen sekä osittain myös suvun mukaan. Koiria kutsuttiin runsaasti yhdistyksen maksamiin silmätar-kastuksiin. Projekti kuitenkin tyrehtyi Pinsarit ry:n osalta rahoitusongelmiin; AHT olisi tarvinnut näytteiden lisäksi rahallista apua tutkimukseensa, mitä näin pieni yhdistys ei pystynyt rajallisilla resursseillaan hankki-maan.

Rokotusoireet, Suomi

2010-luvun alkupuolella Pinsarit ry keräsi aktiivises-ti verinäytteitä Hannes Lohen Koirangeenit-ryhmälle, kun ryhmä kiinnostui pinsereiden rotutyypillisten rokotusoireiden geneettisestä taustasta. Näytteitä ke-rättiin runsaasti mutta tällä hetkellä (joulukuu 2015) yhdistys ei ole saanut ryhmältä raporttia viimeiseen vuoteen.

PRAA ja harmaakaihi, Saksa

Saksassa on aktiivisesti käynnissä tutkimusprojektit niin pinsereiden kaihin kuin myös PRAA:n (Persistent Right Aortic Arch, ”ruokatorven laajentuma”) osalta Hannoverin Yliopiston kanssa. Jalostustoimikunnan keräämien tietojen mukaan PRAA-pentuja on syntynyt useita kymmeniä eri puolilla maailmaa. Patologinen tutkimus on suoritettu muutamalle pennulle ja näillä kaikilla on todettu erityinen PRAA:n muoto, PRAA-SA-LA, jota ei juurikaan ole raportoitu muilta roduilta.

Diversiteetti, Saksa

Viime vuosina saksalaiset kasvattajat ovat kiinnos-tuneet koiriensa DLA-testaamisesta, joten rodun heikkoon perimän laajuuteen on herätty myös siellä. DLA-tuloksia on esitelty vuotuisilla kasvattajapäivillä.

Harmaakaihi, USA

USA:n pinseryhdistys kerää verinäytteitä ja silmälau-suntoja pinsereistä yhteistyössä Optigenin kanssa.

Sydänsairaudet, USA

USA:ssa ainakin 2010-luvun alussa GPCA (German Pin-scher Club of America) keräsi aktiivisesti pinsereiden sydänultralausuntoja kartoittaakseen sydäntilannetta. Muutamien suomalaiskoerienkin sydänultratulokset on toimitettu GPCA:n terveystoimikunnalle. Yhteenvetona projektista ei ole ainakaan toistaiseksi julkistettu.

Ongelmana geenitestitutkimusten suhteen lienee se, ettei rotu määrällisesti kovin pienenä ole helpoin tutkittava. Näytteitä on saatavissa rajallinen määrä ja usein ongelmia tulee viimeistään tutkimusten rahoit-uksen kanssa.

DIVERSITEETTI; MYDOGDNA-KARTOITUS, SUOMI

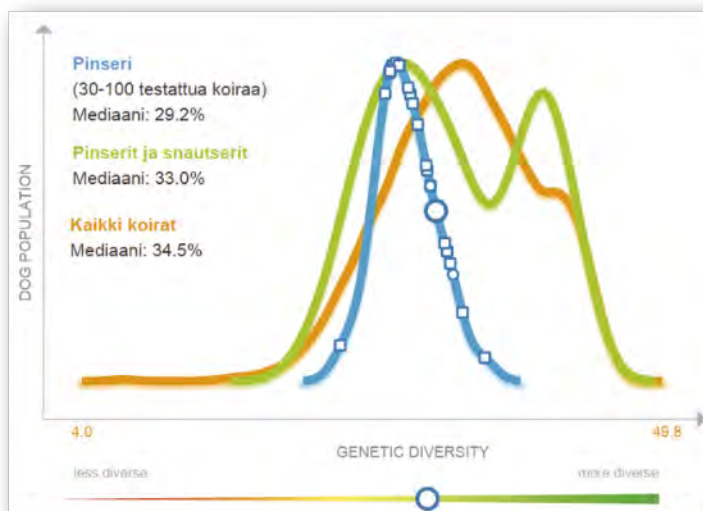
2000-luvun lopulla Pinsarit ry juuri ehti tehdä päätök-sen diversiteetikartoituksesta käyttäen Genoscooper oy:n DLA-haplotyypitystä. Genoscooper kuitenkin veti DLA-testin pois testivalikoimastaan. Joitakin pinsereitä DLA-tyypitettiin yksityisin kustannuksin. Vuoden 2015 alusta Pinsarit ry päätti kahden vuoden aikana osallis-tua 30 pinserin MyDogDNA-passin hankintakustannuk-siin maksamalla siitä puolet per koira, jotta pinsereille saadaan MyDogDNA:n dataan oma monimuotoisuus-kuvaaja. Projektin aktiivinen aika on määritetty vuo-sien 2015-2018 välille.

Tilanne tammikuussa 2016:

Yhdistyksen tukemana on vuonna 2015 hankittu MDD-passit 15 koiralle ja kahdeksan omistajien itsensä maksaman koiran testitulokset on saatu mukaan kar-toitukseen. Pääasiassa selvitetään rodun koirien moni-muotoisuutta, mutta ohessa on saatu mielenkiintoista muuta informaatiota mm. rodussa esiintyvistä värigee-neistä.

Hiljattain MyDogDNA:n sivujen mukaan on USA:sta testattu 18 pinseriä ja näiden koirien omistajia koite-taan tavoittaa mahdollisen yhteistyön osalta.

Alla olevassa kuvaajassa merkattuna kaikki projektissa mukana olevat koirat:

MyDogDNA-data pinsarit, tammikuu 2016

Tuloksia seurataan ja raportoidaan yhdistyksen koti-sivuilla ja yhdistyksen lehdessä noin 1-2 kertaa vuo-dessa. Näiden tulosten sekä Koirangeenit-ryhmän rokotusreaktiotutkimuksen väliaikatuloksina saadut DLA-tulokset yhdessä Saksan DLA-tulosten kanssa ker-tovat siitä, että pinsereiden perimä on todella suppea.

MDD-tietokantaa voisi jatkossa hyödyntää esim. rotu-risteytysprojektien suunnittelussa, mikäli kasvattajat löytävät sen yhdeksi jalostuksen työvälineeksi ja innos-tuvat laajemmin testauttamaan koiriaan.

4.4. ULKOMUOTO

4.4.1 ROTUMÄÄRITELMÄ

YLEISVAIKUTELMA: Pinseri on sileäkarvainen, keskikokoinen, ylväsryhtinen koira, jolla on sulavat linjat ja tyylikäs, neliömäinen rakenne. Se on vahva kuten snautseri. Sileän karvapeitteen ansiosta hyvin kehittyneet lihakset näkyvät selvästi, etenkin koiran liikkessa.

TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA:

- rakenne on mahdollisimman neliömäinen, ts. korkeus on sama kuin rungon pituus
- pään koko pituus (kirsun kärjestä niskakyhmyyn) on puolet selän pituudesta (sästä hännäntyveen).

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Eloisuus, temperamenttikkuus, itsevarmuus ja luonteen tasaisuus yhdistyneenä älykkyyteen ja kestävyYTEEN tekevät pinseristä miellyttävän koti-, vahti- ja seurakoiran.

PÄÄ

Kallo: Voimakas ja pitkänomainen; niskakyhmy ei ole korostunut. Kallo on tasainen ja yhdensuuntainen kuonon ylälinjan kanssa.

Otsapenger: Loiva, mutta kuitenkin selvästi erottuva.

Kirsu: Täyteläinen ja aina musta. Kuono-osa: Tylppäkärkisen kiilan muotoinen; kuononselkä on suora.

Huulet: Mustat, tiiviit ja kiinteästi leukojen myötäiset. Suupielet ovat tiiviit.

Leuat/ hampaat/ purenta: Ylä- ja alaleuka ovat vahvat.

Täydellinen, voimakas ja tiiviisti sulkeutuva leikkaava purenta (hammaskaavion mukaisesti 42 hammasta); hampaat ovat puhtaanvalkoiset. Poskilihakset ovat voimakkaat, mutta poskipäät eivät saa olla ulkonevat.

Silmät: Tummat ja soikeat. Silmäluomet ovat mustapigmenttiset ja tiiviit.

Korvat: Taittokorvat, ylös kiinnittyneet, V:n muotoiset; korvan sisäreuna on poskenmyötäinen. Korvat ovat taittuneet eteenpäin ohimonmyötäisesti ja yhdensuuntaisesti, taitekohta ei ole kallolinjaa korkeammalla.

KAULA: Jalosti kaareutuva, ei liian lyhyt. Sulavasti säkään liittyvä ja kuiva, ei leuanaluspusseja eikä löysää kaulanalusnahkaa. Nahka on tiivis ja poimuton.

RUNKO

Ylälinja: Sästä lähtien loivasti taaksepäin laskeva.

Säkä: Ylälinjan korkein kohta.

Selkä: Vahva, lyhyt ja tiivis.

Lanne: Lyhyt, vahva ja syvä. Etäisyys viimeisestä kylkiluusta lantioon on lyhyt, minkä ansiosta koira vaikuttaa tiiviiltä.

Lantio: Hieman pyöristynyt ja liittyy sulavasti hännän kiinnityskohtaan.

Rintakehä: Kohtalaisen leveä ja poikkileikkaukseltaan soikea, kyynärpäihin ulottuva. Eturinta on rintalastan kärjen johdosta selvästi erottuva.

Alalinja ja vatsa: Vatsaviiva ei ole liioitellun ylös vetäytynyt, vaan muodostaa rintakehän alaosaan lähtien kauniisti kaartuvan linjan.

HÄNTÄ: Luonnollinen: tavoitteena on sapelin- tai sirpinmuotoinen häntä.

RAAJAT

ETURAAJAT: Eturaajat ovat edestä katsottuna vahvat ja suorat, eivät liian lähellä toisiaan. Sivusta katsottuna kyynärvarsi on suora.

Lavat: Tiiviisti rintakehän myötäiset, lapaluun molemmilta puolilta lihaksikkaat ja okahaarakkeiden yläpuolelle ulottuvat. Mahdollisimman viistot ja taakse sijoittuneet, kulmaus vaakatasoon nähden on noin 50°. **Olkavarret:** Tiiviisti rungonmyötäiset, vahvat ja lihaksikkaat; lavan ja olkavarren välinen kulmaus on noin 95 - 105°.

Kyynärpäät: Rungon myötäiset, eivät sisään- eivätkä ulospäin kääntyneet.

Kyynärvarret: Vahvat ja lihaksikkaat, edestä ja sivulta katsottuna täysin suorat.

Ranteet: Vahvat ja vakaat.

Välikammenet: Vahvat ja hieman joustavat, edestä katsottuna pystysuorat, sivulta katsottuna maahan nähden hieman viistot.

Etukäpälät: Lyhyet ja pyöreät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja kaareutuneet (ns. kissankäpälät); päkiät ovat kestävä, kynnet lyhyet, mustat ja vahvat.

TAKARAAJAT: Takaraajat ovat sivulta katsottuna asenoltaan maatapeittävät ja rungon takana, takaa katsottuna yhdensuuntaiset, eivät liian lähellä toisiaan.

Reidet: Kohtuullisen pitkät, leveät ja voimakaslihaksiset.

Polvet: Eivät sisään- eivätkä ulospäin kääntyneet.

Sääret: Pitkät, vahvat ja jänteikkäät, liittyvät vahvoihin kintereisiin.

Kintereet: Hyvin kulmautuneet, vahvat ja kiinteät, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

Väljalat: Pystysuorat.

Takakäpälät: Hieman etukäpäliä pitemmät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja kaareutuneet, kynnet lyhyet ja mustat.

LIIKKEET: Pinseri on ravaaja. Selkä pysyy liikkeessä kiinteänä ja suhteellisen vakaana. Liikkeet ovat tasapainoiset, varmat, voimakkaat ja vapaat; hyvä askelpituus. Raville on tyypillistä maatavoittava, sulava ja sujuva liike, jossa on vahva takaraajojen työntö ja vapaa etuaskel.

NAHKA: Kauttaaltaan tiivis.

KARVAPEITE

KARVA: Lyhyttä ja tiheää, sileää ja pinnanmyötäistä, kiiltävää, ilman karvattomia kohtia.

VÄRI:

- yksivärinen: saksanhirvenpunainen; punaruskeasta tummaan punaruskeaan.
- musta ruskein merkein: pikimusta punaisin tai ruskein värimerkein. Ihanteelliset merkit ovat mahdollisimman tummat, syvät ja selvärajaiset. Värimerkit sijaitsevat silmien yläpuolella, kurkun alapuolella, välikämmenissä, käpälissä, takaraajojen sisäsiivuilla ja peräpeilissä. Eturinnassa on kaksi symmetristä ja toisistaan selvästi erillään olevaa kolmiota.

KOKO JA PAINO

Säkäkorkeus: Urokset ja nartut 45 - 50 cm.

Paino: Urokset ja nartut 14 - 20 kg.

VIRHEET:

Kaikki poikkeamat edellämainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

- raskas tai kevyt rakenne, matala- tai korkearaajaisuus
- raskas tai pyöreä kallo
- otsarypyt
- lyhyt, suippo tai kapea kuono
- tasapurenta
- vaaleat, liian pienet tai liian suuret silmät
- alas kiinnittyneet tai hyvin pitkät, asennoiltaan epäsymmetriset korvat
- voimakkaat poskiluut
- löysä kaulanahka
- liian pitkä, pehmeä tai köyry selkä
- takakorkeus
- luisu lantio
- pitkät käpälät
- peitsaaminen
- korkea askel
- ohut karvapeite
- selkäjuova, tumma mantteli ja haalistunut tai vaalentunut karvapeite
- säkäkorkeuden ylitys tai alitus 1 cm:n asti.

VAKAVAT VIRHEET:

- puutteellinen sukupuolileima (esim. urosmainen narttu)
- ilmava yleisvaikutelma
- omenanmuotoinen pää
- erisuuntaiset pään linjat
- ulkokierteiset kyynärpäät
- niukasti kulmautuneet tai länkisääriset takaraajat
- sisäänpäin kiertyneet kintereet
- yli 1 cm:n ja alle 3 cm:n poikkeamat annetusta säkäkorkeudesta.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- vihausuus tai liiallinen arkuus
- selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen
- kaikenlaiset epämuodostumat
- erittäin puutteellinen sukupuolileima
- purentavirheet kuten ala-, ylä- ja ristipurenta
- karkeat virheet yksittäisissä kohdissa, kuten rakennevirheet, karva- ja värivirheet
- yli 3 cm:n poikkeamat annetusta säkäkorkeudesta

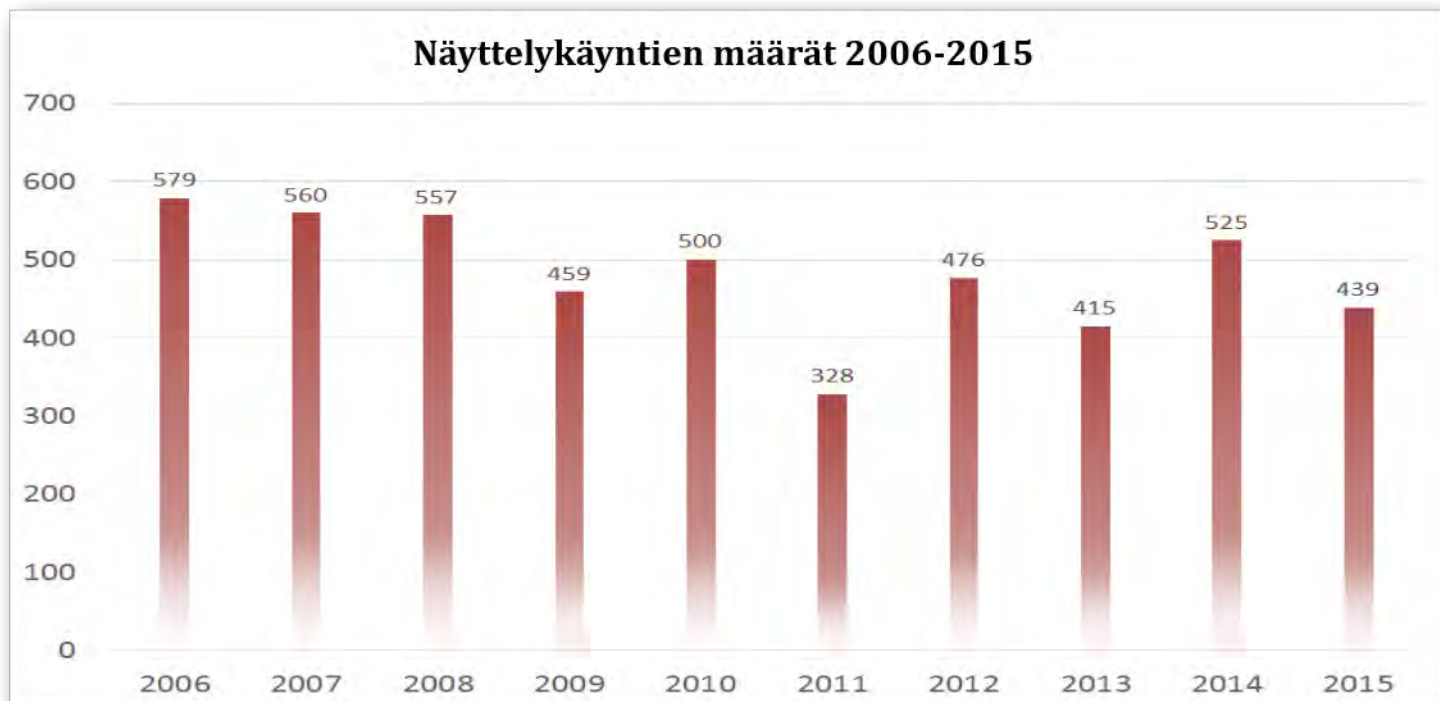
HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

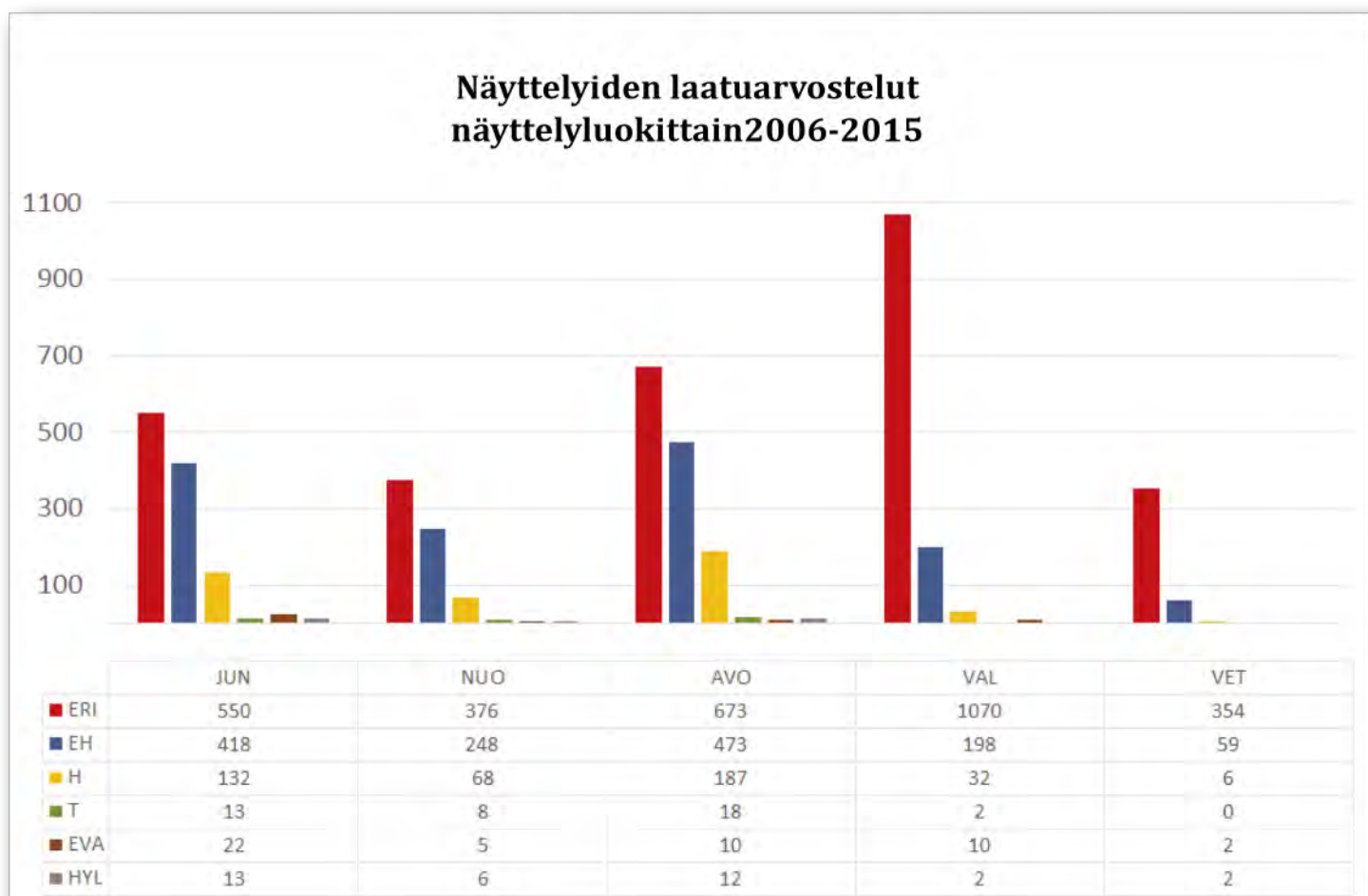
4.4.2 NÄYTTELYT JA JALOSTUSTARKASTUKSET

RODUN KOIRIEN NÄYTTELYKÄYNNIT

Pinsereiden kanssa harrastetaan pääasiallisesti näyttelyitä. Vuosittain näyttelykäyntejä on noin 500 molemmin puolin. Laadultaan pinsarit ovat hyviä ja saavat kaikissa ikäluokissa useimmiten laatuarvostelun Erinomainen.

KoiraNet, näyttelyt, tammikuu 2016

KoiraNet, näyttelytilastot, tammikuu 2016

RODUN KOIRIEN JALOSTUSTARKASTUKSET

Vuosien 2007-2015 (9 v) välillä on jalostustarkastettu 80 pinseriä, 49 urosta ja 31 narttua.

Tarkastuslausunnot ovat osin puutteellisia; kaikki tuomarit eivät ole kokeneet mielekkääksi antaa kokonaisarvosanaa eri osioista, vaan ovat keskittyneet luetteloimaan ominaisuudet. Samasta syystä kaikista yksilöistä ei ole kokonaislaatumainintaa (tydyttävä – hyvä – erittäin hyvä – erinomainen rotunsa edustaja). Kaikkia koiria ei ole saatu mitattua tottumattoman käytöksen takia.

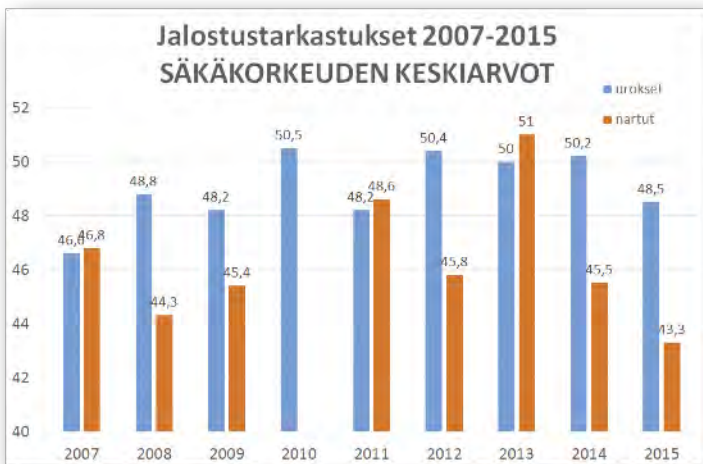
KOKO

Uroksista mittaustulos oli 47 koirasta. Koon keskiarvo oli 49,3 cm. Pienin mitattu uros oli 45cm (4%) ja suurin 55cm.

Uroksista 13 kpl eli 27,6% oli rotumääritelmän rajan (50cm) ylittäviä.

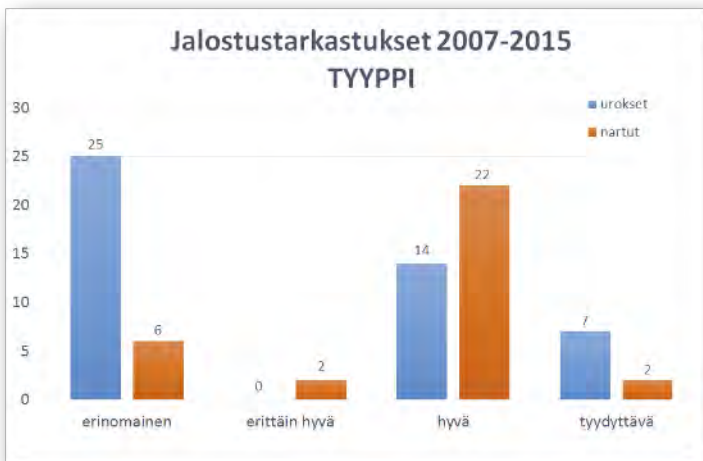
Nartuista mittaustulos oli 31 koirasta, keskiarvo 45,5cm. Pienin 40cm, suurin 51cm.

Nartuista jopa 10 kpl eli 32,2% oli alle rotumääritelmän rajan (45cm) ja yksi yli rajan.

TYYPPI

Tyyppi oli arvioitu 79 koiralle. Uroksista suurin osa (53%) sai tyyppistä arvion erinomainen, kun nartuista saman arvion sai vain 18,7%.

KOKONAI SARVIO

Kokonaisarvio oli annettu vain 36 urokselle ja 23 nartulle.

4.4.3 ULKOMUOTO JA RODUN KÄYTTÖTARKOITUS

Pinseri on alkuperältään rotta- ja vahtikoira, jolle on ominaista nopeat reaktiot ja hyvä fysiikka, joka mahdollistaa äkinäiset käännökset ja liikkeet. Nämä tulee ottaa huomioon oikean, rodunomaisen tyyppin jalostuksessa; pinserin tulee olla voimakas mutta myös jalo; tyylikäs ja antaa kuvan ketteryudesta ja sopusuhtaisuudesta.

Pinseri on kaiken suhteen "moderate" eli keskiverto koira ja minkäänlainen rakenteen yksityiskohtien korostuminen ei ole rodulle tyyppillistä.

Liikunnan tulisi olla vaivatonta ja energiaa säästävää, tarmokasta ja maatavoittavaa. Ns. showravi ei ole rodulle ominaista muttei myöskään maahan sidottu, takakorkea tai ristikkäinen liike.

4.4.4 YHTEENVETO RODUN KESKEISIMMISTÄ ULKOMUOTO- JA RAKENNEONGELMISTA

KESKEISIMMÄT ONGELMAKOHDAT

Varsinaisia rakennetta koiran kannalta oleellisesti heikentäviä ulkomuotopiirteitä rodulla ei ole. Pinsereiden etuosan kulmauksissa on ollut sanomista rodun alkuaajoista saakka; puutteelliset eturinnot ja erityisesti lyhyt, suora olkavarsi ovat rakenteen suurimmat puutteet. Tästä johtuen myös epätasapainoiset kulmaukset ovat ongelmana; takaosassa kulmauksia on usein riittävästi.

Pinsereiden liikkeissä nähdään usein virheitä, mm. ylälinjan takakorkeutta tai ylälinjan liiallista köyristymistä lanneosasta.

ONGELMIEN MAHDOLLISIA SYITÄ

Jalostuksessa on mahdollisesti painotettu muita kuin rakenteellisia seikkoja (mm. terveys, riittävä geneettinen variaatio), jolloin yksittäisten ulkomuotovirheiden korjaaminen ei ole ollut ensisijainen asia.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

RODUN EDELLISEN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN VOIMASSAOLOKAUSI

Ensimmäinen Jalostuksen tavoiteohjelma oli voimassa viisivuotiskauden 2007-2011.

Ensimmäistä JTO:aa päivitettiin vuonna 2011 ja se on voimassa vuodet 2012-2016.

RODUN ENSIMMÄISEN TAVOITEOHJELMAN VOIMASSAOLOKAUSI

Pinsereiden ensimmäinen jalostustavoiteohjelma astui voimaan 2003 ja oli käytössä ensimmäisen Jalostuksen tavoiteohjelman (JTO) valmistumiseen ja hyväksyntään saakka (vuoden 2006 loppuun). Ensimmäisessä tavoiteohjelmassa oli luonnehdittu hyvin niukasti yleisiä jalostustavoitteita, eikä se sisältänyt konkreettista toimeenpano-ohjelmaa.

5.1 KÄYTETYIMPIEN JALOSTUSKOIRIEN TASO

UROKSET

Taulukossa käytetyimmät jalostusurokset vuosilta 2001-2015 (15v)

#	Uros	Synt.	Pennut				Lonkat				Silmät			
			Pentueet	Yhteensä	Vuoden aikana	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	SINI-MININ DON HUAN	2005	5	39	0	75	10	1	26 %	10 %	9	0	23 %	0 %
2	LILLA ENEBYS VICTORY FOR CERIINAN	2002	4	30	0	64	8	0	27 %	0 %	10	2	33 %	20 %
3	LILLA ENEBYS HARRY	2007	7	29	0	16	4	0	14 %	0 %	9	2	31 %	22 %
4	SINI-MININ BIG BOY	2003	4	26	0	0	5	0	19 %	0 %	7	1	27 %	14 %
5	CAMARO CAMUS DW HARMONY STAR	2006	4	25	0	5	2	0	8 %	0 %	3	0	12 %	0 %
6	SINI-MININ MAFIOSO	2009	4	25	0	7	3	0	12 %	0 %	2	0	8 %	0 %
7	PACCO VOM AWARENRING	2006	4	25	0	8	4	0	16 %	0 %	7	1	28 %	14 %
8	CLEFELL'S GENTLEMAN	2001	3	23	0	44	6	3	26 %	50 %	9	2	39 %	22 %
9	OF LEIJLIDEN HERTZMAN	2001	3	23	0	16	4	2	17 %	50 %	5	4	22 %	80 %
10	CERIINAN ARNOLD	2001	3	23	0	33	8	0	35 %	0 %	7	1	30 %	14 %
11	ARON ARMING HARMONY STAR	2003	5	22	0	52	8	0	36 %	0 %	12	5	55 %	42 %
12	CERIINAN IVAR	2005	3	19	0	12	9	3	47 %	33 %	8	1	42 %	12 %
13	XITAMIZ VOLCANO	2008	3	19	0	5	2	0	11 %	0 %	2	0	11 %	0 %
14	CERIINAN GILBERT	2004	4	19	0	14	7	1	37 %	14 %	8	2	42 %	25 %
15	CLEFELL'S OSIRIS	2007	3	18	7	15	2	0	11 %	0 %	2	1	11 %	50 %
16	LEGACY'S MIDAS TOUCH FOR CLEFELL'S	2008	2	17	0	7	2	0	12 %	0 %	4	1	24 %	25 %
17	CERIINAN PRIMAS	2009	2	15	7	0	1	1	7 %	100 %	0	0	0 %	
18	CHERPIN MASSIMO	2003	2	15	0	0	0	0	0 %		4	0	27 %	0 %
19	RIVENDELLS MIDNIGHT EAGLE	2010	2	15	0	0	2	1	13 %	50 %	2	0	13 %	0 %
20	KARL DRYM'S DREAM KING BLACK	2012	2	15	7	0	0	0	0 %		0	0	0 %	

KoiraNet: Urosten jälkeläistilasto, rek.vuosi 2001-2015, 20 ensimmäistä

Tuloksissa on merkitty huomiovärillä ne tulokset, joissa sairaiden osuus ylittää 30% tutkituista (kuitenkin vähintään 3 yksilöä).

NARTUT

Taulukossa käytetyimmät jalostusnartut vuosilta 2001-2015 (15v)

#	Narttu	Synt.	Pennut				Lonkat				Silmät			
			Pentueet	Yhteensä	Vuoden aikana	Toisessa pol- vessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	SINI-MININ MOCCA	2009	3	30	0	20	12	1	40 %	8 %	8	0	27 %	0 %
2	LILLA ENEBYS DREAM FOR SINI-MININ	2006	3	24	0	5	2	0	8 %	0%	2	0	8 %	0%
3	RATTENJÄGER MINNE FÜR MEGAMAGEE	2007	2	21	0	14	5	0	24 %	0 %	5	0	24 %	0 %
4	CERIINAN ADELE	2001	2	19	0	29	4	0	21 %	0 %	6	2	32 %	33 %
5	DOGIWOGIN CARKKI	2003	2	19	0	5	4	0	21 %	0 %	7	1	37 %	14 %
6	SINI-MININ BISSE	2003	4	19	0	56	6	0	32 %	0 %	4	0	21 %	0 %
7	DOGIWOGIN KISMET	2007	4	19	1	0	0		0 %		2	1	11 %	50 %
8	IDACO'S ISABELLA	2003	3	18	0	23	4	0	22 %	0 %	4	1	22 %	25 %
9	RIVENDELLS IMSA	2008	2	18	0	0	3	0	17 %	0 %	1	0	6 %	0 %
10	DOGIWOGIN DEAR DIVA	2004	2	17	0	0	0	0	0 %		1	0	6 %	0%
11	NORRSTRÖM NIKKA	2009	2	17	0	0	7	1	41 %	14 %	6	2	35 %	33 %
12	IDACO'S IVETTE	2003	2	16	0	15	3	0	19 %	0 %	3	0	19 %	0 %
13	OF LEIJLIDEN PIA PARANT	2004	2	16	0	13	4	2	25 %	50 %	2	1	12 %	50 %
14	RIVENDELLS CINIMINI	2005	2	15	0	4	3	1	20 %	33 %	2	0	13 %	0 %
15	YARRACITTA LOISTOLYYLI	2007	2	15	0	8	3	1	20 %	33 %	3	0	20 %	0 %
16	XITAMIZ VEZPERA VIOLETTE	2008	2	15	0	7	3	1	20 %	33 %	4	1	27 %	25 %
17	CHERPIN RENEE	2006	2	14	0	11	4	1	29 %	25 %	3	1	21 %	33 %
18	OF LEIJLIDEN HARMONI	2001	2	13	0	19	4	0	31 %	0 %	4	1	31 %	25 %
19	DOGIWOGIN CELLERI	2003	2	13	0	7	2	0	15 %	0 %	2	0	15 %	0 %
20	XCLUSIVE VOM CAMP ACHENSEE	2007	2	13	0	71	6	0	46 %	0 %	6	0	46 %	0 %

KoiraNet: Narttujen jälkeläistilasto, rek.vuosi 2001-2015, 20 ensimmäistä

Tuloksissa on merkitty huomiovärillä ne tulokset, joissa sairaiden osuus ylittää 30% tutkituista (kuitenkin vähintään 2 yksilöä).

Kummankin sukupuolen osalta taulukoista voi nähdä, että lukumäärällisesti rotu on pieni. Koirien terveystutkiminen silmien ja lonkkien osalta rajoittuu pääsääntöisesti jalostuskoiriin, joten tuloksia on vähän. Parin jälkeläisen huonot tulokset nostavat prosentuaalisia osuuksia ja onkin syytä tarkastella lähinnä kappalemääriä prosenttien sijaan. Vain yksittäisten koirien kohdalla voi vetää johtopäätöksiä siitä, mitä se mahdollisesti on periyttänyt.

©N.P.

5.2 AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMINEN

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Yhdistelmien sukusiitos-%: enintään 6,25 % viidellä polvella		Sukusiitoskertoimen osalta toteutunut täysin
Kannan sukusiitos-% kehittyminen: ei saa nousta yli 0,25 % vuodessa	Säädetty jalostuskriteerit. Kriteerit täyttämättömät yhdistelmää ei ilmoiteta yhdistyksen sivuilla.	Toteutunut kohtalaisesti, ss% kehitys ollut pääosin laskussa
Uroksella saa olla elinaikanaan enintään 4 pentuetta, nartulla enintään 3 pentuetta		Toteutunut hyvin, paria poikkeusta lukuun ottamatta
Rekisteröintimäärät eivät saisi laskea nykyisestä noin 60 pennusta	Lisää uusia kasvattajia	Toteutunut hyvin
Tehollisen populaatiokoon kehitys: Ei saa laskea nykyisestä	Seuranta	Ei ole toteutunut täysin
Tavoitteena saada jokaisesta pentueesta yksi koira jalostuskäyttöön	Kasvattajien tiedotus	Ei ole toteutunut
Yksittäisen koiran jälkeläisten osuus ei saa ylittää 5 % rekisteröinneistä (sukupolvessa)	Kasvattajien tiedotus	Ei ole täysin toteutunut
HC-sairaiden osuus ei saa kasvaa nykyisestä. Lonkkasairaiden (C) osuus ei saa kasvaa nykyisestä Kaikki jalostuskoirat lonkkakuvataan	Kaikki jalostuskoirat lonkkakuvataan ja silmäpeilataan.	On toteutunut silmien osalta, ei ole toteutunut lonkkien osalta
Luonteiden kehityksen seuraaminen	Vähintään 10 koiraa vuodessa luonnetestataan, etusijalla jalostuskoirat.	Toteutunut täysin
Vältettävien ominaisuuksien ilmenemistä kannassa seurattava	Ei yhdistetä koiria, joilla samoja heikkouksia.	Ei toteutunut täysin
Koirien laatu näyttelyarvostelujen ja jalostustarkastusten perusteella ei saa huonontua nykyisestä.	Jalostuskoirien laatuvaatimuksena EH tai jalostustarkastuslausunto.	Toteutunut hyvin
Ylä- ja alamittaisten koirien osuus ei saa kasvaa	Jalostuskoirien laatuvaatimuksena EH tai jalostustarkastuslausunto.	Ei toteutunut täysin

JALOSTUKSEN ULKOPUOLELLE JÄÄVIEN KOIRIEN OSUUS

Jalostuskäytön ulkopuolelle jää paljon kokonaisia pentueita. Aiemmin toiveena oli saada vähintään yksi koira jokaisesta pentueesta käyttöön ja edelleen jalostuspohjan laajempi hyödyntäminen on tärkeää.

JALOSTUSSUOSITUSTEN JA PEVISAN AJANTASAISUUDEN ARVIOINTI

JALOSTUSKRITEERIT

Viimeisimmät jalostuskriteerit yhdistys asetti voimaan 1.1.2013.

Jalostuskriteerit painottavat kannan monimuotoisuuteen. Ne antavat kasvattajille valinnanvaraa ja mahdollisuuden poiketa yksittäisistä terveys- tai ulkomuotoseikoista kertaluontoisesti.

PEVISA

Lonkkaniveldysplasian suhteen PEVISA on ajantasainen. Jalostukseen käytettävät koirat tulee edelleen lonkkakuvata ennen siitoskäyttöä, mutta raja-arvoa ei aseteta. Lonkkien osalta PEVISA-ohjelmaa anotaan jatkettavaksi sellaisenaan kaudelle 2017-2012.

Silmien osalta Pinsarit ry päätti syyskokouksessa 2014 anoa PEVISAan silmälausunnon voimassaoloajan nostamista 8 kuukaudesta 12 kuukauteen, kaudelle 2017-2021.

KoiraNet, pentueet 2003-2012, tammikuu 2016

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 JALOSTUKSEN TAVOITTEET

JALOSTUSPOHJA

Pyritään tietoa jakamalla välttämään sitä, että moni lähisukuinen koira on sukupolvittaisten ja 10-vuotiskausien jalostustilastojen kärjessä, jolloin tietyn sukulaiskoirajoukon osuus käytetyimmissä koirissa on suuri.

KÄYTTÄYTYMINEN JA LUONNE

Pidetään luonnetestattavien ja MH-kuvattavien koirien määrä samassa, noin 20-25 pinseriä/vuosi. Pyritään vähentämään ääniherkkien koirien osuutta kannassa, vähintäänkin huolehtimaan siitä, ettei osuus nouse nykyisestä (24% testatuista).

TERVEYS JA LISÄÄNTYMINEN

Vähintään ylläpidetään rodun monimuotoisuutta ja sitä kautta pyritään välttämään autoimmuunisairauksien ja muiden terveysongelmien esiintuloa rodussa. Pyritään siihen, ettei rokotusoireilleiden määrä enää kasva 33 prosentista.

ULKOMUOTO

Koirakanta on ulkomuodon osalta Suomessa edelleen korkealaatuista. Pidetään laatutaso samana.

6.2 SUOSITUKSET JALOSTUSKOIRILLE JA YHDISTELMILLE

SUOSITUKSET JALOSTUKSEEN KÄYTETTÄVIEN KOIRIEN JA YHDISTELMIEN OMINAISUUKSISTA

Viisivuotiskaudella 2017-2021 monimuotoisuus pidetään tärkeimpänä asiana, joten jalostuskriteereiden seuraavat, ehdottomat kohdat tulee täytyä pentuvälitykseen otettavilla yhdistelmillä, eikä näitä kriteereitä lievennetä tai tiukenneta JTO-kauden aikana (pl. lonkat, mikäli tilanne oleellisesti vielä huonontuu):

- Yhdistelmän koirien lonkista on viralliset SKL:n lausunnot ennen astutusta (PEVISA). C-lonkkaiselle koiralle tulee käyttää vähintään B-lausunnon saanutta partneria. D- tai E-lonkkaisia koiria ei tule käyttää jalostukseen.
- Rokotuksiin reagoineelle koiralle on valittava reagoimaton partneri.
- Yhdistelmän sukusiitosprosentti ei saa ylittää 6,25 % (=serkusparitus) kuudella polvella laskettuna niin, että koirien esivanhemmista tunnetaan vähintään 90 %. Jalostustoimikunta auttaa tarvittaessa sukusiitosprosentin laskennassa.
- Samaa yhdistelmää ei saa toistaa.
- Nartulla saa olla elinaikanaan Suomessa kolme ja uroksella neljä pentuetta.
- Jalostukseen käytettävien koirien tulee olla fyysisesti terveitä. Arkoja ja/tai aggressiivisia koiria ei saa käyttää jalostukseen.

Muilta osin jalostuskriteereitä tarkistetaan tarvittaessa, ajankohtaiset jalostuskriteerit on nähtävänä yhdistyksen nettisivuilla.

ROTURISTEYTYKSET

Yhdistys kannustaa kasvattajia harkittuihin, suunnitelmallisiin risteytyksiin. Pinseri-rodun tilanteen huomioon ottaen jalostustoimikunta suosittaa kuitenkin, että varsinkin luonteiden osalta risteytysyksilöt valitaan erityisen tarkasti.

Vaatimukset risteytykseen käytettäville yksilöille, sekä pinseri että muun rotuinen (yhdistyksen muiden kriteerien lisäksi):

- yksilöllä itse on luonnetesti- tai MH-kuvaustulos ja toivottavaa olisi, että myös yksilön lähisuvusta löytyisi informaatiota luonteesta.
- Ääniin reagoineita tai hermorakenteesta miinustuloksen saaneita koiria ei tule käyttää risteytykseen.
- Lisäksi risteytettävän eri rotuisen yksilön tulee olla A- tai B-lonkkainen.

SUOSITUS YKSITTÄISEN KOIRAN MAKSIMIJÄLKELÄISMÄÄRÄLLE

Kennelliiton suosituksen mukaan ”koiran elinikäinen jälkeläismäärä ei saisi ylittää viittä prosenttia siitä yksilömäärästä, joka rotuun keskimäärin rekisteröidään 4-5 vuodessa.”

Pinsereillä tämä tarkoittaisi noin 18 pentua per siitoskoira. Tämä huomioon ottaen siitoskoiralle kaksi pentuetta olisi riittävä määrä. Yhdistys ei katso voivansa rajoittaa määrää niin alas, mutta olisi suotavaa että kasvattajat sekä urosten omistajat kiinnittäisivät huomiota koirien korostumiseen jalostustilastoissa.

Yhdistys ei ota pentulistalleen pentueita, joiden isillä on Suomessa enemmän kuin 4 pentuetta tai emillä enemmän kuin 3 pentuetta. PEVISA-ehtoja jälkeläismäärän suhteen ei ole.

6.3 ROTUJÄRJESTÖN TOIMENPITEET

TERVEYS

- Seurataan terveystilannetta kuten menneellä viisivuotiskaudella.
- Mikäli C- ja D-lonkkien osuus nousee tutkituista 30%:n, siirrytään aktiiviseen lonkkavikojen vastustamiseen muokkaamalla voimassaolevia jalostuskriteereitä ja arvioimalla tarve PEVISAn tiukentamiselle lonkkien osalta asettamalla raja-arvoja.
- Seurataan rodun tilaa muiden sairauksien ja terveystilanteen osalta, reagoidaan muuttamalla jalostuskriteereitä tarvittaessa.
- Toteutetaan terveystarkastus.
Toteutetaan luonne- ja käyttäytymiskysely.
- Toteutetaan viisivuotiskauden aikana erikseen kysely lisääntymiskäyttäytymisestä.
- Laaditaan korvien halkeilusta ja sen hoidosta infolehtinen julkaistavaksi kotisivuilla.

LUONNE

- Järjestetään edelleen luonnetesti vuosittain.
- Seurataan erityisesti laukauksiin reagoineiden koirien osuutta luonnetesteissä ja MH-kuvauksissa.
- Toteutetaan käyttäytymis- ja luonnekysely viisivuotiskauden aikana.
- Tiedotetaan luonteen kartoittamisen tärkeydestä niin kasvattajia kuin pennunostajiakin

ULKOMUOTO

- Uudistetaan tuomareille jaettavaa ja tuomarikoulutuksissa käytettävää rotumääritelmän tulkintaohjetta osoittamaan ongelmakohdat selvemmin (pääasiallisesti lyhyet, pystyt olkavarret; ongelma joka on tiedostettu ainakin 70-luvulta lähtien, mutta jossa ei nähdä juurikaan muutosta yleisellä tasolla).

6.4 UHAT JA MAHDOLLISUUDET SEKÄ VARAUTUMINEN ONGELMIIN

RODUN JALOSTUKSEN SUURIMMAT UHAT JA MAHDOLLISUUDET

UHAT

- Rodun luonne; arkuus, äänipelot, alustapelot
- Markkinat; pentuja on kasvattajilla vielä luovutusikänsä jälkeen. Löytävätkö ihmiset rotua? Rodun vanha maine istuu tiukassa?
- Autoimmunisairaudet, muut uudet sairaudet, puutteellinen informaatiokulku kasvattajalta toiselle koirien sukurasitteista

MAHDOLLISUUDET

- Koko, turkki ja luonne pääosin erinomaisia kaupunki- ja seurakoiralle
- Harrastusominaisuudet, erityisesti rally-toko
- Roturisteytykset; lisää monimuotoisuutta rotuun
- Markkinointi, parempi näkyvyys?

VARAUTUMINEN ONGELMIIN

- Luonne: Luonnetestauksen ja MH-kuvauksen tarpeellisuudesta tiedottaminen, nettisivuilla tulosten ”avaaminen” maallikoille
- Markkinat: Rodusta tiedottaminen, näkyvyys tapahtumissa, ”PR” agilyssä ja rallytokossa kisaaville koirille?
- Terveys: Kasvattajien kannustaminen avoimuuteen ja tiedonvaihtoon, ulkomaiden tilanteen seuraaminen.

6.5 TOIMINTASUUNNITELMA JA TAVOITEOHJELMAN SEURANTA

VUOSI	TEHTÄVÄ TAI PROJEKTI
2017	Rodun markkinointisuunnitelma Jalostustarkastus Luonnetesti Kasvattajapäivä tai vastaava Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit (populaatio, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto.)
2018	Monimuotoisuuskartoitushankkeen loppuanalyysi (viimeistään) Terveyskysely Jalostustarkastus Luonnetesti Kasvattajapäivä tai vastaava Kysely lisääntymiskäyttäytymisestä (pentuiseurantojen ohessa toteutettava) Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit
2019	Luonne- ja käyttäytymiskysely Jalostustarkastus Luonnetesti Kasvattajapäivä tai vastaava Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit
2020	Jalostuksen tavoiteohjelman päivitys vuosille 2022-2026 PEVISAn jatkon käsittely rotujärjestössä Jalostustarkastus Luonnetesti Kasvattajapäivä tai vastaava Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit
2021	Jalostuksen tavoiteohjelman päivityksen hyväksyminen rotuyhdistyksessä ja Kennelliitossa PEVISAn jatkon käsittely Kennelliitossa Jalostustarkastus Luonnetesti Kasvattajapäivä tai vastaava Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit

JTO:N JA PEVISAN VAIKUTUKSEN SEURAAMINEN

Yhteenvedojen perusteella analysoidaan, ovatko tavoitteet toteutumassa.

POPULAATIO

Vuosittain seurattavat mittarit:

- Yhdistelmien sukusiitos-% (enintään 6,25 % kuudella polvella)
- Kannan sukusiitos-% kehittyminen (ei saisi nousta yli 0,25 % vuodessa)
- Pentuemäärät (Uroksella saa olla elinaikanaan enintään 4 pentuetta, nartulla 3 pentuetta)
- Rekisteröintimäärät (eivät saisi laskea nykyisestä noin 70 pennusta)

Sukupolvittain seurattavat mittarit:

- Tehollisen populaatiokoon kehitys (ei saisi laskea nykyisestä)
- Yksittäisen koiran jälkeläisten osuus (ei saisi ylittää 5 % sukupolven rekisteröinneistä)

TERVEYS

Vuosittain seurattavat mittarit:

- HC-sairaiden osuus
- Lonkkasairaiden osuus

Sukupolvittain seurattavat mittarit:

- HC-sairaiden osuus (ei saisi kasvaa nykyisestä)
- Lonkkasairaiden (C, D) osuus (ei saisi kasvaa nykyisestä)

LUONNE

Vuosittain seurattavat mittarit:

- Vähintään 10 koiraa vuodessa luonnetestataan
- Yhdistetäänkö koiria, joilla samoja heikkouksia ja astutetaan heikkouksia omaavia koiria testamattomilla/kuvaamattomilla koirilla

Sukupolvittain seurattavat mittarit:

- Luonneprofiilin kehitys (vältettävien ominaisuuksien ilmeneminen kannassa)
- ettei luonnekartoitettujen vanhempien osuus ainakaan pienene nykyisestä (26% molemmat, 34% toinen vanhempi kuvattu tai testattu)

7. LÄHTEET

1. *Pinsarit ry:n keräämä kysely-, tarkastus- ja tilastointimateriaali*
2. *Pinsereiden Jalostuksen tavoiteohjelmat 2007-2011 & 2012-2016*
3. *Penikkatautirokotus ja pinsarit*, © Minna Leppänen 2005
4. *Rokotuskomplikaatiot pinsereillä*, © Minna Leppänen 1996
5. *Koiran lisääntyminen-luentomateriaali*, © Nina Menna
6. *Suomen Kennelliitto*, www.kennelliitto.fi
7. *Silmäsairauksien kuvaukset: ELT Vanhapelto & ELT Lappalainen*, <http://www.kennelliitto.fi/yleisimmat-perinnolliset-silmasairaudet>
8. *KoiraNet jalostustietojärjestelmä*, <http://jalostus.kennelliitto.fi/>
9. *DogsFiles-tietokanta (pinsarit)*, <http://www.dogsfiles.com/>
10. *Tulospörssi*, Jorma Lankinen, <http://www.lemmikkipalstat.net/tulos/>
11. *Koirarotujen välillä suuria eroja tyypillisessä käyttäytymisessä*, Katariina Mäki 2008, http://www.katariinamaki.com/artikkelit/luonne_rotuluokittelu.pdf
12. *Breed-typical behaviour in dogs—Historical remnants or recent constructs?* Svartberg 2006, [http://www.appliedanimalbehaviour.com/article/S0168-1591\(05\)00160-7/abstract](http://www.appliedanimalbehaviour.com/article/S0168-1591(05)00160-7/abstract)
13. *MyDogDna-Passin sivusto*, Genoscooper oy <http://www.mydogdna.com>
14. *Verband für das Deutsche Hundewesen*, <http://www.vdh.de/home/>
15. *Pinscher-Schnauzer Klub 1895 e.V.*, <http://www.psk-pinscher-schnauzer.de/>
16. *Wallenfels Pinscher*, <http://www.wallenfels-pinscher.de/>
17. *Pinschersektionen*, <http://www.pinschersektionen.se/>
18. *SKK Avelsdata*, <https://hundar.skk.se/avelldata/>
19. *The German Pinscher Club of America*, <http://www.german-pinscher.com/>
20. *Orthopedic Foundation For Animals*, <http://www.offa.org/>
21. *American Temperament Test Society*, <http://atts.org>
22. *A rare form of persistent right aorta arch in linkage disequilibrium with the DiGeorge critical region on CFA26 in German Pinschers*, <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/20106682>
23. *Unusual vascular ring anomaly associated with a persistent right aortic arch and an aberrant left subclavian artery in German pinschers*, <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/21846749>

©PINSERIT RY JALOSTUSTOIMIKUNTA 2016

Sisällön koonnut & taitto Karoliina Suomalainen